ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİK VE MEDYA UYGULAMALARI: BAĞCILAR, ESENLER, BAHÇELİEVLER BELEDİYELERİ ÖRNEKLERİ

Ayhan KISKAÇ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Filiz ERDEMİR GÖZE

YÜKSEK LİSANS
RADYO, SİNEMA VE TELEVİZYON ANABİLİM DALI
RADYO, SİNEMA VE TELEVİZYONBİLİM DALI

AĞUSTOS-2020

TÜRKİYE'DE SOSYAL BEEDİYECİLİK VE MEDYA UYGULAMALARI: BAĞCILAR, ESENLER, BAHÇELİEVLER BELEDİYELERİ ÖRNEKLERİ

Ayhan KISKAÇ

YÜKSEK LİSANS

RADYO, SİNEMA VE TELEVİZYON ANABİLİM DALI

RADYO, SİNEMA VE TELEVİZYON BİLİM DALI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

AĞUSTOS-2020

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

(İmza)

(Ayhan KISKAÇ)

(17/08/2020)

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİK VE MEDYA UYGULAMALARI: BAĞCILAR, ESENLER, BAHÇELİEVLER BELEDİYELERİ ÖRNEKLERİ
(Yüksek LisansTezi)

Ayhan KISKAÇ

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
Ağustos 2020

ÖZET

Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamaları günümüzde gelişmekte ve genişletilmektedir. Yasalara göre, Büyükşehir Belediye yasalarında, belediyelere, sosyal yardım ve hizmet alanlarında önemli yetki ve fonksiyonlar yüklenmiştir. Bu yetkilere dayanan belediyeler sosyal belediyecilik uygulamaları ve projeleri yapmaktadır. Bu uygulamalar halk tabakalarına ulaşmak amacıyla yapılmakta ve bunlar belediyeler tarafından duyurulmaktadır. Sosyal belediyecilik uygulamaları medya tarafından takip edilmekte ve bunlar haber yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı sosyal belediyecilik uygulamalarını ortaya koymak ve bu uygulamaların medyaya yansımasını incelemektir. Bu tez şu varsayımlar üzerine temellendirilmiştir: Türkiye'deki belediyelerin sosyal konularda görev ve sorumlukları bulunmaktadır. Belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında belirli rol ve faaliyetler üstlenmişlerdir. Belediyelerin üstlendikleri sosyal görevler ve etkinliklerin bir kısmı medyada haber olarak yer almaktadır. İstanbul'un Bağcılar, Esenler ve Bahçelievler belediyelerinde sosyal belediyecilik faaliyetlerinin medyaya yansıması haberler yoluyla oluşturulmaktadır. Bu çalışmada belirtilen varsayımları ispat etmek için bahsi geçen belediyelerin medya sorumluları ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin medyaya yansıması niteliksel içerik çözümlemesi yöntemiyle tespit edilmiştir. Belediyeler sosyal belediyecilik faaliyetlerine çeşitli uygulamalar, projeler ve destek hizmetleri ile yerine getirmektedirler. Koronavirüs salgının yaşandığı bu dönemdeki faaliyetlerin çoğunluğu medyada yer bulmakta ve medya sayesinde belediyelerin hem kendilerini ifade etme imkânı elde ettikleri, hem de duyuru ve tanıtım amacı ile medyadan faydalandıkları söylenebilmektedir.

Bilim Kodu	:	115516
Anahtar Kelimeler	:	Sosyal Devlet, Sosyal belediyecilik, Esenler, Bağcılar ve Bahçelievler Belediyeleri, Sosyal Belediyecilik ve Medya.
Sayfa Adedi	:	142
Tez Danışmanı	:	Doç. Dr. Filiz ERDEMİR GÖZE
Öğrenci ORCID	:	0000-0001-9602-4936

SOCIAL MUNICIPALITY AND MEDIA APPLICATIONS IN TURKEY: EXAMPLES OF BAĞCILAR, ESENLER, BAHÇELIEVLER MUNICIPALITIES

(M.Sc. Thesis)

Ayhan KISKAÇ

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL FOR ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

August 2020

ABSTRACT

Social municiplaities applications have been developing and expanding in Turkey. In the metropolitan municipality laws, important powers and functions are assigned to the municipalities in the fields of social assistance and service. Municipalities, based on these Powers, carry out social municipal applications and projects. These practices are carried out to reach the public strata and these are announced by the municipalities. Social municipality practices are followed by the media and these are reported. The purpose of this thesis is to reveal the social municipal practices and to examine the reflection of these practices on the media. This thesis is based on the following assumptions: There are duties and responsibilities of municipalities in Turkey in social issues. Municipalities have assumed certain roles and activities within the scope of social municipality. Some of the social tasks and activities undertaken by the municipalities are reported in the media. The reflection of social municipal activities in the media in Istanbul's Bağcılar, Esenler and Bahçelievler municipalities is created by news. In order to prove the assumptions mentioned in this study, in-depth interviews were made with the media professionals of the mentioned municipalities. The reflection of social municipal activities to the media was determined by the qualitative content analysis method. Municipalities carry out social municipal activities with various applications, projects and support services. The majority of the activities during this period of coronavirus epidemics are found in the media, and thanks to the media, it can be said that municipalities both have the opportunity to express themselves and use the media for announcement and publicity purposes.

Science Code	:	115516
Key Words	:	Social State, Social municipality, Esenler, Bağcılar and Bahçelievler municiplaities, and Media
Page Number	:	142
Advisor	:	Assoc. Prof. Filiz ERDEMİR GÖZE
ORCID	:	0000-0001-9602-4936

ÖNSÖZ

1993 Yılında başlayan bir hayalin gerçekleşmesiydi bu tez çalışması. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi önünden dönen ve hayalinde yüksek lisans olan bir gencin bugün gerçekleşmiş umudu diyorum bu çalışmaya...

Benim yıllar önce üzülerek gerçekleştiremediğim bu hayalimin bugün yazılmış bir tez haline dönüşmesinde en büyük yüreklendirenim ve yönlendirenim olan AREL Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hüseyin Çelik sanırım en büyük teşekkürü hak ediyor. Yine yüksek lisansa başladığım dönemde Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Gülcan Seçkin'e bu hayalimi gerçekleştirecek cesareti vermesinden dolayı özel teşekkür etmek istiyorum.

Hacı Bayram Veli İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Sezai Türk ve dekan yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Toplu yüksek lisans eğitim döneminde beni ayrıca yüreklendirerek ve her türlü konuda yardımlarını esirgemeyerek sürecimin sıkıntısız devam etmesini sağladı. Her ikisine de ayrı ayrı şükranlarımı iletmek istiyorum. Yine ne zaman yardıma ihtiyacım olsa 24 saat ulaşabildiğim ve benden desteğini esirgemeyen Hacı Bayram Veli İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Zakir Avşar'a şükranlarımı iletmek istiyorum.

Tez çalışması ile birlikte iletişime geçtiğim ve verilerin tarafıma ulaşmasında her türlü kolaylığı sağlayan Esenler Belediye Başkanı M. Tevfik Göksu, Bahçelievler Belediye Başkanı Dr. Hakan Bahadır, Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağrıcı'nın göstermiş oldukları destek tez çalışmamın hızlanmasında önemli etken oldu. Üç belediye başkanına da ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Belediye başkanlığında görüşme yaptığım ve verilerin hazırlanmasına ve benim incelememe açılmasından desteklerini esirgemeyen Esenler Belediye Başkanlığı Basın Danışmanı Hüseyin Akman, Bahçelievler Belediye Başkanlığı Basın Danışmanı Vehbi Güleş, Bağcılar Belediye Başkanlığı Basın Danışmanı Ferhat Gülver ve basın bürosu çalışanı Ümit Aydın hazırlanan bu çalışmanın gizli mimarları oldular. Hepsine ayrı ayrı verdikleri destekten dolayı teşekkür ediyorum.

Çalışmamın bu kadar hızlı ve sistematik yürümesinde tez yazımı süresince vermiş olduğu destek ve yüreklendirmesinden dolayı danışman hocam Doç. Dr. Filiz Erdemir Göze'ye çok teşekkür ediyorum.

Zaman zaman bu tezin incelenmesinde ve de içerisinde yapılan düzeltmelerde verdiği katkıdan dolayı Seren Şencan'a özel teşekkür etmek istiyorum.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

ÖNSÖZ vi

İÇİNDEKİLER vii

RESİMLERİN LİSTESİ ix

KISALTMALAR x

1. GİRİŞ 1

2. SOSYAL DEVLET VE SOSYAL BELEDİYECİLİK 7

2.1. Devlet Kavramı 7

2.2. Sosyal Politika ve Sosyal Devlet 12

2.3. Batı Ülkelerinde ve Türkiye'de Sosyal Devlet Uygulamaları 19

2.3.1. Batı Ülkelerinde Sosyal Devlet Uygulamaları 19

2.3.2. Türkiye'de Sosyal Devlet Uygulamaları 25

2.4. Sosyal Belediyeciliğin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi 33

2.5. Batı Ülkelerinde Sosyal Belediyecilik 37

2.6. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik 39

2.7. Sosyal Belediyecilik Uygulamaları 43

2.8. Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Medyaya Yansımaları İle İlgili Yapılan Araştırmalar 45

3. ESENLER, BAĞCILAR VE BAHÇELİEVLER BELEDİYELERİNDE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI ve BU UYGULAMALARIN MEDYADAKİ YANSIMALARI 49

3.1. Esenler İlçesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri 49

3.2. Bağcılar İlçesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri 51

3.3. Bahçelievler İlçesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri 60

3.4. Esenler, Bağcılar ve Bahçelievler Belediyelerinde Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Bu Uygulamaların Medyadaki Yansımaları 61

3.4.1. Sosyal Etkinlikler 62

3.4.2. Çocuklara Yönelik Etkinlikler 68

3.4.3. Engellilere Yönelik Etkinlikler 75

3.4.4. YaşlılaraYönelik Etkinlikler 78

3.4.5. Kadınlara Yönelik Etkinlikler 80

3.4.6. Gençlere Yönelik Etkinlikler 81

3.4.7. Yoksullara Yönelik Etkinlikler 83

3.4.8. Eğitim ve Kurslar 85

3.4.9. Sağlık Etkinlikleri 89

3.4.9.1. Koronavirüs salgını faaliyetleri 90

3.4.10. Diğer Haberler 110

4. SONUÇ VE ÖNERİLER 115

KAYNAKÇA 123

ÖZGEÇMİŞ 129

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim **Sayfa**

Resim 3.1: İstanbul Gazetesi 21 Nisan 2015 70

Resim 3.2: Sabah Gazetesi 22 Nisan 2015 71

Resim 3: İstanbul Gazetesi 4 Şubat 2016 74

Resim 3.4: Güneş Gazetesi17 Aralık 2014 111

KISALTMALAR

Kısaltmalar	Açıklamalar
AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AK Parti	Adalet ve Kalkınma Partisi
ATP	Danimarka Emeklilik Kurumu (Arbejdsmarkedets Tillægspensio)
BADE	Bahçelievler Aile Destek Evi
BAĞ-KUR	Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Kurumu
EDİM	Esenler Dayanışma ve İyileştirme Merkezi
ERDEMİR	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları
ESENKOM	Esenler Engelliler Koordinasyon Merkezi
ESGEM	Esenler Gençlik Merkezi
ESKAM	Esenler Belediyesi Kariyer Merkezi
ESKAT	Esenler Belediyesi Arama Kurtarma Ekibi
ESTEKS	Esenler Tekstil Atölyeleri İyileştirme Merkezi
ESTİM	Esenler Toplumsal İletişim Merkezi
EXPO	Dünya Fuarı
IMF	Uluslararası Para Fonu (International Money Fund)
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
ISMEM	İstanbul Gençlik, Rehabilitasyon ve Meslek Edindirme Merkezi
İSTKA	İstanbul Kalkınma Ajansı
İSTOÇ	İstanbul Toptancılar Çarşısı
İSİİF	İstanbul İnsan Kaynakları ve İstihdam Fuarı
İŞKUR	İş ve İşçi Bulma Kurumu
KADEME	Kadını Destekleme ve Mesleki Eğitme Merkezi
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
PETKİM	Petro Kimya Holding
SAS	Su Altı Taarruz
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SOSYAL APK	Sosyal Medya Uygulaması
SYDT	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TGRT Haber	Türkiye Gazetesi Radyo ve Televizyon Haber Kanalı
TCDD	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TEAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEKEL	Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Anonim Şirketi
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyonu
TÜPRAŞ	Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi
WEB	İnternet Sistemi

1. GİRİŞ

Türkiye'de sosyal belediyecilik anlayışı belediyeciliğin tarihi kadar eskidir. Örneğin Osmanlı İmparatorluğu'ndaki şehremini uygulaması şehrin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik anlayışın gelişimine yol açmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'ndaki şehremini anlayışıyla Tanzimat dönemine dek uygulanan sistemde şehremini, saray ve devlet binalarının onarımından, haremin harcamalarına kadar, tüm bu işlerden yükümlü olan, kısaca şehrin emanetinden sorumlu kimsedir. Şehremini (büyükşehir belediye başkanı), Şehremaneti örgütünün yürütme organı ve başıdır. Görev ve yetkileri itibariyle örgütün merkezindeki kişidir. Şehremaneti (büyükşehir belediyeciliği) örgütü ise Tanzimat döneminde Osmanlı yönetim sistemine giren modern belediyeciliğin ilk örneklerindendir. Şehremaneti, İstanbul'a özgü olarak kurgulanmış 'erken bir büyükşehir yönetimi' modeli olarak kurulmuştur (Uçar, 2016:98). Şehremini sonraları şehrin temizlik ve güzelliği ile ilgilenen kimse olmuştur. Tanzimat döeminden önce kadı, idari ve adli işlerin başında iken Tanzimat döneminden sonra belediyelerle bu işler daha da genişleyerek devam etmiştir. Türkiye'de 5393 sayılı Belediye Yasası ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediye yasalarında belediyelere sosyal yardım ve hizmet alanlarında önemli yetki ve fonksiyonlar yüklenmiştir (Soygüzel, 2015:71). Sonraları sosyal politika alanlarına belediyelerin girmesi sağlanmıştır. Böylece belediyelerin sadece altyapı işleriyle değil, insanların sosyal ve kültürel hayatına etki yapmak için bazı işler üstlenme yükümlülüğü ortaya çıkmıştır. Belediyeler sorumlu olduğu belde ile ilgili toplumsal harita çıkararak bölgenin sosyo-ekonomik durumunu, eğitim, yaş, cinsiyet gibi bilgileri saptayarak sosyal ve kültürel faaliyetlere girişmektedirler. Sonuçta sosyal bir sorumlulukla sosyal refah ve sosyal güvenlik anlayışının beldeye hâkim olmasını sağlayarak sosyal sorunları en aza indirmeye çalışmaktadırlar.

Belediyeler özellikle pozitif ayrımcılık yaparak, çocuklara ve kadınlara, gençlere, yaşlılara ve özürlülere, muhtaç ailelere gerekli yardımları yaparak sosyal dengeyi sağlamaktadırlar. Bu çalışmada sosyal belediyeciliğin gerektirdiği tüm bu faaliyetlerin yeni medya uygulamaları kapsamı içerisinden nasıl ve ne biçimde uygulandığının gösterilmesi konu olarak seçilmiştir. Bu kapsamda İstanbul'un Bağcılar, Esenler ve Bahçelievler ilçelerindeki örnek uygulamalar seçilmiş ve sosyal belediyeciliğin gelişmesinde medya uygulamalarının önemi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Belediyelerin bu hizmetleri yapması kamusal akıl düşüncesine dayanmaktadır. Bu düşünce, anayasal demokratik bir hükümetin vatandaşlarıyla ilişkileri ile vatandaşların birbirleri arasındaki ilişkilerini belirleyen temel ahlaki ve siyasal değerlerin incelenmesidir (Rawls, 2007: 465). Kamusal aklın üç yönden kamusal olmasına dikkat çekilmektedir: Birincisi, özgür ve eşit vatandaşların aklı olarak kamunun aklıdır. İkincisi, konusu temel siyasal adalet sorunları ile özetlenen anayasal esaslarıdır. Üçüncüsü ise temel adalet olan ve iki çeşit şekilde açıklanabilen doğası ve içeriğinin kamusal olmasıdır (Rawls, 2007: 465-466). Bu, kamusal olan herşeyin bir kısmı hükümet olarak belediyelere devredilir. Yerel bir unsur olan belediyeler bu kamunun aklını insanlara sivil toplum kültürü olarak verir ve sıradan insanın bunu duyması ve değerlendirmesi sağlanabilir. Bu kültür insanlar (yönetenler ile yönetilenler) tarafından tam olarak kabul edildiğinde kamusal akıl düşüncesinin duyumsanması için ne toplumun kamusal olmayan aklına ne de medyaya ihtiyaç duyulmaz (Rawls, 2007: 467). Bunun sağlanması tabi ki ileri modern toplumlarda geçerlidir ve ideal bir toplum ütopyasına dayanmaktadır. Rawls bunu kamusal akıl ideali olarak adlandırmış ve yargıçların, yasa koyucuların, icra makamlarının ve diğer devlet yetkilileri ile milletvekili adaylarının kamusal akıl idealini göz önünde bulundurup kamusal akla uygun davrandıklarında ve temel siyasi tutumlarını vatandaşlara en makul buldukları siyaset anlayışı içinde açıkladıklarında bu idealin gerçekleşmiş olduğunu ifade etmiştir (2007:467). Bu devlet kurumlarına belediyeler de eklenebilir. Böylece bu kişiler ve kuruluşlar birbirlerine ve vatandaşlara karşı vatandaşlık görevlerini kamusal akıl doğrultusunda yerine getirmiş olurlar (2007: 468).

Kamusal akıl idealini vatandaşlar oy verme davranışı ile milletvekillerini, hükümet başkanlarını ve belediye başkanlarını, belediye meclis üyelerini değiştirerek veya onayarak görevlerini yapmış olurlar. Vatandaşlar bu eylemlerini özgür ve eşit koşullarda yerine getirmelidirler. Hükümet yetkilileri (ve belediyeler) ise kamusal akıl yürütürken karşılıklılık ilkesinden yola çıkmalıdırlar ve vatandaşlar da bunu desteklediklerinde kamusal akıl idealine yaklaşmaları mümkün hale gelmiş olur. Yani insanlara temel özgürlükler verilmeli, din özgürlükleri sağlanmalı, seçme ve seçilme hakları özgür koşullar içerisinde sağlanmalıdır. Karşılıklılık ilkesi ancak bu koşullar altında yerine getirilmektedir. Belediyeler açısından bu durumu ele aldığımızda şu noktalar ortaya çıkmaktadır: Belediyeler eşit davranmalı, yardım ve hizmetleri muhtaç insanlara yapmalı, kentin her tarafına hizmet götürmeli ve kentte her insanın mutlu ve refah içinde yaşamasının ortamını hazırlamalıdır.

Kamusal aklın dayandığı nokta ise adalet kavramıdır. Adil olmak hem insanlık için hem de doğa için elzem bir davranışa işaret etmektedir. Bu kapsamda sosyal kavramını barındıran sosyal belediyecilik kavramı akla gelmektedir. Çünkü sosyal belediyecilik adil olma düşüncesine dayanmakta ve Türkiye Anayasası'nın belirttiği sosyal devlet ilkesini akla getirmektedir. Bu tezde bu fikirden hareket edilmiş ve sosyal belediyeciliğin hizmetleri incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı sosyal belediyecilik uygulamalarını ortaya koymak ve bu uygulamaların medyaya yansımasını incelemektir. Bu doğrultuda bir takım örnek olaylar ve uygulamalar seçilmiştir. Bu uygulamalar arasından seçilen örnek başlıkları şu şekildedir: Gençlik uygulamaları, çocuk kulüpleri, bilim merkezleri, çocuk koruma ve danışma merkezleri, çocuk meclisleri, eğitim ve dinlenme merkezleri, evlendirme merkezleri, yaşlılarla ilgili merkezler, engelliler hizmet merkezleri, kadın lokalleri, barınma merkezleri, çocuk yuvaları ve kreş hizmetleri, gezici sağlık hizmetleri, kültür ve kütüphane hizmetleri, tiyatro, sinema ve müzik merkezleri, ulaşım hizmetleri, çeşitli üniversite ve liselere hazırlık kursları, yabancı dil kursları, müzik kursları, doğal denge bilgilendirme hizmetleri, tanzim satış merkezleri, ekmek fabrikaları, gıda, kömür, ilaç ve kırtasiye yardımı hizmetleri, STK hizmetleri, engelli ve özürlü hizmetleri.

Daha önce sosyal belediyecilik konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde sosyal belediyecilik hizmetlerinin bir döküm halinde çıkarıldığı görülmektedir. Tek tek sayılan hizmetlerin yapılma amaçları, uygulama biçimleri ve yararlarını konu alan tezler yapılmıştır. Bu çalışmada ise tüm bu yapılanlar medya uygulamaları biçiminde, özellikle yapılan işlerin ve hizmetlerin halka duyurulması konusunda medya ile ilişkisi bağlamında ele alınmıştır. Türkiye'de yapılan sosyal belediyecilğin medyaya yansıması kapsamında geniş ölçekte bir araştırmanın yapılmamış olduğu görülmektedir. Belediyelerin medya uygulamalarının ne ölçüde basında yer bulduğu ve işlendiği konusunun üzerinde durulmamış olduğu görülmektedir. Bu nedenle öncelikle İstanbul'un en büyük ilçelerinden olan Esenler, Bağcılar ve Bahçelievler belediyelerinde sosyal belediyecilik kapsamında çeşitli faaliyet ve uygulamalarının üzerinde durulması gerekmektedir.

Bu doğrultuda özellikle yeni medya oluşumlarından faydalanan uygulamalar örnek olarak seçilmiş ve medyanın sosyal belediyecilikteki önemi ve rolünün gösterilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda daha önce böyle bir çalışmanın yapılmamış olması bu çalışmanın önemini göstermektedir.

Bu tez şu temel varsayımlar üzerine temellendirilmiştir:

- Türkiye'deki belediyelerin sosyal konularda görev ve sorumlukları bulunmaktadır.
- Belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında belirli rol ve faaliyetler üstlenmişlerdir.
- Belediyelerin üstlendikleri sosyal görevler ve etkinlikler medyada haber olarak yer almaktadır.
- İstanbul'un Bağcılar, Esenler ve Bahçelievler belediyelerinde sosyal belediyecilik faaliyetlerinin medyaya yansıması çeşitli medya ortamında oluşturulan haberler yoluyla oluşturulmaktadır.

Bu varsayımlardan hareketle çalışmada; uygulamalar belediye yetkilileri tarafından nasıl ifade edilmektedir? Belediye yetkililerinin ifade ettikleri proje ve etkinlikler medyaya yer almakta mıdır veya nasıl yer almaktadır? Sorularının cevabı aranmaktadır.

Araştırmada belirtilen varsayımları ispat etmek için bahsi geçen belediyelerin medya sorumluları ile derinlemesine görüşme yapılmış ve bu uygulama örneklerinin ortaya konması ile bunların sosyal belediyecilik ile ilgisi tespit edilmiştir. Bağcılar, Esenler ve Bahçelievler belediyeleri çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. İstanbul'da yer alan bu üç belediye hem iki milyona varan bir nüfusa sahiptir[1], hem de sosyal belediyecilik hizmetlerinin her üçünde ele alındığı bir çalışma yapılmamıştır. Söz konusu üç belediyenin kendi başlarına nüfusları bile Anadolu'da birçok ilden daha fazladır. Ayrıca belediye hizmetlerinin medyaya yansımasına yönelik çalışmaların yeterince olmadığı görülmektedir. Gerek nüfus yoğunluğu gerekse de çalışmanın yeterince yapılmaması bu üç ilçenin çalışmalarının incelenmesi yolunda adımlar atılmasına neden olmuştur.

Söz konusu belediyelerin faaliyetlerinin medyada yer alış biçimleri niteliksel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu kapsamda gazetelerde, televizyonlarda ve elektronik medya ortamlarında yer alan haberler taranmıştır. Bu yöntemde incelenecek şeyin ne olduğu ve neden inceleneceği; bu konuda ilgili incelemeler ve kuramsal açıklamalar irdelenerek konu gerekçelendirilmektedir. Bu gerekçelendirmeden hareket ederek araştırma soruları, ilişkisel veya nedensellik bağı kuran araştırılacak varsayımlar ortaya atılmaktadır. Ardından işlevsel ölçmelerin belirlenmesi işlemi yapılmaktadır. Bu işlem, belirlenen kavramlara ve içerikle ilgili bilinmek istenilenlere uygun olarak veri toplama biriminin veya birimlerinin belirlenmesidir. Yukarıdaki bilgiler kapsamında tezde konu

[1] https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/-istanbulun-en-kalabalik-10-ilcesinin-nufusu-22-avrupa-ulkesinden-daha-fazla/1724728, Erşim Tarihi: 27.06.2020.

belirlenmiş ve neden seçildiği açıklanmıştır. Buradan yola çıkılarak varsayımlar ve araştırma soruları tespit edilmiş ve bunların hangi yöntemle sınanacağı ve cevaplanacağı belirtilmiştir. Birimler tespit edilerek yöntemin uygulanmasına geçilmiştir.

Bu tez çalışamasının literatür taramasını oluşturan ikinci bölümde sosyal devlet ile sosyal belediyecilik arasındaki ilişkiye değinilmiştir. Devlet kavramından yola çıkılarak demokrasi ve modernizm döneminde bu kavramın gelişimi ve ardından sosyal devlet ilkesinin dünyada ve Türkiye'de yerleşmesi süreci ifade edilmeye çalışılmıştır. Sosyal devlet ilkesinden hareketle sosyal belediyeciliğin ortaya çıkışı, bunun en çok uygulandığı Batı ülkelerinden örneklerle incelenmiş ve daha sonra Türkiye'deki sosyal belediyecilik uygulamalarına geçilmiştir. Sosyal belediyecilik kapsamındaki hizmetler ve faaliyetlerin gelişmesiyle birlikte bunların medyaya yansıması genel olarak ele alınmıştır.

Bulgular bölümünde örneklemi teşkil eden belediyelerdeki medya uygulamalarının sosyal belediyeciliğe olan katkısının ortaya konulması hedeflenmiştir. Bulgulara temel olacak olan kategoriler varsayımlardan hareketle ortaya çıkarılmış ve bu varsayımlar doğrultusunda bulgularda bir takım kategoriler ortaya konulmuştur. Bu kategoriler her üç belediyenin sosyal belediyecilik etkinlikleri şeklindedir. Bu kategoriler şu şekilde sıralandırılnıştır: Sosyal Etkinlikler, Çocuklara Yönelik Etkinlikler, Engellilere Yönelik Etkinlikler, YaşlılaraYönelik Etkinlikler, Kadınlara Yönelik Etkinlikler, Gençlere Yönelik Etkinlikler, Yoksullara Yönelik Etkinlikler, Eğitim ve Kurslar, Sağlık Etkinlikleri, Diğer Etkinlikler. Bu etkinlikler arasında 2020 yılının Mart ayı ortalarından itibaren Türkiye'ye de görülen Koronavirüs Salgını nedeniyle genelde belediyelerin, özelde ise üç belediyenin bu konudaki etkinlikleri ve faaliyetlerine de değinilmiştir. Sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında ele alınan bu etkinlikler yerel belediyeciliğin halka dokunma ve etkin olarak sağlık önlemlerine katılması nedeniyle önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu faaliyetler sosyal belediyeciliğin halkın zor anlarında ihtiyaçlarını karşılama açısından değerli çalışmalar olduğu gerekçesiyle bu tezde yer almıştır.

Belediyelerin sosyal belediyecilik etkinlikleri ve bu etkinliklerin medyaya yansıması, bulgular olarak ortaya konulması sonrasında sonuç bölümüne geçilmiştir. Sonuç bölümü varsayımlar ve araştırma sorularının sınandığı ve cevaplandığı bölüm olmuştur. Bu bölümde ayrıca önerilere de yer verilmesi tasarlanmıştır.

2. SOSYAL DEVLET VE SOSYAL BELEDİYECİLİK

2.1. Devlet Kavramı

Devlet olgusuna bakıldığında bir kamusal alan olarak oluşturulan bir üst nesneden bahsedebilir. Kamusal alan ise kamu hizmeti dünyasını, çıkar gözetilmeden oluşturulan değerler kapsamında oluşturulduğu ve öznelerin çıkarsızlıktan bir ölçüde çıkarlarının olduğu bir mekân olarak incelenmelidir. Pierre Bourdiou (2016:18) devletin bir iktidar alanı olduğunu ileri sürer. Böylece iktidar alanını "idare alanı" ya da "kamu hizmeti alanı" içerisinde kurulan ve meşru fiziksel ve sembolik şiddetin tekelini elinde bulunduran yegâne güç olarak değerlendirir. Max Weber, devleti fiziksel ve sembolik şiddet alanı olarak tanımlamaktadır (Aktaran Bourdiou, 2016: 18).

Devlet, yalnız şiddeti meşru uygulayan bir güç olarak ele alınamaz. Devlet toplumsal dünyanın mantıksal bütünleşmesini ve ahlaki bütünleşmesini temeli olarak ortaya çıkar. Bu aşamada bir mutabakat söz konusudur (Bourdiou, 2016:19). Ahlaki bütünleşme sonucu tüm insanlara ekonomik ve siyasal huzurlu bir gelecek vaat eden bir temel söz konusudur. Devlet vatandaşlarına karşı tarafsız bir alanda yer alacaktır. Tek taraflı olduğu nokta insanların iyiliği için yapılan tüm faaliyetlerdir. Bu faaliyeti yerine getirmek için adil bölüşüm işini yerine getirmesi gerekmektedir. Zenginliğin dağılımı nasıl olacaktır ve bu ne şekilde icra edilecektir? Bu soruların yanıtlarını bulması gerekmektedir.

Bu aşamada ekonomik politik yaklaşım karşımıza çıkmaktadır. Üç görüş egemendir: Birinci görüş, ekonomik ile siyasi liberalizmi savunanlardır. Adam Smith'den itibaren piyasanın kendi haline bırakılmasının tüm sorunlara çare olunacağına inanılmaktadır. Ayrıca bu durum piyasa ve devletin beraber çalışmasına, böylece rekabetçi bir sistemin oluşacağı manasına dayanmaktadır (Gilpin, 2017:26). Bu görüşe göre devlet tarafsız olmalıdır. Thomas Hobbes ve Locke gibi klasik teorisyenler, devletin ortak faydayı temel alması gerektiğine inanmaktadırlar. Böylece devlet bir ölçüde yarı tanrıdır ve devlet görevlilerinin ürettikleri de kamu hizmeti ve kamu yararınadır (Bourdiou, 2016:19).

Burada çeşitli sınıflar arasında çeşitli uzatmalardan söz edilmektedir. Toplumsal uzlaşma yine liberalizmin temeline oluşacaktır. Kendiliğinden oluşacak olan bu devlet müdahale etmeyecektir. Sadece piyasanın güvenliği, devlet güvenlik güçleri ile sağlanmaktadır. Müdahalecilik karşıtı Laises Faire (bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler). Ekonomik liberalizmin devletin yasa gücünü kullanmasını isteyebilecektir

(Polanyi, 2010: 214). Bu görüşün karşısında olan Marksizme göre devlet, kamu yararını gözeten bir aygıt değil, bir zor kullanma aygıtı olarak kamusal düzenin ancak eklemelerle yine kullanılmasını sağlayan bir aygıttır (Bourdieu, 2016: 20).

Devlet piyasa düzeyini korumakta ve egemenlerin ekonomik yükselişini sağlamalarını kolaylaştırmaktadır. Althusser'e göre bunu devletin ideolojik aygıtları yardımı ile yapmakta ve Gramsci ise rıza örgütlenmesiyle insanları düşünmeden razı etmekle gerçekleştirmektedir. (Althuser, 2000; Gramsci, 1986). Gramsci (1986) bunu hegemonya çerçevesinde ele alır ve bu sürecin egemenler için bir aygıt olduğunu ileri sürer. Hegemonya bir yerde değil farklı alanlarda gerçekleşir. Bu ekonomik alan aynı zamanda bir pazarlık sahasıdır. Yönetenler ile yönetilenler bu pazarlık sahası içerisine girerler ve rıza stratejileri ile yönetilenler razı edilirler ve süreç bu şekilde devam eder. (Bourdieu, 2016:21).

Hegemonyanın kurallara dayalı ve iyimser uğrağı, liberalizmin temel koşullarını daha kapsayıcı, daha dinamik ve daha somut hale getirerek demokratik olanakları genişletme olanaklarına dayanır (Butler, 2005: 21). Böylece hegemonya bir demokratik oluşumdan çok fazla miktarda beslenir ve onun olanaklarından istifade eder.

Hegemonya, iktidarın toplumsal ilişkilerin nasıl olacağını ve böylece gündelik anlayışımızı biçimlendirir. Bu görünmeyen sessiz ve örtük bir biçimde iktidar ilişkilerine rıza gösterme mekanizmasına uyumlulaştırma yollarını oluşturmaktadır. İktidar değişmez ya da durağan bir mekanizma değildir, gündelik yaşamda devamlı yeniden oluşturulmaktadır. Hegemonya iktidarın toplumsal ilişkilerle yeniden meydana getirilmekte ve belirsiz bir kültürün geçerli epistemeleri olarak sıkı sıkıya yerleşmektedir. İktidarların değişimi bu gelişimi engellemez. Her iktidar oluşumunda ve hegemonik yapılandırmaya kendi çerçevesinde başlar ve devam ettirir. Bunun aslı şudur: Demokratik siyaset, kendi eksiklikleri üzerinde temellendirilmiş siyasal topluluklar üzerine musallat olmak üzere geri dönen dışlamalarla oluşur. Dışlamanın geri dönüşü, bizzat demokrasinin temel öncüllerinin genişlemesini ve yeniden ifadelendirmesine dayattığı ölçüde, bu tasallut siyasal olarak etkili olur (Butler, 2005: 19-22).

Laclau, Zizek'in ifade ettiği gibi herhangi bir demokratik siyasal topluluğun oluşumu zorunlu olarak tamamlanmamıştır (Butler, 2005: 19-20). Bu tamamlanmamışlık bu yeniden oluşumun önünü açar. Her defasında bu tekrarlanır ve yeni olanakları bir şekilde yeniden ortaya çıkmasına neden olur. Bu tamamlanmamışlık aynı zamanda tamamlama imkânın öngörülmesine olanak tanır. Bu yeni oluşumların ortaya çıkışının

sebebi de aslında budur. Her zaman adalet, eşitlik ve refah sloganlarıyla iktidara gelen oluşumlar bu tamamlanmamış oluşumun sınırlarına gelindiğinde tükenirler ve yeni oluşumlara zemin hazırlarlar. Bu bir türlü tamamlanmamışlık sınıra eriştiğinde birtakım sorunlar oluşabilir. Bu durumda devlet terörü oluşur. Sınıra dayanmanın ilişkili olduğu bir oluşumdur. Hegel'e göre devlet terörü koşullarında hiçbir birey çalışmaz ve üretmez, çünkü hiçbir birey kendi imzasını taşıyan bir nesneyi dışsallaştıramaz. Bilinç, kendi dolayımı ile dışa vurma kapasitesini kaybetmiştir ve hiçbir şeyin ipini koparıp kendisine karşı duran özgü bir nesne olmasına izin vermez (Butler, 2005: 30).

Buna karşılık yönetim, temsil alanından dışladığı iradelerinin tüm kalıntılarını ortadan kaldırarak evrensellik iddiasını sürekli kanıtlamak zorunda olduğu paronayak bir ekonomi temelinde kurulmaktadır. İradeleri resmi olarak temsil edilmeyenler ya da tanınmayanlar gerçekdışı katışıksız bir irade oluştururlar ve bu irade bilinmediği için sürekli varsayımda kalır ve kuşku konusu olur (Butler, 2005: 31).

Ekonomik milliyetçiler ise piyasanın yükselişinde gücün rolünü önemserler ve uluslararası ilişkilerin çatışan doğasına vurgulama yaparlar. Ekonomik bağlılığın siyasi bir temenni olması gerektiğini ve bu bağımlılığın devletlerarası bir çatışma yarattığını, bu durumun uluslararası kırılganlıkları arttıracağını ve bir toplumun diğerine hâkim olacağı bir mekanizmanın getireceğini söylerler (Gilpin,2017: 27).

Devlet sadece fiziksel bir yapılanma değildir. Devlet aynı zamanda sembolik bilinçdışı formlar anlamında da bir tür kamu düzeni esasını oluşturmaktadır. Devletin en genel işlevlerinden biri, toplumsal sınıflandırmanın üretilmesi ve kanunlaştırılmasıdır (Bourdieu, 2016: 25). Tüm bu organizasyonlar belli esaslara ve usullere göre yapılır. Bu icraatta devlet düzenleyici ve belirleyici rol oynar. Böylece herkesin kabul ettiği kanunlarla belirlendiği için tartışılmasına bile gerek duymayan bir yapılanma oluşturulur.

Devletin iki manası bulunmaktadır: Müşterek çıkarları yöneten bürokratik anlamda birinci devlet ve bu aygıtın otoritesini uygulamak amacıyla yetki alanındaki tanımlamadır. İkinci devlet tanımlaması ise hükümet, hizmetler ve devlet bürokrasisi şeklindedir. Bu sembolik bir resmileştirme operasyonu hükümet vs. anlamındaki birinci devletin sanki iki devletin ifadesiymiş gibi, ikinci devletin birinci devlete atfettiği ve tanıdığı nitelikler tezahürüymüş gibi algılatılmaya çalışılmaktadır. Böylece devlet ile sivil toplum arasında varolan ve sözcüklerdeki ayrım kavramlarından başka bir şey olmayan, bir yanda yaratıcı tabiat olarak devlet, bir yandan da edilgin tabiat olarak devlet şeklinde ayrım yapılabilir.

Bir yandan devletin tüm kamu hizmetleri, bir yandan da merkezi bir otoriteye sahip bir tüzel kişilik anlaşılır (Bourdieu, 2016: 51).

Devleti meydana getirirken kendilerini devlet görevlisi haline getiren bazı failler, ellerinde de bir devlet iktidarı bulundurabilmek için devlet yapılandırmasına ihtiyaç duymuşlardır (Bourdieu, 2016: 58). Bunun sebepleri arasında tarih, milliyet, kültür, coğrafya, siyasal koşullar gibi olaylar insanların bir devlete bağlı olma koşullarını hazırlarlar. Devlet bu şekilde oluşturduktan sonra belli kurumlar, gelenekler ve idare tarzları meydana gelmiş, insanlarda belli bir otoriteye bağlı kalarak belli koşullar içerisinde, sınırlar içerisinde yaşamaya başlamışlar ve bir düzen oluşturmuşlardır. Bu oluşturulan meşru düzen herkes tarafından ve uluslararası boyutta kabul görmeye başlamıştır.

Devletin ortaya çıkışı "yoğunlaşma" ya da "birleşme" ve hatta "tekelleşme" şeklinde özetlenebilir. Fakat en doğrusu tekel haline dönüşmektir. Bu süreç, bir devletin yöneticisi ile komşu yöneticiler arasındaki rekabet ve birbirlerine üstünlük sağlamaları ve yenilerinin elenmesi ile devam eden toprak genişleme süreciyle sonuçlanır. Bu bir bakıma piyasadaki gibi tekelleşme ile başlar. İki tekel söz konusudur: Birincisi vergi ve hukuk üzerindeki tekel ile toprak üzerindeki tekel birbirlerine bağlıdır. Vergi tekelini elde tutabilmeyi sağlayan askeri tekeldir. Onu teminat alanda vergiden gelen kaynakların tekelidir, Elias bu aşamada devletin bir haraç çetesi olmadığını, aynı zamanda meşru bir haraç çetesi olduğunu ve sembolik bir haraç çetesi olduğunu birbiri ardına sıralamaktadır. Devlet bir egemenlik kurmaktadır, fakat bunun karşılığında da bireylere huzur ve barış sağlamaktadır. Bir devlette aidiyet, düzen gibi bir fayda sağlar, bu düzen, eşitsiz dağılmış bile olsa, en mağdur kimseler için sıfır değildir (Bourdieu, 2016: 160-161). Güvenlik ve verginin devletin tekelinde olması ve bu zorlama ile sağlanan sürecin karşısında insanların biat etmesi Adam Smith'i akla getirmektedir. Smith, liberalleşmenin yukarıda sıralanan iki faktör dışında olması gerektiğine inanıyordu. 1980'lerden sonra neoliberal düşünceler ile güvenlik ve vergi faaliyetlerinin serbestleştirilmesi yani özelleştirmesine dair fikirler yaygınlaşmıştır.

Charles Tilly ise kitabında (Coercion, Capital and European States) çeşitli devlet örneklerini ele almaktadır. Tilly, ekonomik bir mantıkla devletin oluşumunu tartışır. Sermayenin merkezi olarak toplanması devletin oluşumu hakkında fikir verebilir. Fakat bu düşünce Osmanlı ve Rus İmparatorluğu'nda verginin eyaletlerce toplanma şeklini göz ardı etmektedir. Bu aşamada cebir söz konusu olmaktadır. Cebir ve buna karşı karşılıklı zımni

bir sözleşmedir (Bourdieu, 2016: 165-166). Devlet bazı işlevleri yerine getirir, insanları huzurlu bir düzende yaşamalarını sağlar. Kurumlar işlemektedir ve işleyen bir düzende insanlar yaşamaktadırlar.

Devletin inşasının yapılması ortak kimselere ve değerler bütünü inşasına dayatılmasına dayanmaktadır. Bu dayatılma sürecinde parlamento önemli işlev görür. Parlamento, en tipik devlet icraatlarındandır. Meşru siyasetin yapıldığı ortamdır. Gruplar arasındaki, çıkarlar arasındaki ihtilafları net bir şekilde ifade edip çözüme ulaştırmanın meşru usulünün icra edildiği ve yerleştiği ortamdır. Bu meşru siyaset ortamının kurumsallaşmaması ile bu ortamlardan dışlanan gayrimeşru siyasetin kurumsallaşması birlikte gerçekleşir. Bu doğrultuda sözlü olmayan bazı şiddet türleri, bir başka şiddet ürünün meşru olarak tesis edilmesi ile dışarıda kalmıştır (Bourdieu, 2016: 175-176).

Devlet aslında sembolik bir formdur. Devlet adı verilen bu sembolik ilişkilerin olduğu oluşumda tek bir sembolik olmayan varlıklar kişilerdir. Vatan adı verilen hem soyut hem de somut toprak alanı içerisinde insanların yöneticiler ile yönetilenler biçimde ayrıldığı gözlemlenir. Yöneticiler bir takım güç ilişkileri kurarak veya mevcut güç ilişkilerinden (gelenek, görenek, sınıf vs) faydalanarak yönetilenleri idare ederler. Yönetilenler devlete yaygın şekilde inanırlar ve itaat ederler. Böylece devlet cebre başvurmadan toplumsal dünya oluşturma gücüne sahip olan bir kurum haline gelir (Bourdieu, 2016: 204). Devlet bunu çocukluktan itibaren aile ve eğitim sistemine yaptırır. Böylece bilişsel yapılar kurar ve bunları yeniden üretir. Bunları iyice kabul edilmesini ve bedenselleştirmesini sağlamak suretiyle toplumsal düzendeki ve o düzeni yeniden üretimindeki önemli bir belirleyici olan sembolik düzenin yeniden üretimine katkıda bulunur (Bourdieu, 2016: 205). Devlet bizzat toplumsal düzeni, yaşamı, düşünceleri yapılandırır ve böylece devlet toplumsal düzenin kurucu unsuru haline gelir (Bourdieu, 2016: 224). Bu aşamada devlet bir takım ürünlerin birikiminden oluşur. Bu ürünleri sermaye olarak adlandırabiliriz. Devlet; ekonomik sermaye, fiziksel güç sermayesi, sembolik sermaye, kültürel sermaye ve bilgi sermayesi gibi farklı sermaye türlerinin kademeli bir şekilde birikmesini ürünüdür (Bourdieu, 2016: 226). Bu birikim bir üst üste eklenme değildir. Bu alanların her biri farklı koşullarda farklı olarak yapılandırılır. Bir dönüşüm şeklinde oluşan farklı sermaye türlerinin birbiriyle ilişkileri sonucu ve bazı sermaye türlerinin yoğunlaşmasıyla geçirdikleri niteliksel dönüşüm olarak karşımıza çıkar (Bourdieu, 2016:226).

Devlet, maddi kaynakları bölüştüren, sembolik bir etki alanı üretmektedir. Bu, ilkel birikim biçimlerinin tam da yeniden bölüştürülmeye dayandığı kapitalizm öncesi toplumlarda çok net görünen, son derece basit bir oluşumdur (Bourdieu, 2016:326). Yeniden bölüştürme vasıtasıyla yeniden bir birikim elde edilmekte ve bu süreç bu şekilde devam etmektedir (Bourdieu, 2016:327).

Sosyal yardımlar da bu etkinlikler arasındadır. Yeniden bölüşümün odak noktası olan bu etkinlikler ile yeniden birikim elde edilir. Burada önemli olan bu bölüşüm işleminin nasıl yapılacağı ve nasıl organize edileceği ile ilgilidir. Sosyal yardımların devletin re-organizasyonunda önemli bir etkisi bulunmaktadır. Değişimin uzantısı olan bu bölüştürme etkinlikleri devletin gelişimi ile yakından ilgilidir. Bu değişimin yapılması sosyal denge, sınıflar arası uyum ve düzenin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Bu şekilde değerlendirildiğinde bölüşüm belirli amaçlara ve en önemlisi devletin bekasına hizmet etmektedir. Bu organizasyonlarda en önemli görev sivil toplum kuruluşlarına en başta belediyelere düşmektedir. Çünkü belediyeler devlet ile millet arasında bir köprü özelliğini taşımaktadır.

2.2. Sosyal Politika ve Sosyal Devlet

Klasik liberalizmin dayandığı en önemli nokta insanın doğal yapısının iktisadın temeli olduğunu ve piyasa yasasını doğanın içinde yaşayan insana atfedilen eğilimlere dayandığıdır. Son zamanlarda yapılan tarih ve antropoloji çalışmalarında insan ekonomisinin, insanın sosyal ilişkilerinin içerisine dâhil edilmiş ve gelişmiş olduğudur. İnsan, maddi zenginlik edinmekteki bireysel çıkarlarını korumak amacıyla hareket etmemekte; toplumsal konumunu, sosyal haklarını ve sosyal değerlerini korumak üzere hareket etmektedir (Polanyi, 1986:88-89).

Üretim ve dağıtım düzeni karşılıklılık ve yeniden dağıtım ile sağlanmaktadır (Polanyi, 1986: 90). Karşılıklılık ilkesi birbirlerinin çıkarlarına gözetecek şekilde insanların gerekli vazifeleri yapmasına dayanmaktadır. Yeniden dağıtım ise toplanan birikiminin adaletli şekilde bireylere dağıtılmasıdır. İlkel toplumlarda da bu iki işlem aynı şekilde benimsenmiş ve uygulanmıştır. Burada dikkat çekici olan şey, bu iki unsurun doğal olmayı belirli bir zihni çerçeveleme ile ihtiyaçlar kapsamında yapılması gereğidir. Klasik iktisat içerisinde yer almayan bu düşünce sosyal politikaların ortaya çıkmasına yol açmıştır. İngiltere'deki toprak ve emeğin, ticaret konusu olmasını engelleyen iki yasa

çıkarılmıştır. İngiltere'deki emek yönetmeliğinin Zanaatkârlar Yasası (Statue of Artificers-1563) veYoksullar Yasası (Poor Law-1601) aracılığıyla millileştirmesi ile emek tehlikeli bölgeden dışarı alınmıştır (Polanyi, 1986:117). Bu iki yasa 1813 ve 1835 yıllarında kaldırılmıştır. Böylece klasik iktisatçıların ileri sürdüğü doğal ekonomi süreçleri devreye alınmıştır. Fakat ekonomik sistemler her zaman bir sisteme yani kurallara ihtiyaç duymuştur. Normal olarak ekonomik düzen yalnızca sosyal düzenin bir fonksiyonudur ve onun içerisine yerleştirilmiştir (Polanyi, 1986:118).

Liberalizmin genel olarak klasik iktisat ilkeleri doğrultusunda yürütüldüğü 18. ve 19. yüzyılda devletler ekonomiyi her zaman piyasadan sosyal sistem içerisine yerleştirmek için çeşitli kanunlar çıkarmışlardır. Çünkü emek denilince insan anlaşılmakta ve insanın sosyal bir varlık olduğu her zaman göze çarpmaktadır. Sosyalhayatın yanında yer alan bir insan faaliyeti olan emeğin saklanması ve işletilmesi olanağı yoktur; toprak yalnızca doğanın başka bir adıdır, insan tarafından üretilmemiştir; nihayet para, yalnızca satın alma gücünün kural olarak hiçbir zaman üretilmeyen bankacılık sistemi ve devlet maliyesince düzenlenen bir simgedir. Hiçbiri satılmak üzere üretilmemektedir. Emek, toprak ve paranın meta tanımı bütünüyle hayalidir. Bunlar yardımıyla örgütlenmişlerdir ve piyasada alınıp satılmaktadırlar (Polanyi, 1986: 119-120). Fakat bunları bir çerçeve olmadan serbestçe alınıp satılması toplumları çöküşe sürükleyen bir süreçle sonuçlanırdı. Çünkü insanın meta olarak ele almak onun fizyolojik, psikolojik ve ahlaki durumunu görmezden gelmek anlamını taşımaktadır. Bu yüzden sadece devlet değil kültürel kurumların insanı koruması ve aksi takdirde ahlaki çöküntü, bozgunculuk ile insan ilkel insan dönemine geri gidebilir. Sadece doğal olarak örgütlenmiş girişimler yani sosyalliği bozan girişimler her zaman felaketle sonuçlanmıştır. Örneğin İngiltere'deki toprak çevirmeleri ile köylüler orada yapılan fabrikalarda işçi olmuşlar ve arkasından sanayi devrimi ile sosyal felaketler meydana gelmiştir.

Sosyal devlet, liberalizmin fırsat eşitliğini oluşturamaması, bir iktisadi feodalizm oluşturması nedeniyle gündeme gelmiştir. Sanayi devrimi ile birlikte emeğin değersizleşmesi ile 1848 devrimi yapılmıştır. Böylece devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesi gereği ortaya çıkmış ve düzenleyici olma rolü benimsenmiştir (Gümüş, 2010: 119-120). Refah devleti için kabul edilen bir başka başlangıç noktası 1863 yılında Bismarck tarafından Almanya'da geliştirilen sosyal sigorta uygulamasıdır (Albayrak ve Birinci, 2017:65). Bu nedenle Refah devleti ile aynı anlamda kullanılan sosyal devlette

amaç, toplumun sosyal refahını maksimize etmek için çeşitli önlemler alınmasıdır (Albayrak ve Birinci, 2015: 65).

Sosyal devletin en temel amacı vatandaşın insani olarak yaşamını sürdürmesidir ve bunun için asgari yaşam koşullarının sağlanması gerekmektedir Böylece devletin sosyal ve ekonomik yaşama aktif müdahalelerde bulunması ve bireylerde sosyal ve ekonomik haklarını tanıması bir zorunluluktur. Böylece milli gelirin daha adil dağıtılmasını sağlamak ve sosyal adalet temin edilmesi mümkün hale gelmiştir (Gümüş, 2010: 122). Sosyal, iktisadi hak ve hürriyetlerin ahenkli ve toplum yararına bir şekilde düzenlenmesi müreffeh bir toplumun yegâne olmasa bile, en önemli şartıdır (Azrak, 209).

1929 yılında ekonomik buhrandan dersler çıkaran ABD Yüksek Mahkeme'sinde çeşitli kararlar alarak ve dev değil politikaları bu kararlar dâhilinde uygulanmaya başlamıştır. Bu politikalarda John Maynard Keynes'in önemli katkıları bulunmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra batı demokrasilerinde sosyal devlet ilkesi anayasalara girmiş ve sosyal yardımlar yaygınlaşmıştır. Sosyal devletin ana ilkeleri şunlardır: Sosyal devlet, müdahaleci bir devlet anlayışıdır. Böylece piyasada ayar yapan bir düzenleme yapma imkânını elde etmektedir. Sosyal devlet yeniden dağıtım yaparak birikimin herkese ulaşmasını sağlamaktadır. Sosyal devlet, girişimci bir devlet anlayışıdır. Bu şekilde istihdamın oluşmasına ve insanın iş sahibi olmalarının yolunu açmaktadır. Ayrıca sosyal devlet, yurttaşlara hak ve hürriyetlerinin sağlanması bakımından pozitif bir tavır sergilemektedir. Bu şekilde refahın ve özgürlüğün artmasına katkıda bulunmaktadır (Aktan, 1995: 73-75).

Devletin bu ayarlayıcı rolü asgari ücrettin ayarlanmasında, ihtiyaçların karşılanmasında, insanların eğitim ve sosyal hakların gözetilmesinde, yoksulluğun ortadan kalkmasında, insanların korunmasında önemli rol oynamaktadır. Sağlık, barınma ve gıda konusunda tedbirler alan sosyal devlet bir takım krizlerin önlenmesinde önleyici bir görev üstlenmektedir. Sosyal devletin en önemli özelliği sosyal adalet sağlamasından kaynaklanmaktadır. Sosyal adalet, sosyal tabaka ve gruba, onlara ait olan hakları tanıyan bir dağılım ve bölüşüm mekanizmalarını ifade etmektedir. Bu problemin hedefi bilhassa fertlerin iktisadi ve kültürel yaşam imkânlarının belli bir standarda uygun surette sağlanmasıdır. Bunu sağlamak için anayasaların verdiği izin ölçüde devlet müdahaleci davranmaktadır (Azrak, 209).

Sosyal adaletin toplum düzeni için temel bir amaç değildir. Sosyal adaleti bir araç olarak düşünmek gerekmektedir. Nitekim bireysel akımlar toplumu matematik olarak eşitlik prensibine bağlama yanlışına düşerek sosyal karışıklıklara neden olmuşlardır (Azrak, 210). Bu kapsamda sosyal devleti şu şekilde tanımlamak mümkündür: Sosyal devlet, bir sosyal grup veya tabakanın kültürel ve ekonomik bakımlardan baskısı yapmasını ve mağdur olmasını reddeden, onunla mücadele eden ve sorunları ortadan kaldırmağa çalışan bir devlettir. Sosyal devlet, bu görevini sadece sosyal güvenliği sağlayan bir takım kurumlar vasıtasıyla değil, aynı zamanda yardıma muhtaç olan kitlelere müşfik elini uzatarak onları sefaletten kurtarmak suretiyle ifa edecektir. Zira sosyal güvenlik kurumları adı altında toplanan sigortalar, yaşlılara, hastalara, kazaya uğrayanlara ve işsizlere yardım etmekle yetindiği halde devletin sosyal görevi burada bitmemektedir (Azrak, 210). Devlet her şeyden önce çalışmasına rağmen sefaletten kurtulamayan insanların, yukarıdaki mağduriyetler dışında, iktisaden yaşama imkânlarını ya tamamen kaybetmiş ya da bu imkânlara çok dar ölçüde sahip olan kitlelere yardım edecektir. Bu, adilane ve etkili bir vergi sistemiyle sağlanabilir (Azrak, 210).

Sosyal devletin fertlere yardımı, sadece iktisadi değil, aynı zamanda kültürel yollardan da olur. Bu da pozitif hukuk tarafından ihtiyaçlara uygun surette teşkilâtlandırılmış bir kültür politika sayesinde gerçekleştirilir (Azrak, 211).

Toplumları kapitalizmin baskısından kurtarmak için ve dengeli bir bölüşümün sağlanması amacıyla Batı ve Kuzey Avrupa'nın İleri toplumları, "refah devleti" (Welfarestate -Wohlfahrtsstaat) teorisiyle beklenen sonuca varmışlardır. Bu toplumların modern anayasa sistemlerinde düzenlenmiş olan sosyal devlete ait tipik kurumlar ve bunların tezahür şekillerini ve vasıtalarını incelediğimiz takdirde şu sonuca erişilebilir: Refah devletinin, başka bir deyimle modern sosyal devletin, iktisadi ve sosyal sahadaki fonksiyonları iki grupta toplanabilir. Birincisi, koruyucu faaliyet, ikincisi ise yardım faaliyetidir (Azrak, 213).

Sosyal devletin koruyucu fonksiyonu özellikle şu sahalarda kendini göstermektedir. Çalışma gücünün korunması yoluyla iş sözleşmelerinin yapılması, ücret, çalışma koşullarının düzenlenmesi ve kadın ile çocukların çalışma şartlarının düzenlenmesinde devlet etkin olmaktadır. Devlet ayrıca koruma faaliyetlerinde ailenin korunması, gençliğin korunması, fertlerin maddi varlıklarının korunması işlevlerinde de etkili olmaktadır (Azrak, 213). Ailenin korunması hukuki bakımımdan evliliğin ailenin temeli olduğu noktasından hareketle evli kadınların çalışmaları ve analık sigortalarına, doğum yardımları

ve izinlerine kadar devlet düzenleme yapmaktadır. Gençlerin bedeni, ruhi ve ahlâki bakımlardan tehlikelere maruz bırakılmaması için gayet sıkı tedbirler alınması zarurî görülmüştür. Normal okulların dışında sosyal devlet idaresi tarafından kurulan özel eğitim müesseseleri, kimsesiz çocukların bakımı ve yetiştirilmesinde devlet görev üstlenmektedir (Azrak, 215). İyi düzenlenmiş bir toplumda, vatandaşlar birçok nihai amaçlara sahiptir ve bunların arasında karşılıklı olarak siyasal adalet verme de yer almaktadır (Rawl, 2007: 242). Adaleti de devlet tesis edecektir ve bunu anayasa başta olmak üzere bir mevzuat çerçevesinde gerçekleştirecektir.

Refah devletinin veya sosyal devletin anayasa düzenine göre yüklendiği görevlerden bir tanesi de fertlere yardımdır. Bu yardım çeşitli sahalarda, değişik şekillerde düzenlenmekledir. İşsizlere yapılan yardım: anayasalarında çalışmayan bireyler için bir sosyal mükellefiyet olduğunu kabul etmiş, devletler, bu mükellefiyeti yerine getirmek istemesine rağmen iş bulamayan insanlara yardım ederek çalışmasını sağlamak görevini yüklenmişlerdir. Sosyal sigortalar yolu ile yardım faaliyetleri de yapılabilmektedir. Muhtaç fertlere yapılan yardım ise devletin, sosyal sigortalar dışında fakirlere ve çalışmak suretiyle geçimini sağlayamayanlara yaptığı yardımdır (Azrak, 216-217).

1929 ekonomik bunalımı dünyanın ekonomik düzeni altüst eden bir felaket olmuştur. Özellikle ABD'de bir yıkıma sebep olan bu felaket neticesinde büyük bir işsizlik meydana gelmiştir. John Maynard Keynes 1936 yılında yayınlanan *"The General Theory of Employment, Interest and Money (İstihdam, Faiz ve Para Genel Kuramı)"* adlı kitabında ekonomik felaketlere karşı önlemleri ve bunun nedenleri üzerinde durmuştur. Serbest piyasa ekonomisine tam olarak istihdam sağlayamayacağı, bunun için devletin düzenleyici ve ayarlayıcı rol üstlenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Makro iktisat tekrar gündeme gelmiş, neo klasik teori kaynak dağılımı sorunları ile ilgilenirken Keynes tam istihdam sorunları ile ilgilenmiştir. Böylece temel sorun kıt kaynakların alternatif kullanımları değil, kıt kaynaklar özellikle de emeğin eksik istihdamı olmuştur (Keynes, 2010).

Ücret, kira, faiz ve kar biçiminde değerleri işletmelerden halka doğru akması ve halkın bu değerleri mal ve hizmet satın alması suretiyle değerlerin bir dairesel akış meydana getirmesi ile bir döngü meydana getirmektedir. Ancak paranın bir kısmı geri dönmemektedir. Bankalara akıtılmakta veya ithalat yoluyla dışarıya çıkması söz konusu olabilmektedir. Ayrıca vergi yoluyla devlete akmakta ve devlet bunları bir şekilde halka tekrar akıtmaktadır (Keynes, 2010).

Keynes önemli gelir ve servet eşitsizliklerin toplumsal ve psikolojik haklılığı üzerine durmuştur. Ancak bunun uzun sürdüğünde bunu hafifletmeye eğilimli güçler bulunmaktadır. Böylece işin marjinal verimliliği mantığını izlemek suretiyle getiri oranının biriken sermaye miktarı arttığında kaçınılmaz olarak azalacağı sonucuna varmıştır (Keynes, 2010).

ABD'de Roosevelt döneminde uygulanmaya başlayan ekonomik, sosyal ve siyasal nitelikteki "New Deal" politikaları Keynes'in görüşleri doğrultusunda alınmıştır. Liberal kapitalizm yerine müdahaleci, düzenleyici ve yol gösterici bir iktisat modeli uygulamaya başlamıştır. Keynes'e göre devlet piyasanın tıkandığı, durduğu ve çözüm bulamadığı yerlerde müdahale etmelidir; Vergiler, faiz oranları, kamu harcamaları gibi uygulanacak politikalar piyasayı canlandıracaktır (Keynes, 2010).

Keynesyen Refah Devleti'nin yükseliş dönemi olarak da adlandırılan bu dönem bir altın çağ olarak nitelendirilmektedir. Dünya daha çok üretmiş ve ürettiğinden çok daha fazla miktarda ticaret yapmayı başarmıştır. Ticaret her yıl daha fazla artmış ve bu yüksek oranlar dünya iktisadında modern zamanlarda görülen en yüksek oranlar olmuştur (Güran, 1997; Aktaran: Dağdelen,2004:12).

Keynesyen yaklaşım 1970'lerden itibaren önemini kaybetmiş, yeni ekonomik kriz sonrası yaşanan arayışlar neticesinde neoliberal yaklaşım egemen olmaya başlamıştır. Bu yaklaşımın rekabeti önlemesi ve tam istihdam koşulları nedeniyle üretimin fazla yapılamaması nedeniyle yaşanan durgunluk dönemleri ile Vietnam Savaşı'nın yaşanması ekonomik bunalımı ülke çapına yaymıştır. 1973 petrol krizi neredeyse tüm ülkeleri etkilemiştir (Barufald, 2020).

Artık dünya üretime ve tam istihdama dayalı bir ekonomik modelden parasalcı okula (Monetarism), Chicago Okulu'ndan Milton Friedman, Avusturya İktisat Okulu'ndan politik iktisatçı Friedrich Hayek'in öngördüğü neo liberal modele geçilmiştir (Bilişli, 2011:11).

Keynesyen politikaları eleştiren Friedman ve Hayek'in görüşleri 1970'li yılların başında yaşanan ekonomik kriz sonrası uygulanmaya başlamştır. Diğer taraftan bu noktada Standford Okulu'ndan McKinnon (1973) ve Shaw (1973)'un finansal liberalizasyonun teknik detaylarını oryaya koymuşlardır (Dağdelen, 2004:9.

Friedman ve Hayek, devletin yönetsel, siyasi, ticari, finansal aygıtlar üzerindeki müdahalelerinin daima başarısız sonuçlarının olacağını ve bunun da sosyal refahı

azaltacağını savunmuşlardır. Bu bakımdan onlara göre devletin faaliyetleri ve kontrol olanakları sınırlandırılmalıdır (Bilişli, 2011:11). Milton Friedman şunları söylemiştir (2002:29):

> "Yarattığımız devletin, özgürlüğümüzü koruması için kurduğumuz hükümetin o özgürlüğü yok edici bir Frankenstein'a dönüşmemesini nasıl sağlayabiliriz?" özgürlük ender bulunan narin bir bitkidir. Aklımız bize, özgürlüğün karşısındaki en büyük tehdidin iktidarın tek bir merkezde toplanması, güç temerküzü olduğunu söyler, tarih de bunu doğrular. Devlet özgürlüğümüzü korumamız için gereklidir, sayesinde özgürlüğümüzü kullanabileceğimiz bir araçtır; ama aynı zamanda gücün siyasi ellerde yoğunlaşmasıyla devlet özgürlüğe karşı bir tehdit niteliğine de bürünebilmektedir. Bu gücü yöneten kişiler başlangıçta iyi niyetli, gücü kötüye kullanacak biçimde yozlaşmayacak yapıda olsalar bile, güç hem farklı türde kişilikleri kendine çekecek, hem de böyle kişiler biçimlendirecektir.

Friedman (2002:34), devletin hiçbir zaman bireysel eylemin değişiklik ile çeşitliliğini oluşturmaması ve konut yapımında, beslenme, giyim alanında tek tip standartlar koyarak birçok bireyin yaşam düzeyini iyileştirmesi gerektiğini söylemiştir. Okullaşmada, yol yapımında, sağlık ve temizlik hizmetlerinde devletin tek tip standartlar koyması gerektiğini ifade etmiştir. İkincisi, özgürlüğün korunması, devletin gücünü sınırlamak ve yaygınlaştırmak gerekmektedir. Bunun yapıcı ve yararlı bir yönü de bulunmaktadır. (Friedman, 2002:33).

Freidman (2002: 102-103),*"Kapitalizm ve Özgürlük"* adlı kitabında devletin müdahale edeceği alanları sıralamıştır: Tarım için taban destek fiyatları programları, petrol ithal kotaları, şeker kotaları vb. gibi, ithal tarifeleri ya da ihracat kısıtlamaları, daha genel fiyat ve ücret kontrolleri, yasal asgari ücret düzeyleri ya da yasal azami fiyatlar, Sanayilerin ayrıntılı biçimde düzenlenmesi, radyo ve televizyonun Federal İletişim Komisyonu tarafından kontrol edilmesi, sosyal sigorta programlan, kamu toplu konut yapımı ve konut yapımını desteklemeye yönelik diğer bir dizi yardım programları, erkeklerin barış zamanında, zorunlu olarak askere alınmaları, ulusal parklar inşa edilmesi, kâr amacıyla posta taşımacılığının yasalarla yasaklanmasıdır ve paralı yolların kamu mülkiyetinde olması ve işletilmesi. Devlet artık düzenleyici rolde olmalıdır.

Refah devleti; piyasa güçlerinin rolünü azaltmak için yapılan uygulamaların tümünü kapsamaktadır. Böylece sosyal refahın maksimizasyonu sağlanarak devlet bunun sürdürülmesi konusunda ekonomiye aktif ve kapsamlı müdahalelerde bulunacaktır. Böylece refah devleti kendiliğinden ve doğal yollarla oluşacaktır.

Sosyal politika ise, devletin güçsüz olanlar için ekonomik olarak korumaya yönelik aldığı önlemlerin tümüdür. Sosyal politika yalnız devletin faaliyetlerini, sınırlı kitlelere, örneğin bir sınıfa dönük çalışmaları kapsıyorsa, burada dar anlamında bir sosyal politika bulunmaktadır (Talas, 15). Bu durumda sosyal politika, toplumda var olan sınıfsal ilişkiler, devinimler, savaşımlar ve çelişkiler karşısında, devleti ve hukuksal düzeni tutmaya ve korumaya dönük çalışmaları içeren bir alandır (Talas, 1992:15).

Sosyal politika geniş anlamında ele alındığında toplum içinde bütün sınıfları ilgilendiren, çok çeşitli konuları sınıf farkı gözetmeksizin ele alan bir disiplin ortaya çıkmaktadır. Bu disiplinin içerisinde sağlık, eğitim, tarım siyaseti, toprak reformu, tarım ürünlerinin fiyatlarının düzeyi, zanaat ve esnafın korunması, kooperatifçilik gibi alanlar bulunmaktadır. Vergi politikaları, vergilerin yapısı ve başkaları sosyal politikanın kapsamı içine girebilir. Görülüyor ki, geniş anlamı ile sosyal politika toplumsal yaşamın büyük bir alanını ve çok değişik konularını kapsayabilir (Talas, 1992:15-16).

Talas'a göre (1992: 16), dar anlamı açısından sosyal politika iki yanlı olarak tanımlanabilir: Birincisi, genellikle ekonomik bakımından bağımlı ve güçsüz insanları sermayeye karşı korumak ve sömürülmelerini önlemek için devletin almış olduğu koruyucu, sınıflar arasında uyum ve denge sağlayıcı uygulamalardır. Bu önlemler sosyal politikanın bir tarafını oluşturur. Diğeri ise, sömürünün, doğrudan ilgililer tarafından önlenmesi ve toplumsal dengelerin bozulmaması için bu doğrudan ilgililerin doğal olarak var olan hak ve özgürlüklerinin hem devlete, hem de başkalarına karşı korunmasıdır. Bu hak ve özgürlüklerin başında kuşkusuz sendikal haklar, başka bir değişle sendika kurma ve toplu pazarlık ile grev yapma hakkı ve özgürlükleri gelmektedir.

Sosyal politika uygulamaları dünya çapında genişlemiş ve her ülke kendisine özgü çeşitli uygulamalar geliştirmiştir. Fakat batı ülkeleri özellikle kuzey Avrupa'daki ülkeler, sosyal politika uygulamalarla ilgili tüm dünyaya örnek teşkil eden çalışmalar yapmışlardır.

2.3. Batı Ülkelerinde ve Türkiye'de Sosyal Devlet Uygulamaları

2.3.1. Batı Ülkelerinde Sosyal Devlet Uygulamaları

Batı ülkeleri sosyal devlet uygulamaları bakımından örnek teşkil etmektedir. Çünkü Batı'da ilk kez uygulanmaya başlayan demokratik uygulamalar gelişerek kapitalizm içerisinde sosyal devlet ve refah devleti uygulamalarına dönüştürülmüştür. Amerika

Birleşik Devletleri'nde sosyal devlet uygulamaları ile ilk kez 1929 yılında yaşanan büyük buhran sonrasında Keynes'in önerdiği New Deal politikalarıyla başlamıştır. Aslında ABD, Avrupa'ya göre daha az olan bu sosyal uygulamalar, çalışma ve yoksulluğun bir arada yaşamasından ötürü başlamıştır. Yani çok zenginler ile yoksullar bir arada yaşamaktadırlar. Bu yoksullardan en önemlileri ise çalışan yoksullardır. Düşük ücret alan bu yoksullar her ne kadar diğer ülkelerden daha fazla zengin olsalar da ülkedeki zengin ve refahın önemli ölçüde gerisinde kalmaktadır. Buna göreli yoksulluk da denmektedir. Çünkü gelirin üçte birini gıdası için harcayan bu tabaka için ABD *"İşgücü İstatistikleri Dairesi"* tarafından devamlı araştırmalar yapılmaktadır (Secer, 2007:141-142). Bunu çözmek için ABD devleti bir takım önlemler almaktadır. Bu önlemler sigorta ve sosyal yardımlarına dayanmaktadır. 1993 yılında çıkarılan Kazanılmış Gelir Vergisi İadesi kanunu uyarınca çalışanlara kaynak aktarılmaktadır. Ayrıca ABD'de asgari ücretin yükseltilmesi, çocuk bakım hizmetlerinin kamu tarafından desteklenmesi, düşük maliyetle sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması ile yiyecek kuponu programı uygulamaları mevcuttur. Ayrıca yaşlılık ve işsizlik sigortaları ile yoksulları rahatlatan uygulamalar yapılmaktadır (Secer, 2007:151-152). Bu uygulamalar, kişiler arasında hiçbir ayırım yapmadan, toplumun tümünü kapsayarak, kişinin doğumundan ölümüne hayatının bütün safhalarında ilgilenerek, sosyal hayatın bütünlüğünü ve devamlılığını temin etmeye yönelik tedbirler alarak, sosyal politikanın en kapsamlı aracı olmasıdır (Yıldız, 2006:7). Yaşlılık sigortası bir nebze çalışanlara yaramakta ve emekli olduktan sonra çalışmak zorunda kalabilmektedirler. Ayrıca sosyal yardımlar yapılmaktadır. Bu yardımların arasında ihtiyacı olan ailelere geçici yardım programı ile sağlık, çocuk, bakım, gıda ve konut yardımları bulunmaktadır (Secer, 2007:154).

ABD'de genel sağlık sigortası bulunmamaktadır. Sigorta kamu ve özel sigorta karışımlarından oluşan ABD vatandaşlarının yan ödeme yaparak çeşitli imkânlardan faydalandıkları sistemdir. Yani aylık sigorta primlerine katkıda bulunarak tedavileri yapılmaktadır (Secer, 2007:155-156). ABD'de iki yardım programı uygulanmaktadır: Medicare bir sigorta olduğu halde, aynı yasayla yürürlüğe girmiş olan ve daha kapsamlı olan Medicaid diğer programları destekleyen, yoksulların doktor ve hastane giderlerinin ödenmesini sağlayan bir yardım programıdır (Oral, 2003: 67). Yoksullara yönelik bir sağlık hizmeti sağlayan Medicaid hastaları kabul eden doktorlar ve sağlık kuruluşları masrafları daha sonra devletten almaktadırlar. Medicaid sitemine kabul edilenler genelde

kazançları iyi olan kimselerdir ve birçok insan bu servisten faydalanamamaktadır (Secer, 2007:155).

ABD haricinde sosyal devleti veya refah devleti uygulamalarını en iyi yapıldığı yerler İskandinav ülkeleridir. Bu çalışmada Norveç ve İsveç örneği üzerinde durulmaktadır. Ayrıca orta Avrupa ve kuzey Avrupa halklarının her ikisinde de kapsayan Almanya örneğinin de ele alınması gerekmektedir. Çünkü bu ülke tarihi, gücü ve devlet uygulamalarıyla dikkat çekicidir. Almanya'da çok geç modernizm kervanına katılmış ve çok geç uluslaşmış bir devlettir. Ardından 20. yüzyılda her iki Dünya Savaşı'nda da mağlup olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ikiye bölünen ülke soğuk savaşın bitmesi üzerine tekrar birleşmiş ve Federal Almanya ismini almıştır. Ülkede tipik Avrupa sosyal devlet uygulamalarının yapıldığı görülmektedir. Muhafazakâr refah devletlerinin öncüsü olarak bilinen Almanya'daki yaşlılara dönük sosyal politikalar, bakıma muhtaçlık ve emeklilik sistemi örnek teşkil etmektedir (Taşçı, 2010:189).

İkinci Dünya Savaşının ardından Federal Almanya Cumhuriyeti'nin kuruluşunun sonrasında çocuk parası ile ilgili ilk yasal düzenlemenin 1954 yılında getirildiğini görülmektedir. O dönemde oluşturulan Aile Yardım Sandıkları (Familienausgleichskassen) tarafından her üçüncü ve devamı çocuklar için ayda 25 Mark ödenmesi yönünde bir düzenleme getirilmiş ve bu yardımın finansmanı da işverenlere yüklenmiştir. 1955 yılından itibaren bu yardımın İş Kurumları tarafından işsizlere yönelik olarak da ödenmesine başlanmıştır. 1961 yılında getirilen bir değişiklikle ilk defa ailenin ikinci çocuğu için de çocuk parası ödenmesi uygulamasına geçilmiştir. Finansmanı ise o dönemde genel bütçeden karşılanmakta ve İş Kurumları aracılığıyla hak sahiplerine ödenmeye başlamıştır (Hekimler, 2016:5).

İskandinav ülkelerinde sosyal demokrat modeli uygulanmaktadır. Bu modele göre refah politikaları tam istihdam yaratmayı amaçlamakta ve çeşitli sosyal sigorta başlama tarihleri 19. yüzyılın sonlarına itibaren başlatılmıştır. Örneğin iş kazaları 1901 yılında, sağlık 1891 yılında, emeklilik 1913 yılında, işsizlik 1934 ve aile yardımları 1947 yılında başlamıştır (Topak, 2012: 49). İsveç gelişmiş bir bürokrasiye ve merkezi devlet mekanizması mevcuttur. Keynesyen politikaları iyice sistemine oturtan İsveç işgücü piyasaları destekleme, kamu istihdamının artırılması, dayanışmacı ücret politikaları sisteminin devlete sokulmuş ve bütçe sistemine geçerek bu program desteklenmiştir (Topak, 2019,52-53). 1980'lerde sağlık, sigorta, konut ve işsizlik yardımında kesintilere gidilmiş ve kamu istihdamını daraltılmıştır. Bu ülkede ayrıca sosyal harcamalarda

kesintiler yapılmıştır (Topak, 2019, 74). İsveç'te sendika üyeliğinde artmalar yaşanmış, 1970 yılında %73'ten 1980 lerde %87'ye kadar yükselmiştir (Koray, 2012: 69). İsveç'in toplam harcamalarda sosyal hizmetlerin payı %58,1 olmuştur (Koray,2012:86).

Norveç'te iş kazaları ile ilgili sigortalı 1884 yılında, sağlık sigortası 1909 yılında, emeklilik 1936 yılında, işsizlik sigortası 1906 yılında ve aile yardımları 1946 yılında başlamıştır (Topak, 2012, 49). İsveç'te olduğu gibi Norveç'te de 1997 yılında toplam harcamalar da sosyal sosyal hizmetlerin payı %52'dir (Koray, 2012:86). Sosyal hizmetler bu ülkede kurumsallaşmış bir yapı göstermektedir.

Birleşmiş Milletler'in yaptırdığı ve ortalama yaşam süresi, okullaşma oranı, gelir dağılımının özelliği gibi göstergelere dayanarak hazırladığı Beşeri Kalkınma Endeksi Raporu'na göre Norveç ilk sırada yer almaktadır (Koray, 2012:88).

Danimarka'da emekli insanların birinci gelir kaynağı halk emekliliğidir. Bu asgari nitelikte olan temel emeklilik maaşı 2012 yılında ayda 5 bin 713 kron (Yaklaşık 165 Euro) düzeyindedir ve tamamı vergilerle finanse edilmektedir. 16 ile 67 yaşları arasında en az üç yıl boyunca Danimarka'da ikamet etmiş olan Danimarka yurttaşı, bu emeklilik hakkına sahiptir. Devlet emeklilerin ikinci öğesi ATP emekliliği olarak adlandırılan sigortadır. Çalışılan yılları ve haftalık çalışma saatine göre belirlenen ATP emekli maaşı, 2012 yılında azami 2 bin 400 kron (ayda yaklaşık 277 Euro) düzeyinde gerçekleşmiştir. Primler haftalık çalışma saatlerine göre kademelendirilmiş olup tam gün çalışanlar için ayda yaklaşık 35 Euro tutmaktadır. Bu primlerin üçte biri çalışandan, üçte ikisi ise işveren tarafından ödenmektedir. Bu primler, sosyal partililer tarafından yönetilen bir fonu akmaktadır (Petring ve diğ., 2012:108).

Danimarka'da İşsizlik sigortası halen zorunlu bir sigorta değildir. İşsizlik sigortasını idaresi sendikaların elindedir, dolayısıyla işsizlik parası alma hakkını kazanabilmek için, sendikalar tarafından kurulmuş olan iş sendikalarından birine üye olmak gerekir. Danimarka'da çalışanların %75 ila %80'i işsizlik sigortası sahibidir (Petring ve diğ., 2012:94).

İskandinav sosyal devletinde vergi yükü ağır hem gelir vergisi hem de tüketim vergisi yüksektir. Her ne kadar 2010'da yapılan vergi reformu ile en yüksek vergi oranı %59'dan %51,5'e düşmüş ise de kişisel gelir vergisi başka ülkelerle karşılaştırıldığında güçlü biçimde artan bir yapıdadır. Devletin çoğu sosyal desteği vergi sistemi üzerinden finanse edilmektedir (Petring ve diğ., 2012:84-85).

Finlandiya'da emeklilik yaşı 65 olarak belirlenmiştir (Topak, 2012, 75). Finlandiya ise sosyal sigortalardan iş kazaları uygulaması 1895 yılında, sağlık hizmetleri 1963 yılında, emeklilik 1937 yılında, işsizlik 1917 yılında, aile yardımları ise 1948 yılında başlamıştır (Topak, 2012:49).

İskandinav modelinde refah devletinin köklerinde liberal veya muhafazakar siyasal güçlerin etkileri görülmekte ve Danimarka'da bu durum açık olarak yaşanmaktadır (Topak, 2012:63). İsveç, Norveç ve Finlandiya'da olduğu gibi Danimarka'da da refah rejiminin ana unsuru olan eşitlik ve evrensellik ile toplumsal hakların meta biçiminin dışında tanımlanması görünümdedir. Tüm uygulamalar insani sermaye yatırımı şeklinde uygulanmaktadır (Topak, 2012:156).

Sosyal demokrat yapı sosyal devlet finansmanı alanında liberal sosyal devletlerde bulunmaktadır: Liberal devletlerde olduğu gibi burada da sosyal devletin finansmanı büyük oranda primler üzerinden değil, genel vergilerle finanse edilmektedir. Özellikle çocuk bakımı ve yaşlıların bakımı konusunda devlet ya da belediyeler tarafından sorumluluk içerisinde gelişmiş bir hizmetler ağı bulmaktadır. Sosyal demokrat ülkelere sahip ülkelerde kamusal istihdam genel olarak daha yüksektir (Petring ve diğ., 2012:38).

İsveç'te de genel vergi dilimlerinden finanse edilen ve bu ülkede ikamet edildiğinde hak kazanılan bir temel emeklilik mevcuttur. En az 40 yıl İsveç'te yaşayan ve devletin diğer emekli kaynaklarında emekli maaşı almayan bekâr bir insan, tutarı 2012 yılında ayda 7 bin 810 Kron (yaklaşık 880 Euro) olan garanti emeklilik hakkını kazanmaktadır. Buna ilave olarak konut parası da almaktadır. Özel ya da iş yeri kaynaklı emekli sigortalarından elde edilen gelirler garanti emeklilik hakkını kısıtlamamakta, ancak garanti emeklilik vergiye tabi olmaktadır. İsveç emekli sigortasını ikinci öğesi birimlerle finanse edilen gelire bağlı bir emekliliktir. %18 tutarındaki emeklik birimlerin %7'si çalışanlar tarafından kalanı işverenlerce emeklilik kasasına yatırılmaktadır. İsveç'teki yatan emekli sigortasını üçüncü öğesi prim emekli olarak adlandırılan sistemdir. Yüzde 18,5'lik emeklilik primlerinin yüzde 2,5'i devlet tarafından düzenlenen, sermaye tarafına da emekli fonlarını akmaktadır. Çalışanlar fonlar arasında seçim yapmakta serbesttirler (Petring ve diğ., 2012:108).

İsveç, Norveç, Danimarka ve Finlandiya gibi sosyal demokrat devletlerin de refah rejimini ana kusuru olarak eşitlik ve evrensellik ile toplumsal hakların meta biçiminin dışında tanımlanması görülmektedir. Buralarda çalışmacı stratejiler, oturmuş toplumsal yapıyı parçalama yönelik yapısal uyum politikalarına yönelmiştir. Bu tür ülkelerde çalışma

stratejilerinin ana unsurunu insani sermaye yatırım algısı oluşturmaktadır (Topak,2012:156).

İskandinav sosyal devleti belirgin ölçüde artan oranla, dolayısıyla güçlü bir yeniden dağıtım etkisi yaratması beklenen dolaysız vergilere ağırlık vermektedir. Ancak sermaye faktörünün vergi yükü, emekliler ile karşılaştırıldığında, diğer ülkelerden daha azdır. (Petring ve diğ., 2012:89).

Kıta Avrupası sosyal devleti, oldukça eşit paylarda dolaysız ve dolaylı vergilere dayanmaktadır. Gelir vergisi artan oranlı, yani yeniden dağıtım etkisi yaratmayı yatkın olarak yapılandırılmıştır. Dolaylı vergiler, azalan oranlı bir etkiye sahip olmakla birlikte, yeniden dağıtım etkisini tamamıyla sıfırlaması pek muhtemel değildir. Aynı şey kesintiler için de geçerlidir. Ancak, servet vergileri uluslararası karşılaşmada çok düşük, aynı şekilde sermaye faktörü vergi yükü, emek faktörünün vergi yükünün oranı daha azdır (Petring ve diğ., 2012:89).

Yeni uygulanan politikalarda sosyal devlet unutulmamış ve devletin *"New Deal"* politikaları zaman zaman özellikle Avrupa ve ABD'de kullanılmaya devam etmiştir. Buradaki önemli husus şudur: Dünya'da gelişmiş devletlerin uyguladığı sosyal politikaların uygulanabilirliği ve yararlı olacağı görüşü egemendir. Özellikle örgütlenmeleri ile göze çarpan siyasal hayatı etkin olarak katılan gelişmiş ülkelerde bu sosyal sistem zaten o halkların kültürlerine işlemiştir. Bu ülkeler diğer gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelere liberal politikalar ihraç etmekte, ancak sosyal bir kültür politikaların bu ülkelere uygulamamaktadırlar. Bu nedenle gelişmekte olan devletler kendi sorunlarına çare aramaya başlamışlardır. Türkiye'de hem 1961, hem de 1982 Anayasalarında öngörülen sosyal devlet anlayışı ile sosyal uygulamalar başlatılmıştır. Devletin yanı sıra STK'larda olduğu kadar hem devlet kuruluşu hem de bir şekilde STK özelliklerini aynı anda taşımakta olan belediyelerin yaptığı sosyal belediyecilik uygulamaları örnek teşkil etmektedir. Bu şekilde halka kadar indirgenen toplumsal uygulamalar ile belediyeler sosyal devlet anlayışını daha etkin bir biçimde yansıtmaktadırlar. Belediyelere geçmeden önce Türkiye'de sosyal devlet uygulamamaları konusu üzerinde durmakta yarar bulunmaktadır. Uygulamaların özü Keynesyen politikalara dayanmaktadır.

2.3.2. Türkiye'de Sosyal Devlet Uygulamaları

Sosyal devlet uygulamaları Keynes'in ortaya çıkardığı ekonomik politikalara dayanmaktadır. Bu politikalar bağlamında kendisini klasik liberalizme yaptığı eleştiri temel olarak alınmaktadır. Bu eleştiri, ekonominin tamamen esnek olduğu, piyasa güçlerin önlerinde hiçbir engel bulunmadığı zaman bile bunun böyle olduğu varsayımına dayanmaktadır. Keynes, böylece klasik düşünürlerine karşı alternatif bir kuram meydana getirmiş, kuramın amacının eksik istihdamın kalıcı olabileceğini göstermiştir. Keynes'e göre, etkinliğin düzeyi, yatırımın tutarına bağlıdır; yatırımın tutarı da, girişimcilerin piyasanın güncel durumu ve geleceği hakkında edindikleri kanaatlere bağlıdır. (Vergara, 2002: 198-199).

Böylece Keynes'in analizi, klasik liberalizme oldukça ciddi bir darbe indirmektedir. Bireysel özgürlüklerin serbest işleyişinden doğan mekanizma, tam istihdama doğru gitmiyorsa, o zaman liberallerin ekonomik özgürlüğe yükledikleri temel erdemlerden biri inkâr edilmiş olacaktır (Vergara, 2002: 199-200). Böylece istihdamın oluşamadığı bir ortamda sosyal devlet uygulamaları ile çözümler aranmaya başladığı görülmeye başlamıştır.

Türkiye'de sosyal devlet olması 1961 anayasasında ilk kez girmiş, 1982 anayasası ile tekrar devam etmiştir. Bu nedenle sosyal devlet uygulamaları 1961 yılından itibaren hızlandığı görülmektedir. 1961 yılından sonra dünyada esen Keynesyen politikalar Türkiye'yi de etkilemiş ve hükümetler bu doğrultuda kararlar almışlardır. En önemli değişiklikler Sosyal Güvenlik Kurumunun ve sendikaların önem kazanmasını sağlayan yasal değişikliklerdir. Asgari ücret, kadın ve çocukların korunması, işsizlik aylığı, çeşitli izinlerin yasa kapsamında düzenlenmesi, eğitim imkânları, sendikalar ile kooperatiflerin teşvik edilmesi, 1980'li yıllardan sonra çıkan Fakir Fukara Fonu, çeşitli vergilerde düzenlemeler (örneğin temel yiyeceklerin KDV'sinin %1 olması), devlet okullarının ve üniversitelerde ücretsiz eğitim yapılması gibi kolaylıklardır.

1980'li yıllara gelindiğinde 24 Ocak 1980 kararları alınmış ve bu doğrultuda özel teşebbüslerin önünü açan düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler aynı zamanda kapitalist dünya, yani liberal sisteme uyum sağlamak için yapılmıştır. Zira 1973 petrol krizinden sonra dünyada Keynesyen politikalar terk edilmeye başlamış ve neoliberal politikalar uygulanmaya başlanmıştır. Türkiye bu politikalara yedi yıl direnebilmiş ve korumacı devlet teşekkürlerini ağırlıklı ekonomik politikalar bırakılmış ve serbest piyasa

düzenindeki uygulamalar geçirmiştir. Bu politikalar sosyal devlet ilkelerinin yer almasına sebep olmuştur. Çünkü liberal politikalarla artık işsize iş bulunmuyor ve halkın temel ihtiyaçlarını sağlanmasında devletin babalık rolü azaltılmış oluyordu. Bu nedenle devlet sigortalı ve sendikalı işçi çalıştırma konusunda bir esneklik yapmıştır. Asgari ücret konusunda limitleri aşağıda bırakmış ve daha az korumacı rol izlemeye başlamıştır. Devlet özel teşebbüslerin önünü açarak, bunları kredi sağlayarak ve uluslararası bankalardan kredi almasındaki fiili olarak Türkiye'de bir kapitalist sınıf yani bu burjuva sınıfının oluşmasını tepeden zorla uygulamaya çalışmıştır. Zorla uygulanmaya çalışılan bu uygulamalar 2020 yılların yaşandığı bugünlerde dahi önemli bir etkisini gösterememiştir. Günümüzde burjuva sınıfı iktidarlar boyunca yaşamakta ve iktidarlar değiştiğinde bu sınıfa ait olan kimseler değişmektedir. Zira günümüzde en zengin sermayedar devlettir. Bu nedenle sosyal politikaların uygulanmasında devletten beklenen çözümler arzu edilmektedir.

Devletçi bir yapının oluşturulduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında da yoksullukla mücadele de devletin müdahalesinden çok hayırsever kuruluşların bu faaliyette başlıca rol oynadıkları görülmektedir. Gönüllü kuruluşlar ve STK'ların etkin olarak katıldıkları bu çabalarda hükümet olan CHP aracılığıyla yapılmıştır (Buğra, 2012: 98). Aslında Türkiye 'de yoksulluk Birinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanmaya başlamıştır. İhracat ve ithalatta sınırlandırılmasıyla ve birikimin oraya aktarılmasından dolayı, özellikle tarım ürünlerinde sıkıntılar yaşanmaya başlamıştır. Osmanlı vakıf geleneği ile devlet dışına verilen bu görev artık icra edilmemeye başlanmıştır. Türkiye bir tarım ülkesi ve ticaret erbabını temsil eden Rumlar ve Ermeniler artık yoktur. Köydeki yoksulluğun ortadan kaldırmak amacıyla Köy Enstitüleri kurulmuş ve eğitim hamleleriyle hem sosyal hem de iktisadi ve kültür sorunlarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bir başka sorun fabrikalarda çalışacak olan işçilerin temin edilememesidir. Köylüler fabrikalarda düşük ücretle çalışmak ve topraklarından kopmak istemektedirler (Buğra, 2012: 116-117). Bu nedenle işçi hakları geç gelişmekte ve sosyal haklar ilerlememektedir. Halkevleri yardımıyla köyleri bilinçlendirme girişimleri yapılmış ve bu doğrultuda beşerî sermayenin güçlendirilmesine yönelik çabalarda bulunmaya devam edilmiştir (Buğra, 2012: 118). Buna ilave olarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı aracılığıyla hastalıkların önlenmesi ve sosyal yardım çabaları da yetersiz kalmıştır (Buğra, 2012: 120). Fakat bu arada okuryazarlık oranının giderek arttığı ve bu oranın kadınlar lehine yükseldiği görülmektedir.

1930'lu yıllardan başlayarak 1980'e kadar geçen dönemde Türkiye 'de Fordizm özgü düzenleme biçiminin Keynesyen refah devleti olarak nitelendirilebilir (Topak,

2012:185). Özellikle 1930'lu yıllarda 1929 büyük buhranın etkisiyle genel bir koruma ve ve devletçilik akımı Türkiye ekonomisinde hâkim olmuştur (Topak, 2012:185). Fakat İkinci Dünya Savaşı yıllarında korumacılık duvarları yükseltilmiş ve savaşın etkileri ülkece iyice hissedilmeye başlanmıştır (Topak, 2012:187). Türkiye, her zaman çok düşük miktarda büyüyen bir ekonomiye sahip olmuştur (Karakaş, 2001:5).

1950'li yıllarda işbaşına gelen Demokrat Parti döneminde refah devleti oluşturma çabaları ivme kazanmıştır. 1945 yılında Çalışma Bakanlığı kurulmuş ve 1945'te İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortası Hakkında Kanunu'nun devreye girmesi bu çabalara yardım etmiştir. 1946'da İşçi Sigortaları Kanunu'nun çıkarılması, 1949 yılında Emekli Sandığı'nın kurulması aslında sosyal devlet anlayışının bir tezahürü olmuştur. Ancak Demokrat Parti bu çabaları komünizm ile mücadele kapsamında gözardı etmiş ve gelişimine izin vermemiştir. Demokrat Parti döneminde hastane sayısı konusunda bir ilerleme sağlanmış, bu sayı 201'den 566'ya yükselmiştir. Yoksulların parasız tedavi edilmesine yönelik uygulamalara gidilmiştir (Buğra, 2012:168). Aynı dönemde şehirlerde gecekondu sorunun giderek yükseldiği görülmektedir. Yoksulların yaşadığı bu evlerin hiç de sağlam olmayan toplumsal konumlarını yansıttığı söylenebilmektedir (Buğra, 2012:176). Ayrıca Türkiye'nin bu dönemde dünya üretiminin içerisindeki payı ve dış ticaret miktarının azaldığı görülmektedir (Karakaş, 2001:7).

1946 ile 1953 yılları arasında hızlı bir büyüme sürecine girildiği, tüm sosyal grup ve tabakaların reel gelir düzeylerinin yükseldiği görülmektedir (Topak, 2012:188). 1954 ile 1960 döneminde ise liberal bir ticaret rejimi içerisinde dengenin sağlanamayacağı bu nedenle ticaret açıkları nedeniyle müzmin hale gelen bir ekonominin yaşandığı görülmektedir. Bu nedenle özel sermaye birikimi ile kamu kesimi arasında bir ilişki meydana gelmiş ve kamu özel sermayeyi desteklemeye başlamıştır (Topak, 2012:188). 27 Mayıs 1960 sonrasında planlı bir iktisat anlayışına, Fordizmin hayata geçirildiği yıllardır (Topak, 2012:188). Böylece işçi olarak çalışmak üzere köyden kente göç artmış ve gecekondu sorunu ortaya çıkmıştır. Devlet ayrıca büyük yatırım gereken işleri yapmaya başlamıştır. Ayrıca tarım satış kooperatifleri, Toprak Mahsulleri Ofisi, Tekel, Türkiye Şeker Fabrikaları ve Çaykur aracılığıyla tarımsal hâsıla pazarlanmaya başlanmıştır (Topak, 2012:189-190). 1960 sonrası planlı bir ekonomik kalkınma döneminin başlatıldığı görülmektedir. 1930'lu yılların güzel günlerine erişilmesi amaçlanmıştır (Karakaş, 2001:7).

1960 yılında askeri darbesinden sonra sanayileşmenin artması ile Türkiye yeni bir sürece girmiştir. 1960'larda Bülent Ecevit'in Çalışma Bakanlığı döneminde çalışma hayatını düzenleyen yeni yasalarla birlikte sendikal haklar ve grev hakkı kabul edilmiştir. 1964 yılında İşçi Sigortaları Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kanunu çıkarılarak tüm işçileri bu sigorta kapsamına alındığı görülmektedir (Buğra, 2012:178). 1970 yılında BAĞ-KUR kurulmuş ve kendi hesabına çalışanlar da sigorta kapsamına alınmıştır (Buğra, 2012:178).

1960'lıyıllarda beş yıllık kalkınma planlarının uygulanmaya başlaması ve sosyal devlet ilkelerinin bu planda yer alması refah devleti açısından önemli çalışmalar arasındadır. Örneğin ilk planda Sosyal Sigortalar Kanunu, ikinci planda ise BAĞ-KUR'un kurulması gerçekleştirilmiştir (Topak, 2012:206). 1976 yılında 2022 sayılı kanun ile 65 yaşını dolduran muhtaç ve kimsesiz Türk Vatandaşlarına aylık bağlanmıştır. Ayrıca muhtaç asker ailelerine, İstiklal madalyası sahiplerine, Kore ve Kıbrıs gazilerine, ölen bazı asker ve sivil kamu görevlilerine aylık bağlanmıştır. Ayrıca Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kanunu'nda sosyal hizmetler kapsamı ve niteliği genişletilmiştir. Kimsesiz ve bakıma muhtaç çocuklar barınma ve eğitim, kimsesiz ve muhtaç yaşlılar da bakım hizmeti almaya başlamışlardır (Topak, 2012:206-107). Çünkü dar gelirli çalışan kesimlerin krizlerden etkilendikleri görülmeye başlamıştır. IMF reçeteleriyle (1958, 1970, 1980) huzursuzluk artabileceğinden bu kararların askeri dönemlerde uygulanabildiği görülmektedir (Yılmaz, 2001:22).

Türkiye 'de sermaye birikiminin 1970'li yıllarda ithal ikameci birikim sürecinin hızlanarak genişlediği, iç talebe yönelik pazar genişlemesinin yaşandığı görülmektedir. Bu dönem, imalat sanayinde emek üretkenliğini artırmak ve kar oranlarının düşüşünü engellemek için yoğun olarak sabit sermaye yatırımların yapıldığı dönemdir (Topak, 2012:90). Bu yatırımların nüfusun artması, iç talebin yükselmesi birikimin bir türlü halka yansımaması nedeniyle 1977'den sonra ekonomide bunalım dönemi başlamıştır. Çünkü Fordist üretim tarzları iş talebi karşılayamamış ve birikimin tam olarak sağlanamaması nedeniyle ihraç kalemleri artmış ve dış borçlar fazlalaşmıştır. Petrol fiyatlarındaki artış ekonomi üzerine büyük baskı yaratmaya başlamıştır (Eğilmez, 2018:145).

Türkiye 1970'li yıllarda emek alanında bir fazlalık yapmıştır. 1960'lardan sonra çıkarılan iş, sendika, grev ve lokavt kanunları Fordizm'e yönelik kanunlardır. Toplu iş sözleşmesi ve kıdem tazminatı uygulamaları ile asgari ücretin ülke çapında uygulanmaya çalışılması sosyal devlet anlayışı bakımından önemli düzenlemeler olmuştur. 1945 ile 1960 döneminde yapılan önemli bir düzenleme de 1957 tarihli korunmaya muhtaç çocuklarla

ilgili kanundur. Böylece bu çocuklar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı sorumluluğuna verilmiştir (Topak, 2012:201).

1973 petrol krizinden sonra yaşanan süreçte sosyal refah projelerinin çoğu askıya alınmıştır. 24 Ocak 1980 kararlarında IMF reçetelerine dayalı bireysel gelişim anlayışının kabul edilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu ortamda sosyal devlet konuları hiç değiştirilmemiştir. Bu süreçte İstanbul Borsası kurularak halka açılmıştır. 1950'lerden itibaren başlayan serbest piyasa ekonomisine geçiş çabaları 1960 darbesiyle kesilmiş, 1970'lerde ve 1980 askeri darbesiyle kesintiye uğramıştır. 1980 darbesinden sonra tamamen serbest piyasa ekonomisine geçilmiş olduğu görülmektedir (Eğilmez, 2012:157).

Dünyada esmeye başlayan liberal rüzgârlar Türkiye'yide etkilemeye başlamış ve bu doğrultuda 24 Ocak 1980 kararları alınmıştır. Uluslararası pazarlarda rekabet edebilmek ve tutunabilmek için özellikle hammaddesi bol, emek yoğun alanlarda ve dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarında uzmanlaşma tercih edilmiş ve bu alanlarda yatırımlara gidilmiştir. Böylece imalat sanayinin önemi azalmış ve tüketime yönelik yatırımlar hızlandırılmıştır (Topak, 2012:212). Burada devletin rolü; altyapı, ulaşım ve enerji alanlarında, özel kesim ise konut ile hizmetler alanları ile ilgilenmesi öngörülmüştür. Fakat emek üzerinde kazanılmış haklar konusunda gerilemelere gidilmiş, özellikle ücret ve haklar konusunda kesintiler uygulanmaya başlamıştır (Topak, 2012:213).

1980 sonrası dönemin başında neoliberal küreselleşme ortamına hâkim olan piyasa mantığı Türkiye 'de geçerli olmaya başlamıştır. Artık her şeyi devletten beklenmesi değil bölüşüm dinamiklerinin çalışan kesimler aleyhine dönmeye başladığı dönem başlamıştır (Buğra, 2012:198). 1980'ler Türkiye'nin ekonomi ile hızlı öteki alanlara yayılan bir dışa açılma yoluyla sistem değişikliğine gittiği yıllardır (Eğilmez, 2012: 156).

Yeni dönemde artık sosyal yardımlar hayırseverlikle anılan bir anlayışta gerçekleşecektir. ANAP döneminde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu 'nun kurulması görülmektedir. Türkiye 'de yoksulluğu kontrol altında tutmaya yarayan mekanizmalar bir bir ortadan kalkmaya başlamıştır. Örneğin tarım sübvansiyonları kalkmaya başlamış, turizm ve inşaata verilen teşvikler artmıştır (Buğra, 2012:101). Turgut Özal'ın ekonominin başında olduğu dönemde artık neoliberal ekonomik politikaların uygulanmaya başlandığı görülmektedir. Özal'ın uyguladığı türde batılılaşma ile ülkenin zenginleşmesi hedeflenmektedir (Yayla, 2001: 16).

1961 anayasasına göre sosyal devlet olgusuna farklı yaklaşan 1982 anayasası halka sınırsız haklar yerine sosyal ve ekonomik hakların birikme süreci ile ilişkilendirmeye başlamıştır (Topak, 2012:214-215). Liberal devlet anlayışının konulduğu 1982 anayasası özel girişimciliği birinci plana almış, emeği ikinci planda bırakmıştır. Refah devletinin sınırları liberal yaklaşımla çizilmiştir. Örneğin, "*devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda anayasa ile ilgili belirlenen görevlerini, ekonomik istikrarın korunmasını gözeterek, mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirir"* hükmü bu farklı yaklaşımı ortaya koymaktadır (Topak, 2012:212). Özal devrinde demokrasi sorgulanmış ve bürokratik ötekileşmeye savaş açılmıştır (Yayla 2001: 18-19).

1983 sonuna kadar askıya alınmış ücretler, toplu pazarlık ve toplu iş sözleşmesi ve sendikaların kapatılması girişimleri bu anlayışı ortaya koyan girişimler arasındadır (Topak, 2012:216). 1983 yılında Anavatan Partisi iktidarında yeni bir sendikalar kanunu ve toplu sözleşme ve lokavt kanunu çıkarılmış ve sermayenin Fordizmin uzlaşmacı ve verimlilik artışları sağlamaya dayalı korporatist mantığı terk edilmiştir (Topak, 2012:217). Sözleşmeli personel uygulamaları da devletin emek rejimine nasıl baktığı ve bunu liberal politikalar ile çözmeyi amaçladığını göstermektedir (Topak, 2012:219). Özel ilkokullar ve vakıf üniversitelerin kurulması eğitimde liberal eğilimi göstermektedir. Sonradan AK Parti Hükümetleri sırasında bu liberal eğilimi hafifletmek amacıyla her ilde bir veya birkaç devlet üniversitesi açılmaya başlamıştır. Türkiye'de vakıf üniversiteleri bir devlet kurumu olarak ele alınmaktadır ve devletin etkisi bu alanda da görülmektedir (Erdoğan, 2006: 312).

1984 yılında çıkarılan toplu konut yasasıyla belirli koşulları taşıyan işçi ve memurlara bu fondan kredi verilmesi amaçlanmıştır (Topak, 2012:222). 1990'lı yıllarda hükümetlerin IMF ve Dünya Bankası ile Avrupa Birliği'nden etkilendikleri görülmektedir (Topak, 2012:233). Bu bağlamda Gümrük Birliği sürecine girişilmiş ve mali yapı bu hâkim güçlere göre şekillendirilmiştir. Fakat enflasyonist politikalar ile borçlanmanın artması mali krizlere neden olmuştur. Devlet kısır döngüye girerek aşırı borçlanmış ve harcamaları kısmak üzere devlet istihdamı daraltmıştır. İlk kriz 1994 başında patlamış ve 5 Nisan 1994 tarihinde 5 Nisan kararları alınmıştır. Bu kararlarda aşırı borçlanmanın önlenmesi, faizin artırılması ve devlet tahvillerinin çıkarılması sağlanmıştır. Bunun sonucunda yatırımlar azalmış ve Türkiye'nin hızlı bir şekilde büyümesi engellenmiştir (Topak, 2012:236). Fakat bu önlemler 1999 krizinin önleyememiş ve bu krizin sonucunda gevşetilen istikrar ve yapısal uyum programı, 2001 yılında daha büyük bir krize neden olmuştur. Yine IMF

reçeteleriyle tekelleşme ve yabancılaşma süreci başlamıştır. Anadolu kökenli ticaret ve sanayi burjuvazisinin gücü azaltılmış ve yabancı sermaye bu yapıları ele geçirmeye başlamıştır (Topak, 2012:236-237). Bunun en önemli nedeni sermaye akışının serbestleşmesidir. Günümüz küresel sistemde sermaye hareketleri büyük ölçüde serbesttir (Eğilmez, 2012: 140).

Köyden kente göç artmış, artık şehirli sayısı daha fazla olmuştur. Bu dönemde işçi örgütlenmesinin engellendiği ve düzenlemelerin işçi aleyhine yapıldığı görülmektedir. Sendikalaşma artık teşvik edilmemeye başlanmış, tam tersine sendika üyeliği sorun teşkil eder olmuştur. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu'nun genel bütçeden değil diğer kaynaklardan karşılanması, yani vakıflar yoluyla oluşturması öngörülmektedir. Halk arasında kısaca Fak Fuk Fon olarak bilinen bir yapı meydana getirmiştir. 1999 depreminde ise bu fon çok işe yaramış, iktidarlar daha sonra bu fonu farklı amaçlar doğrultusunda kullanmaya başlamışlardır. Ayrıca hastanenin özel bir işletme gibi yönetilmesi piyasa mantığını sağlık alanına getirmiştir. 1992 yılında ödeme güçlüğü çeken vatandaşlara Yeşil Kart verilerek tedavilerinin devlet tarafından karşılanması ile ilgili çıkarılan kanun devreye girmiştir. Türkiye'nin değişimindeki en önemli dönüm noktalarından biri 2001 ekonomik krizidir. Türkiye 2001 krizinden sonra gayrisafi milli hasılasının yarısını kaybetmiş ve on binlerce insan işsiz kalmıştır (Eğilmez, 2012:157).

AK Parti döneminde özelleştirme politikalarının her alana yayıldığı Tekel, Şeker Fabrikaları, enerji piyasası gibi devletin ekonomik alandan tamamen çekildiği görülmektedir. TCDD Limanları, Türk Telekom, TÜPRAŞ, Erdemir, TEAŞ, TEKEL, Petkim ve Çaykur gibi dev devlet tekelleri özelleştirilmiştir. Finansal anlamda da Ziraat Bankası ve Halk Bankası dışında özelleştirmeler yaşanmıştır. Toplam kalite yönetimi modeli ile aşırı uzmanlaşma terk edilmiş ve işçilerin birden fazla iş yapabilmesi ve böylece kalitenin artırılması benimsenmiştir (Topak, 2012:161). 2001 krizinin yarattığı sonuçlardan biri Ak partinin iktidara gelmesidir (Eğilmez, 2012: 158).

AK Parti döneminde sosyal yardımların devlet iş olmadığı ve bu yardımları vakıflar tarafından verilmesi konusu iyice pekiştirilmiştir (Buğra, 2012:218). 2001 krizinin sonrasında yapılan seçimlerde AK Parti iktidara gelmiş ve bu iktidarın ilk yıllarında da Avrupa Birliği ile ilişkiler geliştirilmiştir. Bu doğrultuda Sosyal İçerme Belgesi (JIM Joint Inclusion Memerandum) adlı çalışmanın Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapıldığı görülmektedir. Böylece hükümetin ülkedeki yoksullukla ve sosyal dışlanma sorununu ortaya koyarak çözüm yöntemlerini belirlenmesi öngörülmüştür (Buğra, 2012:120).

Devletin küçülmesi için yapılan liberal zorlamalar sosyal alana devletin daha fazla karışmasına engellemeye başlamıştır. 1990'lı yıllarda başlayan devletin kamu harcamalarını azaltması ve Sosyal Sigorta Kurumu'nun böylece açık vermesi ülkede sorunların artmasına neden olmuştur. Bu şekilde borçlanma ve varlık satışına dayalı politikalar devam etmiştir (Eğilmez, 2018: 162-164).

AK Parti döneminde sosyal politika anlayışı şu şekilde oluşturulmuştur: Ekonomik krizler konusunda aile dayanışması ve İslami donanım ile düzeleceği varsayılmıştır. IMF'ye verilen sözlerin tutulması ile muhafazakâr liberal yaklaşım egemen olmuştur. Bu doğrultuda AK Parti çeşitli önlemler almıştır. Ders kitaplarını öğrencileri parasız dağıtılması, yeşil kart konusunda gelişmeler, genel sağlık sigortası ve sosyal güvenlik reformu gibi düzenlemeler yapılmıştır (Buğra, 2012:231-239). 2001 ile 2002 arasında IMF ülkede uygulanan istikrar programlarına önemli ölçüde destek olmuştur (Eğilmez, 2018: 152).

1 Ekim 2008 tarihinde uygulamaya konulan Genel Sağlık Sigortası ile toplumun bütün kesimleri zorunlu sağlık sigortası kapsamına alınmıştır. Yeşil kart uygulaması ise kaldırılmıştır (Topak, 2012:276). Sağlık konusunda önemli gelişmeler yaşanmış ve hekim sayısında önemli artışlar olmuştur (Eğilmez, 2018: 217).

Türkiye'de en temel sosyal sorun istihdam yetersizliği ve işsizlik sorunudur. Sorunun hacmi çok büyüktür ve iç ve dış koşulların zorlamasıyla durmadan büyümektedir (Koray, 2012:316). İşsizlik %10 gibi önemli rakamlara ulaşmıştır (Eğilmez, 2018: 223).

AK Parti yönetiminin gönlünde yatan sosyal devlet ve sosyal milleti bir araya getirme ve bu yolla kamu harcamalarının kasma projelerinin en önemlisi eğitim alanında olmuştur (Buğra, 2012:240). Eğitim harcamalarına genel bütçe oranı kısılmıştır. Genç nüfus sayısının fazla olması AK Parti'nin sosyal hizmet sunumu ve yoksulluk yardımı konusunda gönüllü faaliyetlerle yerel yönetim işbirliğini her zaman teşvik etmiştir (Buğra, 2012:242). Özellikle belediyelerin günümüzde dek yaptıkları sosyal harcamalar yapmasını arzu etmiştir. Çünkü liberal muhafazakâr anlayış devletin bu konularda liberal düşünceyle her alandan çekilmesi ön görülmüştür.

Sosyal sorunların çözümü ve bunlara ilişkin sosyal politikaların varlığı, yalnızca toplumsal adalet ve uzlaşma düşüncesinin gereği değildir. Kuşkusuz bu amaçlar başlı başına değerlidirler ve sosyal eşitlik ile sosyal adaleti amaçlayan sosyal politikalar bu nedenle çok anlamlıdırlar. Ancak uygulanan politikaların yarattığı maddi değerler de

bulunmaktadır. Örneğin eğitim, sağlık, sosyal güvence gibi değerler toplumsal gelişmenin göstergesi oldukları gibi, nitelikli insan ve işgücü kaynağının da temelidirler. (Koray, 2012:380). Türkiye'de sosyal sorunların azalması için ancak kanuna uygulayacağı yaygın ve sürekli etkin ve kapsamlı sosyal politikalara ihtiyaç bulunmaktadır (Koray, 2012:381). Türkiye'nin ihtiyacı olan reformlar: siyaset, sosyal ve ekonomik reformlardır. Bu reformlardan en önemlisi sosyal reformlardır (Eğilmez, 2018:234).

Ancak muhafazakâr bir bakışla bu sosyal yardımlar yapması için sivil toplum kuruluşlarının, vakıfların ve belediyelerin seçmesinden kaynaklanmaktadır. Buna paralel olarak AK Parti yönetimi sırasında özellikle bu partiye ait belediyeler sosyal belediyecilik ilkeleri çerçevesinde kendine has bir sosyal politika oluşturmuşlar ve bu doğrultuda sosyal yardımlara ve faaliyetlere girişmişlerdir. Böylece devletin yapamadığı faaliyetler özellikle belediyelere devredilmiştir. AK Partili belediyelerin tamamının yakınında SYDT Fonu'nun yaptığına benzer sosyal yardımlar yapan birimler kurulmuştur. Bunlar aracılığıyla gıda, yakacak, barınma gibi sosyal yardımlar yine muhtaçlık temelinde dağıtılmaya başlanmıştır (Topak, 2012:280). Son yıllarda Türkiye sağlık ve sosyal alanda büyük dönüşümler yaşanmış ve gelişmeler meydana gelmiştir (Eğilmez, 2018: 236).

2.4. Sosyal Belediyeciliğin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Keynesyen politikaların önem kazanması ile birlikte ön plana çıkan sosyal devlet anlayışı Türkiye'de ilk kez 1961 anayasası ile gündeme gelmiştir. Sivil toplum örgütlerinde en önemli olan sendikalar, belediyeler ve dernekler artık devlet tarafından teşvik edilmeye başlamıştır. Halk artık temsil gücünü kazanıyor ve kamusal alanda bir yeri olduğu kendisine teslim ediliyordu. Gelişen politikaların her kişiye iş ve aş vermesi, sigorta uygulamalarıyla geleceği garantilemesi bir yandan çalışanı ve devleti hantal vaziyete sokmaya başlamış ve planlamanın verdiği rahatlık verimliğin önüne geçmeye başlamıştır. 1973 petrol krizinden sonra bu politikalar terk edilmeye başlamıştır. Çünkü Keynes, 1929 ekonomik bunalımın sonrasında getirdiği çözümler liberaller tarafından hoş görülmemiş ve liberal teorinin işaret ettiği yerde karşılığını bulamamıştır. Kendisinin verdiği sosyal devlet şu şekildedir:

Keynesyen uygulamalardan sonra liberal uygulamalar bir kenara atılmamış ve sosyal devlet anlayışından fazlasıyla faydalanılmıştır. Çünkü halkı devreye alan çalışmalar her zaman halkın oy verme davranışını değiştirme potansiyeline sahiptir. Halkı devlet ile

birleştirme girişimleri, hem onların oy verme davranışını etkilemiş, hem de o toplumda var olma ve bir yeri olma duygusuna kapılmalarına neden olarak halkı moral açısından güçlendirmiştir.

Sosyal belediyecilik kavramı, sosyal devlet veya refah devleti kavramından ortaya çıkmıştır. Vatandaşların sosyal durumları ile ilgilenen ve onları asgari bir yaşam düzeyi sağlamakla görevli olan devlet ve onun çeşitli kurumları ile yapılan sosyal bir girişimi ifade etmektedir. Böylece devletin sosyal ve ekonomik hayata aktif olarak müdahalesini savunmakta ve bu doğrultuda ailelerin korunması, çalışma hakkı, adil ücret hakkı, eğitim ve sağlık hakkı, çevre hakkı, konut hakkı ve sosyal güvenlik hakkı ortaya çıkmaktadır. Bu aşamada sosyal bakımdan dezavantajlı kesimleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği, sosyal adaleti ve sosyal dengeyi sağlamak ile yükümlü bir devlet anlayışından ortaya çıkmıştır (Sezik, 2016:173). Özellikle AK Parti'nin belediyecilikte güçlü olma iddiaları yerini bulmuş ve bu durumdan hem parti, hem belediyeler, hem de halk istifade etmiştir.

İşsizlik, yoksulluk yardımı, eğitim, konut, sağlık gibi önemli sosyal hizmetlerde merkezi idarenin bir ortağı olarak mevcut görevlerini sürdüren yerel yönetimler, gelişmiş refah toplumunda ortaya çıkan yeni sosyal ihtiyaçların karşılanmasında da görev üstlenmeye başlamışlardır (Ersöz, 2005: 134). Sosyal belediyecilik sosyal devlet politikalarının bir uzantısı olarak gelişim göstermiştir (Pekşen, 2014: 5). Sosyal ihtiyaçların ortaya çıkması kentlerdeki nüfusun artmasıyla birlikte görülmeye ve yaşanmaya başlamıştır. Çeşitlenen talepler belediyelerin hizmet sunumuna konu olmuş, belediye kaynakları ve yetkileri zaman içerisinde önemli bir gelişim göstermiştir. Sosyal belediyecilik olgusu da doğal olarak belediyelerin gelişimi ile birlikte gelişmiş, içeriğine her zaman yeni unsurlar eklenmiştir (Şahinoğlu, 2014: 68).

Sosyal belediyecilik, sosyal devletin yerel düzeydeki bir izdüşümü olarak, sunduğu sosyal nitelikli mal ve hizmetlerle daha iyi bir yaşam standardı yaratmayı hedefleyen ve onların bütçesine sosyal adalet sağlayıcı biçimde katkı yapan belediyecilik olarak tanımlanabilir (Pektaş, 2010:6). Bu doğrultuda yapılan katkı ve yardımlar kentte yaşayan insanların belirli bir standarda yaklaştırmayı hedefleyen çalışmalardır. Sosyal belediyecilik, yardıma ihtiyacı olanların bu ihtiyaçlarını kalıcı olarak ortadan kaldırmayı, sosyal sorunların kesin olarak ortadan kalkmasına önayak olmayı ve bunlarla beraber insanların yaşadıkları ortamda mutlu, huzurlu, güven duygusu gelişmiş bir refah ortamında yaşamalarını planlamaktadır" (Ünlü, 2016: 68). Böylece insanlar kent yaşamına uyum

sağlayacak ve kentteki hizmetlerden herkesin yararlanması mümkün hale gelebilecektir. Akdoğan sosyal belediyecilik kavramını şu şekilde tanımlamaktadır:

> "Sosyal belediyecilik, yerel yönetime sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak yerel yönetimlere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir". (Akdoğan, 2002: 35):

Akdoğan'a göre sosyal belediyecilik uygulamaları şu şekilde sıralandırılabilir: Kimsesizlerin, evsizlerin, sokak çocuklarının ve muhtaç kadınların barınma ihtiyaçlarını karşılamak. Öksüzlere çocuk yuvaları ve kreşler yapmak. Yaşlılara huzurevi sağlamak. Sağlık merkezleri, sağlık ocakları, gezici sağlık otobüsleri, ön tanı merkezlerini hizmete sunmak. Hasta yakınları için hastane yakınlarına misafirhane sağlamak. Kültür, sanat ve spor tesisleri açmak, tiyatro, sinema ve kütüphane gibi kültür merkezleri oluşturmak. Fakir, muhtaç ve yaşam mücadelesi veren kesimlere aşevleri ve imarethaneler açmak. Özürlüler için ulaşım, eğitim ve sosyo-kültürel ortamlarda kolaylık sağlayıcı tedbirler almak. Beceri ve meslek edindirme kursları açmak. Park, bahçe ve piknik alanlarını arttırmak, doğal dengeyi koruyan ve çevresel şartları düzenlenmiş, ucuz konut alanları sağlamak. İş kuracak kadın ve gençler için rehberlik yapmak, makine ve ekipman sağlamak. Tanzim satış mağazaları ve ekmek fabrikaları kurmak, gıda, kömür, kırtasiye, ilaç yardımı yapmak. Toplumsal gruplar, sivil toplum kuruluşları ve kitle örgütlerine rehberlik etmek, onlarla yardımlaşma ve dayanışmayı geliştirmek. Gençlerin engellilerin ve kadınların sosyalleşmesini sağlayacak merkezler açmak (Akdoğan, 2002: 35). Tüm bu faaliyetlerin şehirleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Şehirleşme neticesinde sosyal ihtiyaçlar ve sorunlar artmaya başlamış ve bunların ortadan kaldırılması, azaltılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

AK Parti iktidara geldiği 2002 yılından daha önceki dönemlerde Refah Partisi ile başlayan belediyecilikte iddialı olma düşüncesi AK Parti iktidar olduktan sonra da devam etmiş ve toplumsal refahın artırmasının hedeflediğini programlarında ifade etmiştir. Bu süreçte sosyal belediyecilik ile halkı buluşturma çabaları etkili olmuş ve idare sürecine herkesin katılmasını sağlamak için adımlar atılmaya başlamıştır. Bu aşamada insanların sürece katılması için bir takım usuller ve yöntemler saptanmıştır. Her bir belediyenin ihtiyaçlarına göre bunun saptanması ve bu usul ve yöntemleri bunlara göre oluşturması

gündeme gelmiştir. Türkiye'nin değişik coğrafyalarına bakıldığında bu usul ve yöntemlerin farklılaştığı, bölgelere göre bu uygulamaların değiştiği görülmektedir. Şehirlileşmiş bir bölgeye uygulanan yöntemlerin kırsal bölgeye göre farklı olduğu ortaya çıkmaktadır. Şehirleşmiş bölgelerde iş sahibi olunması, çeşitli bilgi ve beceri sağlaması için çeşitli önlemler gerekirken, kırsal bölgelerde daha etkili üretim faaliyetlerinin yapılması için çeşitli kurslar, yeni üretim teknikleri konusunda bilgiler ve kurslar açılabilmektedir. Aslında sosyal belediyecilik şehirleşmiş bölgelerde daha önemli ve farklılaşmış haldedir. Kırsal bölgelerde bu usul ve yöntemler basit bir şekilde uygulanırken şehirli bölgelerde karmaşık ve sürece devamlı dâhil olma, güncelleme uygulamaları daha çok gündeme gelmektedir. Şehirli bölgelerde bu farklılıklarla karşılaşılmaktadır.

Türkiye'de özellikle altmışlı yıllardan sonra şehirleşmenin yoğunlaşmaya başladığı görülmektedir. 1970 ve 1980'li yıllarda şehirlerin büyüdüğü, 1990'lı ve 2000'li yıllarda ise nüfusun patladığı izlenmektedir. Bu patlama ile birlikte farklılaşmış bölgelerde zamana ve teknolojiye uygun ihtiyaçlar ortaya çıkmaktadır. Belediyelerin görevlerine bakıldığında, eskiden yol, kanalizasyon, su, elektrik ve binaların kontrolü gibi görevler akla gelmektedir. Fakat günümüzde bu faaliyetlere ek olarak sosyal yardım, kurslar, iş edinme faaliyetleri, beceri faaliyetleri, yiyecek ve içecek yardımları, yaşlılara barınma ve sağlık faaliyetleri, çocuklara kreş, eğitim ve yardım faaliyetleri, muhtaçlara barınma ve yiyecek faaliyetleri gibi yeni ihtiyaçların ortaya çıktığı ve bu doğrultuda uygulamaların başlatıldığı görülmektedir. Bu uygulamaların ortaya konması ve bu faaliyetlerin hangi türde ve kapsamda olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Öncelikle aşırı şehirleşme ile birlikte bu bölgelerdeki uygulamaların değerlendirmesi bu değişimin ortaya konulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında şehirleşme ile birlikte ortaya çıkan sorunların belirlenmesi ve belediyelerin uyguladığı sosyal belediyecilik uygulamalarının bu sorunların çözümüne yönelik katkısının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle şehirleşmenin yarattığı durumun ortaya çıkarılması ve oluşumdaki ortaya çıkarılan sosyal ihtiyaçların belirlenmesi önemlidir.

Bu araştırmada incelenen Bağcılar, Bahçelievler ve Esenler bölgeleri özellikle 2000'li yıllarda şehirleşmeye başlamış ve şehirleşmenin tüm sıkıntıları ve problemleri bu yerlerde ortaya çıkmıştır. Bu bölgeleri incelemeye başlamadan önce sosyal belediyeciliğin ortaya çıkması ve gelişimi hakkında bilgilerin ortaya konması ve literatürde bu kavramın ne anlama geldiğinin anlaşılması gerekmektedir. Bu arada sosyal politika ve devlet arasındaki ilişkinin ortaya konmasıyla birlikte sosyal belediyecilik kavramının sosyal

politika kavramı ile ilişkisi ortaya çıkmaktadır. Bu üç belediye ile ilgili bulguların ortaya konmasından önce yapılan bu değerlendirme ile konunun daha iyi anlaşılacağı ve sosyal belediyecilik olgusunun literatürdeki karşılığı ve sosyal belediyecilik ile ilgili yapılan çalışmaların ifade edilmesini mümkün hale getireceği değerlendirilmektedir. Zira sosyal belediyecilik yeni bir kavramdır ve bu kavram hakkında yapılan kuramsal çalışmaların gelişime muhtaç olduğu görülmektedir.

2.5. Batı Ülkelerinde Sosyal Belediyecilik

Dünya'da kapitalist ekonomik yapının yaygınlaşmasıyla birlikte oluşan sosyal sorunların çözülmesi için 1929 ekonomik buhran sonrası devlet tarafından uygulanan reçeteler kapitalizme bireylerin yenik düşmemesi için alınmıştır. Devletin aldığı tedbirlerin yanısıra yerel yönetimlere de görev ve sorumluluklar verilmiştir.

Avrupa'da uygulanmaya başlanan sosyal politikalar Avrupa Konseyi'nin kurulmasıyla birlikte 18 Mart 1992 tarihinde Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'nce kabul edilen Avrupa Kentsel Şartı hükümetlerin değil yerel yönetimlerin imzasına açılmıştır. Avrupa Kentsel Şartı' nda 13 ilke ve 20 maddelik haklar listesi bulunmaktadır (Çöpoğlu, 2014:231).

Avrupa Kentsel Şartı, 27 ile 29 Mayıs 2008 tarihinde yenilenmiş ve yeni şartlar Strazburg'da yapılan *"11 Avrupa Konseyi 15. Genel Oturumu, Yeni Bir Kentlilik İçin Manifesto Karar No. 269"* adı altında kabul edilmiştir. Bu yeni şartlara bakıldığında gelişmelerin ve ihtiyaçların bu yenilemeyi gerektirdiği anlaşılmaktadır. Avrupa Kentsel Şartı hükümlerinde sosyal belediyecilikle ilgili olan hükümler ve tavsiyeler aşağıda madde numaralına göre sıralandırılmıştır. (Avrupa Kentsel Şartı):

> 36. Ayrıca, yerel ve bölgesel erklerin ve sorumlulukların aktarılması, bu sorumlulukların tam olarak yerine getirilebilmesi için, kaynakların ve özellikle de mali kaynakların da koşut olarak her yönetim düzeyinde sağlanmasını gerektirir. Bu konuda da, kentlerin ve kasabaların kendi harcamalarını kendilerinin denetleyebilmesini öngören Avrupa Yerel Özyönetim Şartı'nın dikkate alınmasını tavsiye ediyoruz.
>
> 41. Bu bağlamda, mekânsal eşitlik ihtiyacı, kentlerin ve kasabaların kaynakların yeniden dağılımına ilişkin tedbirlere katkıda bulunabilmelerini gerektirmektedir. Bu tür tedbirler kaçınılmaz mekânsal eşitsizliklerin azaltılmasını olanaklı kılabilmelidir.
>
> 48. Ekonomik faaliyet düzeyi açısından, Avrupa'daki artan kent nüfusu ve geçerli davranış modelleri yaratabilme becerileri ile, kentlerimiz ve kasabalarımız daha yaşanabilir bir dünya için verilen mücadelenin ön saflarında yer almaktadır. Bizlerin,

toplumlarımızın geleceği için yaşamsal önemi olan bu sorumlulukta onları cesaretlendirmesi gerekir.

52. Kentlerimizi ve kasabalarımızı, bakımları için mümkün olduğu kadar az kaynağa ihtiyaç duyan, sakinlerine gerek çeşitli kentsel işlevlere ve hizmetlere gerekse dinlence olanaklarına ve korunmuş doğal alanlara hemen yakınlarında ulaşma olanağı sağlayabilen, yoğun ve yayılmamış kent formları olarak düşünmeliyiz. Kaynak, toprak, ulaşım ve enerji alanlarında tasarrufa yönelmiş kentler ve kasabalar amaçlıyoruz. Kentsel alanlar, sosyal statüleri, yaşları ya da sağlık durumları ne olursa olsun, buralarda yaşayan herkes için daha kolay, daha erişilebilir ve daha canlı olacaksa, kentlerimizin ve kasabalarımızın daha rahat algılanabilir ve derli toplu olması gerekir.

61. Avrupa'nın seçilmiş yerel temsilcileri olan bizler, kentlerimizin ve kasabalarımızın ekonomik faaliyetlerini çevremizin korunması ile barışık kılması gereken sürdürülebilir kentsel gelişmenin, aynı zamanda bir sosyal eşitlik talebi olmadan düşünülemeyeceği inancındayız. Sosyal boyutu, sürdürülebilir kalkınma politikalarımızın ana ögelerinden biri yapmak istiyoruz. Yerel ölçekte sağlamak azminde olduğumuz çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlar arasındaki tarihî uzlaşmanın anlamı budur. Bu üç talebi içeren yeni kentsel politikaların izlenmesi esastır.

62. İstediğimiz kentler ve kasabalar, herkesin iyi bir yaşam kalitesine sahip olabildiği, herkesin özellikle eğitim, sağlık, kültür ve konut sektörlerinde sağlanan hizmetler yanında, bu kaliteye de erişebildiği yerleşimlerdir. Buralar, aynı zamanda Avrupa için hedeflediğimiz uyumlu, dışlayıcı olmayan ve farklılaşmış ve iddialı bir yaşam standardına ulaştırılmış bir toplum yaratma hedefimizi de yansıtan gerçek bir toplumsal karışımın yer aldığı alanlar olacaktır.

64. Bu hedef, bizlerin güçlü bir siyasi irade göstermesini ve demokratik etiğe dayalı aktif bir dayanışma politikasını gerektirir. Bu hedef nesiller arasında, düşük gelir grupları ile, özürlülerle ve gerek finansal gerekse sosyal zorluklarla karşı karşıya olan kesimlerle dayanışmayı içerir. Nihai hedef, sosyal dışlamayla savaşmak ve böylelikle herkese kentlerin ve kasabaların sunduğu büyük potansiyelden yararlanma fırsatı vermektir.

65. Bu bağlamda, bu uyumlu kent ve kasabalar yaratmak amacını gerçekleştirmek için hala nelerin yapılması gerektiğinin farkındayız. Artan yoksulluğa doğru giden, rahatsız edici bir eğilim olduğunu gözlüyoruz. Ciddi sosyal ve mekânsal farklılıklar nüfuslarımızın büyük kesimlerini etkilemeye devam ediyor. Farklı kent mahalleleri arasındaki derin sosyal uçurumlara ek olarak, ortada çevresel farklılaşmalar da vardır ve bu da, aramızdaki en kırılgan kesimlerin çevrenin en çok bozulduğu alanlarda yoğunlaşması, dramatik bir eşitsizlikler bütünleşmesi anlamına gelmektedir. Bizler, özellikle belirli kent alanlarının "soylulaştırılmasına" (gentrification) yol açan mekânsal eşitsizlik süreçlerinden, kent merkezlerimizdeki arazi fiyatlarının denetlenemez bir şekilde yükselmesinden, bunlara koşut giden kent çeperlerindeki gettolaşmadan ve bazı yerlerde ortaya çıkan ve kentlerimizi ve kasabalarımızı parçalamakta olan bir mekânsal ayrımcılığı teşvik eden duvarlarla çevrili "kapalı yerleşimlerden" ciddi kaygı duyuyoruz.

66. Kentsel politikaların temel amacının sosyal ve mekânsal uyum olduğunu bir kez daha vurguluyoruz. Kentlerimiz ve kasabalarımız, her türlü sosyal ortamdan gelen insanların her gün birbiri ile harmanlandığı ve insanların yaşadığı, çalıştığı, çok nesilli, çok kültürlü ve çok dinli yerlerdir. Kentsel toplum adil bir şekilde

gelişecekse, kentliler arasında karşılıklı yardımlaşmanın, gruplar arasında - dinler arası diyaloğu da içeren diyaloğun ve gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi gerekmektedir. Finansal sıkıntılar ve iş güvenliği eksikliği, dışlama ve sosyal statü, yaş, kültür, din, cinsiyet ve özürlülüğe dayalı her tür ayırımcılığa karşı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Avrupa Kentsel Şartı şu sonuç maddesiyle bitirilmiştir[2]:

85. Kentlerde yaşayan vatandaşlarımıza ve kentsel gelişme süreçlerinde yer alan herkese iyimser, iddialı ve yoğun beklentileri olan bu mesajımızı iletmek istiyoruz. Bu Şartı, Avrupa'nın kentleri ve kasabaları için değerlerin paylaşımına ve deneyimlerin karşılıklı alışverişine dayalı yeni bir kentsel proje oluşturmaya çağrı olarak sunuyoruz. Böylelikle kentler ve kasabalar kendi bireyselliklerini muhafaza ederken, kolektif olarak da hümanist değerlerin, bireysel özgürlüklerin, ekonomik zenginliğin, sosyal dayanışmanın ve yerküreye ve canlı kültüre gösterilen ilginin yamasız bir bütün oluşturduğu bir Avrupa kentsel planını içselleştirebilecektir.

Avrupa Kentsel Şartı'nda yer alan *"ideal kentli hakları"* yerel yönetimlerin demokratik sistemin vazgeçilmez ve etkili bir aktörü olamsına dayanmaktadır. Yerel yönetimlerin özerk kuruluşlar olduğunu ve aynı zamanda halk katılımına olanak tanıyan yönetsel birimler olduğu ifade edilmiştir. Buna ek olarak yerel yönetimlerin, yerel düzeydeki kamu hizmetlerinin halka doğrudan ve etkin olarak sağlanmasında merkezî yönetime göre daha başarılı oldukları görülmektedir. Halka en yakın yönetim birimi olan yerel yönetimlerin yerel halka, hemşehrilere karşı duyarlılığı ve sorumluluğu yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu sorumluluk kapsamında yerel yönetimlerin hemşehrilerine karşı çeşitli görev ve sorumluluklarının bulunduğu ifade edilmiştir. Sonuçta kolektif olarak da hümanist değerlerin, bireysel özgürlüklerin, ekonomik zenginliğin, sosyal dayanışmanın, yerküreye ve canlı kültüre gösterilen ilginin yamasız bir bütün oluşturduğu bir Avrupa kentsel planının oluşturulması hedeflenmiştir.

2.6. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik

Gelir dağılımındaki dengesizlikler ve adaletsizlikler büyükşehir alanlarında daha çok yaşanmaktadır. Yoksulluk, eğitim, sağlık, konut, istihdam ve benzeri sorunların tümü sosyal bütünlüğü ve huzuru zedeleyici etki olarak yerel yöneticilerin önünde durmaktadır. Yerel yöneticiler sorunların önüne geçmek ve çözümlemek adına çeşitli faaliyetler göstermeye çalışmaktadırlar (Bektaş, 2010: 19).

[2] Avrupa Kentsel Şartı – 2: Yeni Bir Kentlilik İçin Manifesto Karar No. 269 (2008) 11 Avrupa Konseyi 15. Genel Oturumu Strazburg, 27 – 29 Mayıs 2008, Çeviri: Aydan Erim, Mimarlar Odası - Ağustos 2008, URL: http://ceidizleme.org/ekutuphaneresim/dosya/125_1.pdf, 25.03.2020

Türkiye'de temel sosyal poltikaların uygulayıcısı devlettir. Yerel yönetimlere de çeşitli yasalarla görev ve sorumluluklar verilmiştir. 5393 numaralı Belediye Kanunu'nda belediyenin görev ve sorumlulukları konusu şu şekilde açıklanmıştır[3]:

> "Madde 14- Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.
>
> b) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir."

Belediye Kanunu'nun 14. maddesinde belediyelerin görevleri sayılırken teknik ve sosyal olarak bir ayrıma gidilmemiştir. Maddenin b bendinde ağırlıklı olarak belediyenin sosyal nitelikli görevleri sıralansa da a bendinde de pek çok sosyal görevden söz edilmiştir. Kısaca, maddenin a bendinde zorunlu, b bendinde isteğe bağlı /seçimlik görevler sayılmıştır, denilebilir (Çöpoğlu,2014:233).

Yasa koyucu sosyal belediyeciliği tamamen isteğe bağlı bir belediye çalışması olarak görmemiş, bazı sosyal belediyecilik hizmetleri zorunlu, bazıları da isteğe bağlı olarak düzenlemiştir. Yasada sosyal yardım ve sosyal hizmet gibi dar anlamda sosyal belediyecilik hizmetleri zorunlu görevler olarak düzenlenmiştir (Çöpoğlu,2014:234).

[3] https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf, 25.03.2020.

Türkiye'de sosyal devlet pratiği ile ilgili düzenlemelerin şu prensip çerçevesinde yapıldığı görülmektedir: Eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, işsizlik yardımları vs. gibi uzun vadeli ve büyük ölçekli politika gerektiren hizmetler, merkezi yönetimin; yiyecek, giyecek, barınma vs. gibi kısa vadeli ve hızla giderilmesi gereken ihtiyaçlar yerel yönetimlerin sorumluluğuna verilmiştir (Çöpoğlu,2014:234).

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 6 Aralık 2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5393 sayılı kanunda nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelerin sığınma evi açabilecekleri düzenlenmiş olmasına rağmen, hükmün uygulanması belediyelerin takdirine bırakılmıştır. 6360 sayılı Kanunla; büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerin kadınlar ve çocuklar için konuk evi açmak zorunda oldukları düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile nüfusu 100.000 ve üzerindeki belediyelerin kadınlar ve çocuklar için konukevi açmaları zorunluluk haline getirilmiştir[4].

6360 sayılı kanunda yeni kurulan büyükşehir belediyeleri ile Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumluluk alanları il mülki sınırlara genişletilmiştir[5].

6360 sayılı Kanunla, daha önce 5216 sayılı Kanunla getirilen ve İstanbul ile Kocaeli için geçerli olan, belediye sınırlarının mülki idari sınırlarıyla aynı olması uygulaması tüm büyükşehir belediyeleri için geçerli hale gelmektedir. Böylelikle "büyükşehir" belediyeleri "bütünşehir" belediyelerine dönüşmektedir (Karasu, 2013:4).

6360 sayılı Kanunla büyükşehir belediye başkanının seçim çevresi, mülki idare sınırları olmaktadır. Ayrıca aynı kanunla yeni kurulan büyükşehir belediyeleri için 26 tane yeni ilçe kurulmaktadır. Halen uygulanmakta olan ilk kademe belediyesi ifadesi kanundan tümüyle çıkarılmakta, büyükşehir ve ilçe belediyesi ayrımı netleşmektedir (Karasu, 2013:5).

6360 sayılı kanunla yeni kurulan ve sınırları genişleyen bütün büyükşehirlerde köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Bu yerlerdeki köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde isimleri ile tek mahalle olarak bağlı oldukları ilçenin belediyesine

4 https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personel_rehber.pdf
5 https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personel_rehber.pdf

katılmıştır. 6360 sayılı kanunla, yeni büyükşehir belediyelerinin kurulması, bütün büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve sorumluluk alanlarının genişlemesi, buna paralel olarak belediye sınırlarında yaşayan nüfusun artması, belediye sayısının azalması, il özel idarelerinin büyükşehir belediyesi bulunan illerde tüzel kişiliklerinin kaldırılması gibi faktörler dikkate alınarak 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda da değişiklikler yapılmıştır[6].

Belediye Kanunu'nun 38. Maddesinde belediye başkanının yetki ve sorumluluklarının sıralandığı görülmektedir. Bu maddenin n bendinde belediye başkanının "*Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak"*[7] hükmü yer almaktadır. Böylece bu kanun ile doğrudan belediye başkanına sosyal sorumluluğun verildiği görülmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 4. maddesinde toplam nüfusu 750.000'den fazla olan illerin il belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir. Aynı kanunun 7. Maddesinde Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumluluklarında şu hususlar bulunmaktadır[8]:

> "m) Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek."
>
> n) Gerektiğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak
>
> v) Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak."

---

6 https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personel_rehber.pdf
7 https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf, 25.03.2020.
8 https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf, 25.03.2020.

Aynı kanunda ilçe belediyelerine şu görev, yetki ve sorumluluklar verilmiştir[9]:

d) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak.

6360 sayılı Kanunla büyükşehir belediyelerine temizlik ve karla mücadele görevi verilmektedir. Kanuna göre büyükşehir belediyesi sınırlarında yer alan belde belediyeleri ile köyler, mahalle olarak bağlı oldukları büyükşehir ilçe belediyelerinin sınırlarına dâhil olmuşlardır[10].

Belediye gelirleri konusunda bir diğer düzenleme, otopark gelirlerinin tümüyle büyükşehir belediyesine aktarılmasıdır. Yeni düzenlemeye göre, belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler büyükşehir belediyesine aktarılacaktır (Karasu, 2013:6). Görüldüğü gibi her üç kanunda da belediyelere sosyal belediyecilik adına geniş görev ve sorumluluklar verilmiştir. Ekonomik krizleri atlatmak ve geniş kesimlerin daha da yoksullaşmasını engellemek amacıyla belediyeler çeşitli uygulamalar yapmışlardır.

2.7. Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Türkiye'de sosyal belediyecilik ile ilgili uygulamalara bakıldığında yaklaşık olarak aynı tarzda, benzer uygulamaların olduğu görülmektedir.

Akarsu'ya göre, sosyal belediyecilik ile ilgili uygulamalar, Türkiye'de sekiz başlık altında değerlendirilebilir. Bunlar; kadınlara, çocuklara, gençlere, işsizlere, yoksul kesime, yaşlılara, özürlülere ve afetzedelere yönelik olan uygulamalardır (Akarsu, 2014, 54). Belediyeler, çocuklara yönelik olarak kreş, çocuk yuvası, çocuk kulüpleri, kimsesiz çocuklar için yuvalar, parklar, çocuk bahçeleri, oyun alanları, trafik ve eğitim alanları gibi hizmetler vermektedir. Ayrıca belediyeler, başarılı öğrencileri yaz okulları ve kırtasiye hediyeleri ile ödüllendirebilmektedir (Akarsu, 2014, 56).

Belediyelerin işsizlere yönelik faaliyetlerinin çoğu, meslek ve beceri edindirme kurslarından oluşmaktadır (Akarsu, 2014, 56). Türkiye'de belediyelerin yerelde yaşayan kimsesiz ve yoksullara sunmuş olduğu en büyük hizmetlerin başında, aşevi hizmeti

[9] https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf, 25.03.2020.
[10] https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personel_rehber.pdf

gelmektedir (Akarsu, 2014, 66). Belediyeler yaşlılara erişilebilirliğin sağlanması, bakım, sağlık, barınma dolaylı gelir desteği gibi hizmetler verebilmektedir. Belediyeler yaşlıların barınması için, huzurevi, yaşlılar yurdu ve yaşlı bakım tesisleri tesis edebilir (Akarsu, 2014, 57).

16 Ağustos 2006 tarihinde yürürlüğe giren, Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği ile büyükşehir belediyelerinin özürlü hizmet birimleri kurmalarının esasları düzenlenmiştir. Bu birimlerle özürlülere yönelik katılımcı demokrasi, ulaşım, istihdam, aile, eğitim, sağlık, bakım, bilgilendirme, çevre düzenlemesi, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler gibi alanlarda büyükşehir belediyelerine önemli görevler verilmiştir (Akarsu, 2014, 58).

Zeytinburnu Belediyesi tarafından, nakdi ve ayni olmak üzere iki çeşit sosyal yardım hizmeti verilmektedir (Akarsu, 2014: 64). Zeytinburnu Belediyesinin sunmuş olduğu sosyal yardım hizmetleri; aşevi, eğitim ve öğretime destek, spora ve sağlığa yönelik hizmetler ile bilgi evleridir (Akarsu, 2014:66).

Kadın ve Aile Sağlığı Birimi, Zeytinburnu ilçe sınırları içerisinde yaşayan kadınları bilinçlendirmek, sağlıklarını korumak, rahim ağzı ve meme kanseri, kemik erimesi gibi kadınlarda sıklıkla görülen hastalıkların erken teşhis edilebilmesine yardım edebilmek amacıyla faaliyete geçirilen bir sağlık tarama birimidir (Akarsu, 2014:77). Aile Eğitim ve Danışmanlık Birimi'nde bireylere yönelik koruyucu, önleyici, eğitici ve geliştirici bir takım faaliyetler uzmanlar eliyle sistematik olarak uygulanmaktadır (Akarsu, 2014: 81).

Zeytinburnu Belediyesinin faaliyetleri üç başlık altında toplandığı görülmektedir: Bunlar; sosyal yardımlar, sosyal hizmetler ve sosyal organizasyonlardan oluşmaktadır. Sosyal yardımlar aracılığıyla standardın altında yer alan ailelerin gelir seviyelerine nakdi ve ayni yardımlar aracılığıyla yaşam düzeylerinin orta seviyelere çekilmesi amaçlanmaktadır. Sosyal hizmet kapsamında verilen hizmetlerle ise dolaylı yollardan halkın yaşam standartlarının yükseltilmesinin amaçlandığı görülmektedir. Aşevi hizmeti, spora yönelik hizmetler, Aile Kadın Destekleme ve Engelliler Merkezi (AKDEM), hukuki danışmanlık, psikolojik danışmanlık, evde bakım hizmeti, kadın ve aile sağlığı birimi ve annelik eğitimi hizmetleri verilmektedir. (Akarsu, 2014:87-88).

Türkiye 'de bazı belediyelerin sosyal belediyecilik uygulamaları da şu şekilde ifade edilebilir: Ankara Büyükşehir Belediyesi, Kültürel ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı bünyesinde: Kadın ve Aile Şube Müdürlüğü, Kültür Evleri Şube Müdürlüğü, Meslek

Edindirme Şube Müdürlüğü, Üretim ve Planlama Şube Müdürlüğü bulunmaktadır (Berkin, 2017:591).

İzmir Büyükşehir Belediyesi meslek edindirme eğitimleri, şiddete maruz kalmış kadınlara sığınma evleri gibi uygulamalar ve şiddete uğramış kadınlara hukuksal bir psikolojik danışmanlık ile terapi hizmetleri vermektedir. Buca Tınaztepe'de Sosyal Yaşam Kampüsü Huzurevi, engelli ve yaşlı bireylere yönelik rehabilitasyon merkezi ile aşevi ve kapalı spor salonu kapsamında çeşitli hizmetler verilmektedir. Ayrıca İzmir Büyükşehir belediyesi kapsamında çeşitli huzurevleri, Güçsüzlüler Evi, Sağlıklı Yaşam Alma ve Dayanışma Merkezi ile Alzheimer ve Demans Hasta ve Ailelerini Buluşma Dayanışma Merkezi bulunmaktadır (Berkin, 2017: 592). Antalya Büyükşehir belediyesi, sosyal belediyecilik faaliyetlerinde çeşitli eğitim programları ile engelli bireyleri yönelik çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Ayrıca kadınlara yönelik faaliyetleri kapsamında Kadın Sığınma Evi, Kadın Şiddet Yardım Hattı, Kadın Dayanışma Danışma Merkezi bulunmaktadır (Berkin, 2017: 193).

Abdullah Çelik tarafından yazılan *"Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği"* isimli makalesinde Şanlıurfa belediyesinin sosyal belediyecilik kapsamında yaptığı uygulamaların kadınlara yönelik, gençlere yönelik, yoksullara yönelik uygulamalar olduğu belirtilmiştir. Kadınlara mesleki eğitim, mikro krediyle iş kurma desteği verildiği ifade edilmiştir. Gençlere, gençlik merkezi yoluyla çeşitli kursların ve sosyal aktivitelerin, spor faaliyetlerin düzenlendiği ve gençleri olumsuz faaliyetlerden uzaklaştırmak için bir bilinçlendirme faaliyetleri yapıldığı ifade edilmiştir. Yoksullara yapılan yardımların insan onurunu zedelemeyecek biçimde oluşturulduğu ve yoksullara ayni ve nakdi yardım götürdüğü belirtilmektedir. Bu sosyal hizmetler, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler birimi bünyesinde kurulan sosyal APK, sosyal yardımların ise kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne bağlı Sosyal yardım birimi tarafından yerine getirildiği ifade edilmektedir (Çelik, 2014: 17-18).

2.8. Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Medyaya Yansımaları İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Türkiye'de yapılan araştırmaların çoğunluğunu sosyal belediyecilik ile medya ilişkisini değerlendiren çalışmalar oluşturmaktadır. Çeşitli belediyelerde sosyal

belediyecilik anlayışının sosyal medya yardımıyla oluşturulduğu ve uygulamalarının bu yol ile halka duyurulduğu görülmektedir.

Mehmet Bütün ve Zümrüt Ecevit Satı'nın 2016 yılında *Smart Technology & Smart Management* kitabında yazdıkları *"Üniversite Öğrencilerinin E-Yönetişim Bağlamında Belediyelerin Sosyal Medya Kullanımını Değerlendirmesi"* adlı çalışmasında, belediyelerdeki sosyal uygulamaların e-yönetişim çerçevesinde değerlendirildiği görülmektedir. Araştırma sonucunda e-belediye faaliyetlerinde sosyal medya kullanımlarının e-yönetişim üzerinden yapıldığında olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Sosyal medya üzerinden belediyeye erişim sağlayan üniversite öğrencilerinin şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılım ilkeleri açısından belediyesini daha yeterli bulduğu sonucuna varılmıştır.

Bir diğer araştırma, Marmara Bölgesi Büyükşehir Belediyeleri'nin web sayfalarını e-belediyecilik yönüyle analiz etme amacı taşımaktadır. Bu araştırmada *"Belediyelerin web sitelerinde sundukları hizmetlerin, "içerik", "kullanılabilirlik", "servisler/hizmetler", "gizlilik/güvenlik", "yurttaş ve sosyal etkileşim" değişkenleri açısından benzerlik ve farklılıkları nelerdir"* şeklinde geliştirilen sorusu, her değişken için ayrı ayrı cevaplanmıştır. Marmara Büyükşehir Belediyeleri'nin web siteleri aracılığı ile sağladığı hizmetlerin e-yönetişim paradigması dâhilinde hizmet sunumu modeli ile uyum göstermekle birlikte, kamu hizmetlerinin etkin ve etkili sunumu açısından bir takım aksaklıkların söz konusu olduğu sonucuna ulaşılmaktadır (Sayıner ve diğ, 2019: 439-440).

Halkla ilişkiler uygulamalarında en sık görülen ve uzmanlarca kontrol altında tutulabilen araçlar olarak, kurumsal yayınlar başı çekmektedir. İçeriği tamamen halkla ilişkiler uzmanları tarafından belirlenen kurumsal yayınlar; yıllık raporlar, broşürler, kitapçıklar, haber mektupları, kataloglar, teknik raporlar, personele yönelik video yayınları, propaganda ve tanıtım filmleri, toplantılarda ve fuar-sergi gibi yerlerde gösterilen slaytlar ve filmler, kuruluşun hazırlattığı reklamlar, internet yayınları, bilgilendirme mesajları gibi faaliyetlerle gerçekleştirilmektedir (Atikve Taşcıoğlu, 2009:159).

Atik ve Taşcıoğlu'nun yaptıkları araştırmaya Erzurum il sınırları içerisindeki belde belediyelerinin dışındaki tüm belediyeler dâhil edilmiştir. Erzurum'da Büyükşehir Belediyesi'nin yanı sıra alt kademe olmak üzere toplam 22 belediye bulunmaktadır (Atikve Taşcıoğlu, 2009:164). Belediyelerin halkla ilişkiler uygulamalarında radyo ve televizyondan yararlanma biçimleri; basın bülteni hazırlama, basın toplantısı düzenleme,

basın gezileri yapma, röportaj verme, ilan yayınlatma ve sponsor olma şeklinde gerçekleşmektedir (Atikve Taşcıoğlu, 2009:167).

Adem Doğan'ın Elazığ ilinde 2009 yerel seçimleri sırasında yaptığı *"Yerel medyanın Siyasal Etkisi (2009 Yerel Seçimleri Örnek Olay İncelemesi)"* adlı yüksek lisans tezinde bir etki araştırması yapılarak yerel medyanın seçmenlerin tutumlarında ne gibi değişikler oluştuğu anlaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yerel medyanın seçmenler üzerinde sınırlı da olsa bir etkisinin bulunduğu ortaya çıkmıştır (Doğan, 2010:197).

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü üzere Türkiye'de yapılan sosyal belediyecilğin medyaya yansıması kapsamında geniş ölçekte bir araştırmanın yapılmamış olduğu görülmektedir. Belediyelerin medya uygulamalarının ne ölçüde basında yer bulduğu ve işlendiği konusunun üzerinde durulmamaktadır. Bu nedenle öncelikle İstanbul'un en büyük ilçelerinden olan Esenler, Bağcılar ve Bahçelievler belediyelerinde sosyal belediyecilik kapsamında çeşitli faaliyet ve uygulamalarının üzerinde durulması gerekmektedir. Ardından bunların medyaya yansıması ile ilgili örneklere yer vermek gerekmektedir.

3. ESENLER, BAĞCILAR VE BAHÇELİEVLER BELEDİYELERİNDE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI ve BU UYGULAMALARIN MEDYADAKİ YANSIMALARI

Esenler, Bağcılar ve Bahçelievler belediyelerinde sosyal belediyecilik uygulamaları konusunda bu belediyelerde görevli medya birmlerindeki basın sorumlularıyla görüşmeler yapılmıştır. Bu birimlerin ana görevi, medya mensuplarına ve dolayısıyla kamuoyuna mensubu olan belediyelerin sosyal belediyecilik alanında yürüttüğü faaliyetler ve uygulamalar konusnda bilgi vermektir. Ayrıca bu birimlerdeki çalışanlar her türlü medyayı takip etmekte ve belediyenin bahis konusu olduğu haberleri belediye başkanlıklarına iletmektir. Bu birimlerin verdikleri haberler daha sonra belediyelerin medya stratejilerine yardımcı olmakta ve onlara ışık tutmaktadır. Bu bölümde üç belediyenin basın sorumlularıyla yapılan derinlemesine görüş tekniği ile elde edilen bilgiler ve yürütülen faaliyetler yer almaktadır.

3.1. Esenler İlçesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri[11]

Esenler ilçesi, hızlı kentleşme neticesinde göç alan bir yerleşim bölgesi olması dikkat çekmektedir. Bununla bağlantılı olarak nüfus potansiyelinin sosyolojik konumu; başta aile ve gençlik kesimi olmak üzere; yetkili kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının önlemler almasına neden olmuştur. Özellikle alt gelir gruptaki yerleşimcilerinin yoğunlukta olduğu bölgede; olumsuz çalışma koşulları, yaşanan maddi yoksunluklar ve zorluklar; aile içindeki genç bireylerin eğitim hayatlarını etkilediği görülmektedir. Dolayısıyla aile içinde etkin iletişim eksikliği ve gençlerin sosyal hayat pratiklerinden yoksun bir şekilde hayata atılması; gençlerin yaşadığı en temel sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Baş ve Çetin, 2017:170). Esenler belediyesi yetkileriyle yapılan görüşmelerde aşağıdaki hususlar ön plana çıkmıştır.

EDİM (Esenler Dayanışma ve İyileştirme Merkezi), sosyal belediyeciliğin en çağdaş uygulamalarından birisi olarak değerlendirilmektedir. Çağdaş bir ortamda ihtiyaç sahibi ailelere dijital bir kartla alış-veriş yapma özgürlüğü getiren EDİM projesi ile Esenler'de açlık sınırında ve altında yaşayan yoksul vatandaşlara her türlü gıda, giyecek, dayanıklı ev eşyası, sağlık ve kırtasiye malzemesi yardımı yapılmaktadır. Bağışçıdan yardım alan ailelere kadar her şey kayıt altına alınmaktadır. Hayırsever vatandaşlar,

[11] Bu bilgiler 03. 03. 2020 tarihinde Esenler Belediyesi Basın Danışmanı Hüseyin Akman ile yapılan görüşmeler sonucu elde edilmiştir.

istediği takdirde bağışladığı malzemenin, hangi tarihte, kime, ne zaman ve kim tarafından teslim edildiğini görebilmektedir. Proje kapsamında ailenin ihtiyaç durumuna göre her ay kredi kartına benzeyen EDİM kartlara para-puan yüklenmekte ve ihtiyaç sahipleri bu kartlarla alışveriş yapabilmektedirler. Öte yandan proje için belediyenin bütçesinden herhangi bir ücret çıkmazken, organizasyon hayırsever iş adamları tarafından yürütülmektedir.

2013 yılında hayata geçirilen ve dönemin Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı olan Binali Yıldırım tarafından başlatılan *"Hayat Butonu"* projesi, teknolojinin son yenilikleri ve gelişmelerini takip ederek ihtiyaçları karşılamaktadır. *"Kimsesizlerin Kimi Projesi"* kapsamında gerçekleştirilen proje ile kimsesiz yaşlılarımız, artık boyunlarındaki asılı kolyenin tuşuna basarak yardım talep edebilmektedirler.

Madde bağımlılığı ile mücadele konusunda *"%100 Hayat Projesi"* geliştirilmiştir. Bir şekilde bu illete bulaşmış gençlerin tespiti, tedavi ve rehabilitasyonu, eğitimi ve işe yerleştirilmesini kapsayan projede, her yıl İlçe Emniyet Müdürlüğü ile birlikte belirlenen 100 gencin yeniden hayata tutunmaları amaçlanmaktadır. 361 madde bağımlısı vatandaşa yatak, 220 vatandaşa da ayakta tedavi imkânı sunulan proje ile 98 genç insanın tekrar iş hayatına atılması sağlanmıştır.

Esenler Belediyesi, ilçede yaşayan yaşlılara yeni bir yaşam alanı sunmak için İkinci Bahar Kıraathanesi'ni hizmete açmıştır. İkinci Bahar Kıraathanesi'nden 60 yaş üstündeki her vatandaş üye olması şartıyla faydalanabilmektedir. Üye olan tüm yaşlılara çay, kahve ve su gibi içecekler bedava ikram edilmektedir. Kıraathanede haftanın belli günlerinde yaşlıların sağlık kontrolleri yapılmakta ve günün belli saatlerinde hemşireler tarafından tansiyonları ölçülmektedir.

Türkiye'de bir ilk olan ESMATİK projesinde yeni bir geri dönüşüm projesi daha hayata geçirilmiştir. Atık maddelerden puan kazandırmayı hedefleyen sistemle Esenler halkı, ESMATİK'lere pet şişe, cam şişe ve alüminyum metal kutular atmakta ve böylece ESMATİK kartlarında biriken puanlarla ücretsiz ekmek alabilmektedirler. ESMATİK kartta biriken puanlar karşılığında vatandaşlar binlerce ekmeği ücretsiz almaya devam etmektedir. Projenin büyük ilgi görmesi üzerine okullara da koyulan ESMATİK'ten ise çocuklar biriktirdikleri puanlarla harçlık katkısı almaktadırlar. Okullara yerleştirilen ESMATİK kutularına pet şişe, cam şişe ve alüminyum metal kutuları atan öğrencilerin kartlarında toplanan para puanlar karşılığında kantin alıverişler yapmaktadırlar. Böylece çocuklarda hem çevre bilinci hem para kazanma bilinci oluşturulmaktadır.

Çocuk Sokakları ile diğer çocuklara güvenli ve rahat bir şekilde oyunlar oynayabilecekleri trafiğe kapalı, modern bir ortam sunulması hedeflenmiştir. İkinci çocuk sokağı Fatih Mahallesi'nde hizmete açılmıştır. Bu sokaklarda çocuklar koşup eğlenmekte, misket, seksek, evcilik oynamakta, sinema izlemekte, kitap okumakta ve dinlenebilmektedirler. Aileleri de çocuklarını evlerindeki güvenlik kamerası sistemi üzerinden gözleri arkada kalmadan izleyebilmektedirler.

Bu uygulamar Esenler belediyesinin sosyal belediyecilik kapsamında hangi faaliyetleri başlattığı ve devam ettirdiğini ortaya koymaktadır. Belediyenin sosyal belediyecilik faaliyetlerinin medya ortamına yansıması ele alındığında dikkat çekici unsurlar ortaya çıkmaktadır.

3.2. Bağcılar İlçesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri[12]

İstanbul'un Avrupa yakasında yer alan Bağcılar, Avrupa-Asya yakası üzerinde konumlanmış 22 kilometre karelik alandan oluşan bir ilçedir. 735 bin nüfusuyla İstanbul'un en büyük üç ilçesinden birisi olan Bağcılar, Bağcılar Belediyesi'nin sunduğu hizmetler ve hayata geçirdiği projelerle farklı görünüme kavuşmuştur. Bunlara ilave olarak icra edilen kültürel projeler ilçedeki zengin sosyal dokuyu ve aile yaşamını olumlu yönde etkilediği görüşmede ifade edilmiştir. Balkanlardan gelen Türkler ile kurulumu başlayan Bağcılar, akabinde Kazakistan'dan gelen Kazak Türklerinin göçleri ve Türkiye'nin 81 vilayetinden gelen insanların yaşadığı tam bir Türkiye mozaiğidir. Ayrıca 42 bin mülteci de ilçede yaşamaktadır.

Bağcılar, özellikle son yıllarda şehrin nüfus ve yerleşim alanı olarak büyümesi, ulaşım imkânları ve coğrafi konumu sebebiyle merkezi konuma yerleşmiş bulunmaktadır. İstanbul'un havalimanları ve köprülerine giden oto yolların kesişme noktasında yer alması ve yine İstanbul'un iki yakasına bağlanan raylı sistem ağı (9 metro 1 tramvay hattı) ile entegre olmanın avantajı ile ulaşımın merkezi konumunda ilçelerden biridir.

Bağcılar ilçesinde kentsel dönüşüm, iş ve yaşam alanlarındaki yenileme çalışmalarıyla İstanbul'un yeni cazibe merkezlerinden biri konumuna gelmiştir. İstanbul ve Anadolu esnafının toptancı merkezi İSTOÇ ve oto galeri siteleriyle alışveriş merkezi konumundaki Bağcılar'ın, son üç yılda özellikle Güneşli ve Mahmutbey mevkilerinde inşa

[12] Bu bilgiler 10.02.2020 tarihinde yapılan Bağcılar Belediyesi Basın Danışmanı Ferhat Gülver ile görüşmeler ile elde edilmiştir.

edilen yaşam konutları, hizmete açılan AVM ve ondan fazla büyük otel ile ticaret ve turizm kenti olması amaçlanmaktadır.

1. Dünya Savaşı'nın olumsuz sonuçlarıyla karşı karşıya kalan Türkiye, daha sonra yoğun göç almıştır. 1924"den itibaren soydaşlar, mübadeleyle Yunanistan'dan Türkiye'ye ve Mahmutbey semtine yerleşmiştir. Kazak Türkleri'nin Türkiye'ye ve Bağcılar'a göçü de 1952'ye rastlamaktadır. Yine 1989'da Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden soydaşlar da Güneşli bölgesine yoğun olarak yerleşmiştir. 1960'lı ve 1970'li yıllarda da sanayileşmeyle birlikte işsizlik ve daha sonra da terör sebebiyle büyük şehirlere yoğun iç göç yaşanmıştır. 1991'de Körfez Savaşıyla Irak'tan, ardından Arap Baharı ile Kuzey Afrika'dan ve iç savaş sonrasında da Suriye'den Türkiye'ye yoğun göç dalgası oluşmuştur. Bağcılar'ın sakinleri muhacirler ve göçmenler ile köylüler, çiftçiler, erken sanayileşme döneminin işçileri, yazlık ve çiftlik sahipleri ve müteşebbislerden oluşuyordu. Bağcılar'ın kurucu Belediye Başkanı Feyzullah Kıyıklık döneminde başlayan sosyal belediyecilik uygulamaları ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu yıllarda 'önce insan' diyerek ortaya koyduğu 'yerinde yönetim anlayışı' ile belediyeciliğe "sosyal belediyecilik" kavramı dâhil edilmiştir. Yol, su, kaldırım gibi alt yapı hizmetleri asıl görev kabul edilerek, insanı merkeze alıp vatandaşların yaşamını kolaylaştıran hizmetler, eğitim, sağlık, spor ve kültür alanlarındaki hizmetlerin öne çıkması, yerel yönetimlerde belediyeciliğin tanım ve belediyelerin görev alanlarını değiştirmiştir.

1990'lı yılların sonu ve 2000'li yılların başında hayata geçen ve halkta büyük memnuniyet oluşturan sosyal belediyecilik uygulamaları çığ gibi ülke geneline yayılarak tüm belediyelerde uygulamaya alınmıştır. Toplumun dezavantajlı grubu olarak kabul edilen engelliler, kadınlar ve çocuklara yönelik hizmet ve faaliyetler belediye hizmetlerinin en ön sıralarına alınmıştır.

Bağcılar Belediyesi Başkanı Lokman Çağırıcı ile yapılan görüşmede; belediyecilik mottolarının, *"Gelecek seçim için değil gelecek nesil için belediyecilik"* olduğunu ifade etmiş ve bunu şöyle temellendirmiştir: *"Biz biliyoruz ki; çocuğu gülmeyen, kadını güvende olmayan, gencinin umutlu; engellisinin mutlu olmadığı bir yerde, toplumun huzurundan bahsedilemez."* demiştir. Başkan Çağırıcı, *"Şu an, 'Yerel Yönetimlerde Bağcılar Modeli' diye bir model oluştu ve davet edildiğimiz panellerde Bağcılar'da gerçekleştirdiğimiz örnek proje ve çalışmaları anlatıyoruz. Aldığımız ödüller de hizmet kalitemizin tescili oldu."* demiştir. Çağrıcı, "*Bağcılar için hep daha iyisini, daha güzelini yapma heyecanımızı asla yitirmeden hemşehrilerimizin talep ve önerileri doğrultusunda, ekibimle*

*birlikte Bağcılar'a değer katmaya devam edeceğiz. Nihai hedefimiz; ilçemizi daha yaşanabilir bir kent haline getirmek"*diye eklemiştir

Başkan Çağırıcı, 1992 yılında belediyenin kuruluşu ile başlayan hizmet serüveninde önce Halk Sarayı ile başladıklarını, sonra Engelliler Sarayı, sonrasında da Kadın Aile Kültür Sanat Merkezi ve çocuklar ve gençler için bilgievi ve kültür merkezleri yaptıklarını belirterek en son olarak da Belediye Hizmet Binası inşa etmekte olduklarını söylemiştir. Başkan Çağırıcı, ilk olarak hizmete açtıkları Halk Sarayı'nın o günkü heyecanını şöyle belirtmiştir: "*Yeni ilçe olduğunda adeta büyük bir köy olan Bağcılar'da toplantı yapacağımız tek bir salon dahi yoktu. 2005 yılında Halk Sarayı'nı hizmete açtığımızda ben Feyzullah başkanımızın yardımcısıydım. Halk Sarayı bizim için çok önemliydi. Buradaki konferans salonunda toplantı ve konferanslar düzenliyor, halkımızı birlikte yaşama kültürüne adapte etmeye çalışıyorduk. 2020 yılına gelindiğinde bu biraz tebessüm ettirebilir ama o zaman internet ve sosyal medya yoktu. Şimdi gelişen teknoloji ile her şey kolaylaştı. İşte o dönemde hizmete açtığımız Halk Sarayı'nda zamanın yeni oluşumları olan Kent Konseyi toplantıları gerçekleştiriyor, hemşehrilerimizi ilçenin yönetimine ortak ediyorduk. 'Birlikte Yönetim' modelinin ilk örnekleriydi bu yaptıklarımız. Yine Kadın Şuraları, Gençlik Şuraları Engelli Şuraları, Çocuk Şuraları ve Çevre Şuraları düzenledik ve aralıksız düzenlemeye devam ediyoruz."*

Bağcılar ve Tuzla belediyelerindeki uygulamalar belediyeciliğe *'birlikte yönetim'* anlayışını kazandırmış, yerel yönetimlerde yeni bir "*yönetişim modeli" olarak* benimsenmiştir.

Bu yönetişim modellerinin ilk uygulayıcısının Bağcılar Belediyesi olduğunu ifade edilmiştir. Zira AK Parti başarısı için kullanılan, *"Bağcılar'daki başarı İstanbul'u, İstanbul'daki başarı Türkiye'yi kazandırdı"* sözü buradan gelmekte olduğu belirtilmiştir.

Yeni kentsel alan olarak Bağcılar artık muazzam insan yığınlarının biriktiği mekânlar olmaktan çıkmış, şehrin merkezine dâhil olmuştur. Dokuz adet metro ve iki tramvay hattı ile anılan ilçe, şu an şehrin üretiminde pay ve rol sahibi olarak öne çıkmaktadırlar. Genç ve dinamik nüfus yapısı bu öne çıkmada belirleyicidir. Kentsel Dönüşüm Projesi ile yeni yaşam alanlarına kavuşan Bağcılar, aynı zamanda merkezi iş alanlarıyla ticaretin ve beş yıldızlı konfordaki otelleriyle de turizm alanında iddia sahibi olmuştur.

Halk Meclislerinde, Halk Görüşlerinde, Kent Konseyi'nde, Şuralarda, cami ve esnaf toplantılarında hizmet alanlar ile hizmet sunanlar aynı ortamda yan yana gelebilmektedir. Bu geleneklerden ortaya çıkan sosyal ve kültürel faaliyetler ilçenin birlik, kardeşlik ve dayanışma duygularının güçlenmesine katkı sunmaktadır. Özellikle sosyal sorumluluk projeleri Ramazan ayında yoğun ilgi görmektedir.

Bağcılar Belediyesi, 24 yıldır da Ramazan etkinlikleri icra etmektedir. Özellikle sosyal sorumluluk projeleri Ramazan ayında yoğun ilgi görmektedir. *"Bağcılar'da Ramazan Farklı Yaşanır"* şiarıyla hazırlanan programlar 'kültür hazinesi' olarak yoğun ilgi görmektedir. İlk olarak kıl çadırlarda başlayan etkinlikler klimalı çadırla devam etmiştir. Yine hava şartlarının imkân sunmasıyla bu etkinlikler açık havada düzenlenmektedir. 22 mahalledeki iftar sofralarında 130 bin ilçe sakini aynı sofrada iftar yapmaktadır.

Sahur Programlarında ise alanında uzman öğretim üyesi, sanatçı, beslenme uzmanı, tarihçi ve ilahiyatçılar sohbette bulunmaktadır. Çocuklar da Ramazan eğlencelerini izleyerek bu ayın keyfini çıkarmaktadır. Televizyon programcıları sahnede ilçe sakinleriyle sohbet etmektedir. Yine Radyocular, mahalle iftarlarına katılarak ilçe sakinleriyle aynı sofrayı paylaşmaktadır. Kur'an Gecesi ve Kadir Gecesi'nde ünlü imam hatipler Kur'an-ı Kerim ziyafeti vermiştir. 1.500 kişi İftar Bileti sayesinde orucunu evine yakın restoranda açmıştır. 10 bin aileye gıda yardım paketi dağıtılmaktadır. Askıda Ekmek uygulaması devam ettirilmekte ve yetimlere de bayramlık hediye edilmektedir.

Bağcılar Belediyesi'nin istişare geleneğinden hareketle 'ortak akılla' hareket ettikleri ifade edilmiştir. STK'ların sosyal fonlu projelerine ya ortak ya da paydaş olmaktadır. Kendi projelerine de ortak ve paydaş yapmaktadır. *"Öğrenmek İçin Asla Geç Değil Projesiyle"* 20 dernekte, 200 seminer düzenlemiştir. "7 *Renk 7 Bölge Projesi"*yle kültürel ve sosyal etkinlikler gerçekleştirilmiştir. *"Kadına Yönelik Şiddete Karşı Kelebek Etkisi* Projesi" hizmete sunulmuştur. Ramazan aylarında Etkinlik Alanında stantlar kurulmaktadır. Yine, iç savaş ve afetler sebebiyle zor günler yaşayan insanlar için kampanyalar düzenleyerek yardım eli uzatmaktadır. İstişare Geleneğini sürdüren Bağcılar Belediyesi, 15. Kadınlar Şurasını, 17. Çocuk Şurasını, 18. Engelliler Şurasını ve 17. Gençlik Şurası'nı ve 22. Çevre Şuras'ını gerçekleştirmiştir. Gönül Bağı Projesiyle de ilçedeki 22 mahallede gönüllü üyeler aktif görev yapmaktadır. Üyeler, sokağında ve mahallesinde yaşayanlara her türlü yardım elini uzatmaktadır.

Bağcılar'da Hürriyet Mahallesinde 12 yıldır faaliyet gösteren Bağcılar Belediyesi

Hayır Çarşısını özellikle bayram öncesi yoğun ilgi görmektedir. Her yıl ortalama 7.500 ailenin faydalandığı Çarşı'da ihtiyaç sahiplerine yıl içerisinde ise 43 bin adet kıyafet yardımında bulunulmaktadır. Ziyaretçiler çocuk takım elbisesi ve hediyelik sepet ürünlerinden (çorap, bayan çorabı) ücretsiz alabilmekte ve yine, ihtiyaç sahiplerine damatlık ve gelinlik de verilmektedir. 2018 yılında da başvuruda bulunan 3 bin çocuğun sünnet kıyafetleri temin edilmiştir.

"Mutlu Yuva Huzurlu Toplum" sloganıyla başlatılan faaliyetler arasında Toplu Nikâh Şölenleri de yer almaktadır. Bağcılar Belediyesi düzenlediği Toplu Nikâh Şölenlerinde 23 yılda bine yakın ihtiyaç sahibi çifti yuva sahibi yapmıştır. Aynı zamanda hayırseverlerin katkısıyla çiftlerin tüm çeyizleri de karşılanmaktadır.

Bağcılar'daki tesisler çocuk, genç, yaşlı, kadın, öğrenci olmak üzere her yaştan ve her kesimden insana hitap etmektedir. İlçedeki tüm kadınlara, engellilere, çocuklara, gençlere yönelik kompleks tesislerde değişik kurslar düzenlenmektedir. Kadınlar meslek öğreniyor, iş sahibi olmakta, ailelerinin geçimine katkı sağlamaktadır

Bağcılar Belediyesi'nin sosyal belediyecilik adına yapılan bir diğer eser de Kadın ve Aile Kültür Sanat Merkezidir. "*Güçlü Kadın, Güçlü Toplum, Güçlü Gelecek"* düşüncesinden hareketle 2011'de Kadın ve Aile Kültür Sanat Merkezi'ni hizmete açan Bağcılar Belediyesi'nin hedefi kadınlara beceri kursları açıp akabinde de ev ekonomilerine katkı sağlamalarıdır. Kadın ve Aile Kültür Sanat Merkezi'nde 124 kursu başarıyla tamamlayan kursiyerler sertifika sahibi olmaktadır. Bu kurslar arasında KOSGEB, Çocuk Gelişimine, Yağlı Boyadan, Takı Tasarımı da yer almaktadır. Sertifika alan kursiyerler, iş yeri açıp iş hayatına atılmaktadırlar. Genç kızlar da aynı zamanda çeyizlerini hazırlamaktadırlar. "*Güçlü Kadın, Güçlü Toplum, Güçlü Gelecek"* düşüncesiyle hizmete sunulan Bilge Kadın Platformu'nda üyeler, okudukları kitapları değerlendirmektedir.

Merkezde her yıl yağlı boyadan, takı tasarımına kadar 35 farklı branşta eğitim verilmektedir. Meslek edinme kurslarından bugüne kadar 20 bini aşkın kursiyerin istifade ettiği ve sertifika alan kursiyerlerden bazılarının iş yerleri açarak geçimini temin ettiği belirtilmiştir. Merkezde ayrıca Psikolojik Danışma Merkezi ve spor salonu da yer almaktadır. Açıldığı günden şu ana kadar spor salonundan 19 bin; Psikolojik Danışma Birimi'nden ise 5 bin kadın ile 1.500 çocuk istifade etmiştir. Spor hocaları, kadınların spor yaparak kilo problemlerini çözdüklerini, psikolojik danışmanlık birimindeki psikiyatrlar da kişisel problemleri ve ailevi problemler yaşayan birçok genç kız ve kadına yardımcı olduklarını söylemişlerdir.

Yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik bir adım daha atarak istihdam oluşturacak proje ve faaliyetler önem kazanmaya başlamıştır çünkü işsizlik oranındaki artış sadece merkezi yönetimin değil yerel yönetimlerin de sorumluluk hissettiği alan haline gelmiştir. Tıpkı eğitimde olduğu gibi, okul arsası temin etmek veya yeni okul inşa etmek belediyelerin kanuni görevleri arasında olmamasına rağmen çocukların, gençlerin en iyi şekilde eğitimi için bunu yapmaktadırlar. Her eğitim-öğretim yılının başında ilçedeki 120 devlet okulunun boya-badana ve temizlik işleri Bağcılar Belediyesi tarafından yapılmıştır.

İstihdam adına belediyeler KOSGEB, İŞKUR ve birçok vakıf ile işbirliği yaparak gençleri, kadınları ve engellileri iş sahibi yapmaya gayret etmektedirler. Bağcılar Belediyesi'nin açtığı kurslar sayesinde son 3 yılda 1.400 kişi istihdam edilmiştir.

İstişare geleneğine değer verilen Bağcılar Belediyesi'nde, Sivil Toplum Kuruluşlarının sosyal fonlu projelerine ya ortak ya da paydaş olunmakta. Kendi projelerine de ortak ve paydaş yapmaktadır. Bu projelerden biri "*Öğrenmek İçin Asla Geç Değil"* projesidir. 'Her zaman eğitim, her yaşta eğitim' sloganı ile başlayan proje ile bireyleri, toplum hayatında meydana gelen ekonomik, sosyal, kültürel gibi değişimlerle baş edecek düzeye getirme amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 20 dernekte 200 seminer düzenlenmiştir. STK'larla birlikte gerçekleştirilen bir diğer projede *"7 Renk 7 Bölge"* projesi kapsamında Türkiye'nin 7 bölgesinden il dernekleriyle kültürel ve sosyal etkinlikler gerçekleştirilmektedir. İlçede faaliyet gösteren il derneklerinin katılımıyla gerçekleştirilen ve 7 ile 9 gün süren programlarda, il dernekleri kendi yöresel kültürel motiflerini sergileme imkanı bulmaktadır. Derneklerin, vakıfların, federasyonların gerçekleştirdiği programların yanı sıra alış-veriş stantlarında da illerin yöresel ürünlerini tanıtma imkanı bulmuşlardır.

Gönül Bağı Projesiyle ilçedeki 22 mahallede gönüllü üyeler aktif görev yapmaktadır. Üyeler, sokağında ve mahallesinde yaşayanlara her türlü yardım elini uzatmaktadır. Her yıl ortalama 7.500 ailenin faydalandığı çarşıda ihtiyaç sahiplerine yıl içerisinde ise 43 bin adet kıyafet yardımında bulunulmuştur. Ziyaretçiler çocuk takım elbisesi ve hediyelik sepet ürünlerinden (çorap, bayan çorabı) ücretsiz alabilmektedirler. Yine, ihtiyaç sahiplerine damatlık ve gelinlik de verilmektedir. 2018 yılında da başvuruda bulunan 3 bin çocuğun sünnet kıyafetleri temin edilmiştir.

"Mutlu Yuva Huzurlu Toplum" sloganıyla başlatılan faaliyetlerin en önemlilerinden biri arasında Toplu Nikâh Şöleni gelmektedir. Bağcılar Belediyesi 24 yıldır düzenlediği Toplu Nikâh Şölenlerinde ihtiyaç sahibi çiftleri yuva sahibi yapmaktadır. Aynı zamanda

hayırseverlerin katkısıyla çiftlerin buzdolabından koltuk takımına kadar tüm çeyizleri de karşılanmaktadır. 24 yılda toplam bin 13 çift toplu düğün törenlerinde dünya evine girmiştir.

Bağcılar Belediyesi'nin 2011 yılında hizmete açtığı ve kurucu belediye başkanının adının verildiği Feyzullah Kıyıklık Engelliler Sarayı, engellilerin eğitim ve rehabilitasyonu için verilen hizmetlerin öncüsü olmuştur. Ziyarete gelenlerin de ifade ettiği gibi bir derslik değil; bir eğitim ve öğretim sarayıdır. Türkiye'de bir ilk olan Engelliler Sarayı'nda daha önce yıllarca evlerinden dışarı çıkmayan kursiyerler meslek öğrenmekte, yeteneklerini sergileyip iş sahibi olmaktadırlar.

Engelli bireylerin her gün evlerinden özel servis araçlarıyla alınıp, akşam evlerine bırakıldığı Engelliler Sarayı'nda anne-baba veya diğer refakatçılar için de bekleyecekleri geniş bir salon bulunmaktadır. Bin 600 kursiyerin eğitim aldığı 40 atölyede şimdiye kadar 15 bin engelli bireye kurs verilen merkezde eğitim alan birçok engelli genç de iş sahibi olmuştur.

30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamalarında Bağcılar Belediyesi Su Altı ve Su Üstü Sporları Kulübü öğrencileri, SAT komandoları ile İstanbul Boğazı'nda zafer dalışı yapmıştır. 2019 yılında Dubai'deki Dünya Para Atletizm Şampiyonası'nda Bağcılar Belediyesi Spor Kulübü engelli atletlerinden 4 isim ülkemizi başarıyla temsil etmiştir. Hamide Kurt Doğangün, Dünya 3'üncüsü olarak bronz madalya kazanmıştır. Milli sporcularından Hamide Kurt Doğangün, Zübeyde Süpürgeci ve Zeynep Acet başarılarıyla 'altın kızlar' olarak anılmaya başlamıştır. Avrasya Maratonu'nda ise erkekler ve bayanlarda ilk 3'ü her yıl Bağcılarlı atletler paylaşmışlardır.

Engelli Basketbol Takımı ise Galatasaray, Beşiktaş ve Fenerbahçe'nin de yer aldığı Süper Lig'de ilçeyi başarıyla temsil etmişlerdir. Engelliler Sarayında 20 down sendromlu ve 150 otizmli çocuk eğitim almaktadır. Dil terapisi, spor, müzik ve resim gibi birçok kurstan istifade etmişlerdir. Kolay öğrenmeleri için robotik eğitim de verilmektedir. Bunlara ilaveten; yılda 2.500 kişinin konuşma bozuklukları eğitimi neticesinde kekemelikten kurtulduğu öğrenilmiştir.

İlk olarak 2008'de Kazım Karabekir Bilgi Evi olarak faaliyete başlamıştır. 16 Bilgi Evi'nde 40 bini aşkın ilkokul 3. ve ortaokul 8. sınıf arasındaki öğrenci; 65 aktif kulüpte kurs görmektedir. Bilgi Evleri'nde eğitim yıl boyu devam etmektedir. Bilgi Evleri artık kalıcı bir proje olarak öne çıkmaktadır. Öğrenciler, okul dışındaki vakitlerinde Bilgi

Evlerindeki kurslara katılmaktadırlar. Böylece boş vakitlerini en iyi şekilde değerlendirmektedirler. Kötü çevreden ve kötü alışkanlıklardan uzak kalmaktadırlar. Bilgi Evleri öğrencilerin fiziksel ve zihinsel gelişimine de katkı sunmaktadır. Bilgi Evlerinde tam donanımlı bilgisayarlar bulunmaktadır. Yine Bilgi Evleri aynı zamanda kütüphanelerinde 50 bin kitaba ev sahipliği yapmaktadır.

2014'ten bu yana hizmete sunulan Gençlik Merkezi gençlerin ikinci adresi olmuştur. 15 ile 28 yaş aralığında bulunan gençler ücretsiz istifade edebilmektedirler. Aralarında okçuluk, fotoğrafçılık, yabancı dil, müzik, resim, sanat atölyesinin de bulunduğu 37 atölyede kurslara katılmaktadırlar. 2017-2018 eğitim ve öğretim sezonunda kurslara devam eden ve tercih danışmanlığından istifade eden 815 genç arasında 625'inin çeşitli üniversitelere yerleşmiş oldukları ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilere yönelik Destekleme Yetiştirme Kursları da verilmektedir. Merkez, gençlerin kişisel ve girişimcilik yönünü geliştirmeye dönük çalışmalara da aralıksız devam etmektedir. Bunun yanı sıra diğer kurs ve etkinliklerden haftalık 4 bine yakın genç istifade etmektedir. Bağcılar Belediyesi tüm bunlarla birlikte yine yarışmalarda dereceye giren öğrencileri ödüllendirildiği ifade edilmiştir. Yaz Spor Okulları, Gençlik ve İzci Kampları düzenlemekte olduğu bildirilmiştir.

Gençlik Merkezi'nde her yıl 5-6 bin lise ve üniversite öğrencisine 42 ayrı atölyede hizmet sunulmakta ve 16 Bilgi Evinde 42 bin çocuğa müzik, tiyatro, resim, drama, el sanatları gibi 52 bıranşta kurs düzenlenmekte olduğu ve matematik, kimya, fizik, yabancı dil gibi branşlarda ders verildiği ifade edilmiştir.

Özel yetenekli çocukların tespit edilerek okul dışı zamanlarında yeteneklerini geliştirici eğitimler almalarını sağlamak amacıyla hizmete açılan Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi'nde, öğrenciler, okula gittikleri zaman diliminin dışında eğitime devam etmektedir. Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi'nde 600 öğrenciye 61 farklı atölyede kurs hizmeti verilmekte olduğu ve bu çocukların bilimsel ve felsefi çalışmalar yaparak, yeni keşiflerde bulunduğu öğrenilmiştir.

2013'te de öğrencilerin isabetli tercih yapabilmeleri için "*Üniversitemi Seçiyorum Projesi"* hizmete sunulmuştur. Üniversite adayları kampüsleri geziyor ve rehberlerden bilgi almaktadırlar. *"Kampüs Bağcılar"* adı altında Fuarlar düzenlenmektedir. Yetkililer stantlarda üniversitelerinin imkânları, eğitim sistemi ve diğer özellikleriyle ilgili bilgi vermektedirler. Üniversiteye girebilme hakkı kazananlara da doğru tercih yapabilmelerini kolaylaştırmak için *"Tercih Belirleme Günleri"* düzenlenmektedir. Bağcılar'daki 8 ile 14

yaş aralığındaki 551 öğrenci de aldıkları eğitimlerle birbirinden ilginç icatlara imza attığı ifade edilmiştir.

1992 yılına gelindiğinde kütüphanesi olmayan ilçe, bugün zengin kaynaklara ev sahipliği yapan kütüphanelere kavuşmaktadır. Şehit Savcı Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesi 27bin 730 üyeye ulaşmıştır. Kütüphanenin raflarında 37 bin 42 adet kitap bulunmaktadır. Hacettepe Üniversitesi'nce düzenlenen "*Herkes İçin Kütüphane Projesi'nde"* En Başarılı Kütüphane seçilmiştir. İstanbul'daki Halk Kütüphaneleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Yine Mahalle Konakları, Engelliler Sarayı, Gençlik Merkezi, 16 Bilgi Evi de kütüphanelerinde zengin kaynaklara ev sahipliği yapmaktadır. İlçede Bağcılar Meydanı'nda bir kütüphaneye kavuştuğu öğrenilmiştir.

Son yıllarda Bağcılar artık sportif alanda da önemli yatırımlara kavuşmaktadır. Yine genç sporcuların spora yönlendirilmesine yönelik faaliyetlere de ağırlık verilmektedir. Bağcılar Belediyesi tarafından 16 okula spor salonu ve 7 okula da halı saha inşa edilmiştir. Aynı zamanda Bağcılar Amatör Spor Kulüpler Birliği Başkanı olan Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı, sporun kurumsal anlamda gelişmesine de önem vermekte olduğu ve Mahmutbey Stadı, İSTOÇ tesisleri, 3 antrenman sahası spora hizmet verdiği ifade edilmiştir. Yine, her yıl 35 amatör spor kulübüne maddi yardımda bulunmaktadır. Aralarında Uzak Doğu sporları ile yüzmenin de bulunduğu sportif faaliyetlere katılmaktadır.

Kapalı ve açık spor parkları çocukları ve gençleri nitelikli etkinliklerle buluşturma açısından çok önemlidir. Öğrencileri tatilde açılan Yaz Spor Kursları ve Kefken Yaz Kampı gerçekten öğrencileri birbirleriyle kaynaşma, teknolojik bağımlılıklardan uzaklaştırmak adına önemli faaliyetlerdir.

Bağcılar'da 2019 yılı itibariyle 8 kapalı yüzme havuzu hizmet vermektedir. Öğrenciler havuzlardan ücretsiz yararlanmaktadır. Belediye başkanı Çağırıcı, burada özellikle ilçedeki öğrencilerin beden eğitimi derslerini 15 spor kompleksi ile 7 kapalı halı sahada ve yüzme havuzlarında beden eğitimi dersi yapıyor olmasına vurgu yapmaktadır. Bağcılar'da hizmete sunulan 8 kapalı yüzme havuzundan da 2014'ten bu yana 74 bin kişi istifade etti. 15 bin öğrenci de havuzlardan ücretsiz istifade ettiği bildirilmiştir.

3.3. Bahçelievler İlçesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri[13]

Türkiye'de belediyeciliğin cumhuriyetle başlayan tarihi sürecine göz atıldığında özellikle modern anlamda diyebileceğimiz uygulamaların yaklaşık son 30 yıllık süreçte daha belirginleştiği görülmektedir. O yıllara kadar alışılagelen belediyecilik, klasik söylemle sadece yol-kaldırım yapmak, asfalt dökmek ve çöp toplamaktan ibarettir. Gelinen süreçte ise insanların ekonomik ve sosyal anlamda yaşam kaliteleri ve alışkanlıkları değişmiş ve beklentiler de o doğrultuda artmıştır. Böylece çıta oldukça yükselmiş ve beklentiler doğrultusunda hedefler genişlemiştir.

Belediyelerin ürettikleri sosyal ve kültürel projeler, vatandaşı bu etkinliklerle buluşturarak onların hayatlarını renklendirmekte ve kentlilik bilincinin oturmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Örneğin Bahçelievler Belediyesi, cumhuriyetin kuruluşunun 100'üncü yılı olan 2023'te; bilimin, sporun ve sanatın merkezi olan, gelişmiş, modern ve dinamik bir Bahçelievler markası için yolculuğu sürmektedir. Yukarıda özetle belirtilen bu çalışmalar medyanın da ilgisini çekecek türden çalışmalardır. Yapılan çalışmalar, üretilen projeler gerçekten insana ve hayata dokunmakta ve medyanın da ilgi ve desteğini çekmektedir. Belirtilen tüm bu çalışmalar genel hatlarıyla kalıcı çalışmalardır. Dini ve Milli Bayramlar ile belirli gün ve haftalarda düzenlenen etkinliklerde bile sırf medyanın ilgisini çekmek için yapılmamış rutin çalışmalardır.

Bahçelievler Belediyesi tarafından yapılan etkinlikler şunlardır: Açık ve kapalı alan konserleri, yaz-kış okulları, bilardo, santranç, yüzme, futbol, basketbol, voleybol turnuvaları, bilgi yarışmaları. Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Koroları. Resmi nikâhı olmayan çiftlerin evlendirilmesi. Maddi imkânsızlıklar nedeniyle evlenemeyen çiftlere tüm düğün ve eşyaları belediyeye ait olmak üzere toplu düğün şölenleri düzenlenmiştir. Ata sporu olan yağlı güreşler geleneksel hale getirilmiş, on binden fazla çocuğu sünnet ettirilmesi sağlanmıştır.

Bahçelievler'de ihtiyaç sahibi onbinlerce kişiye nakdi ve ayni yardımlar yapılarak aile bütçelerine katkı sağlanmıştır. Ramazan ayında ihtiyaç sahibi ailelere erzak desteği verilmiştir. Şehitler diyarı Çanakkale'ye yüz binlerce kişinin ziyaret imkânı sağlanmıştır. Çeşitli sosyal konularda mitingler, sempozyumlar düzenlenmiştir. Kurslar, seminerler,

[13] Bu bilgiler 22.02.2020 tarihinde yapılan Bahçelievler Belediyesi Basın Danışmanı Vehbi Güleş ile yapılan görüşmeler sonucu elde edilmiştir.

konferanslar, piknikler ve geziler organize edilmiştir. Yaz akşamlarında film gösterileri yapılmıştır.

Belediye bünyesinde engelliler koordinasyon merkezi kurulmuştur. Bu merkeze kayıtlı 7 bini aşkın engelli vatandaşa destek verip hayata tutunmalarına yardımcı olunduğu ifade edilmiştir. Bu kapsamda eğitim çalışmaları, medikal malzeme hizmetleri, evde bakım ücreti değerlendirme çalışmaları, istihdam hizmetleri, atla terapi, sosyal organizasyonlar, havuz terapisi, psiko-sosyal servis, kayıt servis, konuşma terapisi, sosyal servis ve yaz okulu hizmetleri verildiği bildirilmiştir.

Bahçelievler Belediyesi ilçede ikamet eden engelli vatandaşlara yönelik ücretsiz havuz terapisi hizmetini aralıksız sürdürmektedir. Yenibosna Fevzi Şeker Spor Kompleksinde uzman eğitmenlerin gözetiminde devam eden havuz terapi seansları haftada iki gün, her hasta için birer saat olmak üzere günde dört saat olarak gerçekleşmektedir. Ücretsiz havuz seanslarından Bahçelievler'de oturan 5 yaş üstü; ortopedik, zihinsel, görme, işitme ve süreğen engel grupları yararlanabilmektedirler.

Binlerce öğrencinin faydalandığı bu tesislerde uzman eğitimciler görev yapmaktadırlar. Tesisler çocukların, yarınlara emin adımlarla yürüyebilmeleri için önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Hem bilgi hem vücut olarak gelişimlerini en iyi bir şekilde sağlayacağı tesisin yapımı 2018-2019 eğitim öğretim yılında tamamlanarak çocukların hizmetine sunulmuştur. Çocukların ders de çalışabileceği bilgi evlerinin de bulunduğu bu tesislerine okullarından otobüslerle alınan çocuklar, öğretmenleri nezaretinde getirilerek beden eğitimi derslerini kapsamında yüzme eğitimi alabilmektedirler.

3.4. Esenler, Bağcılar ve Bahçelievler Belediyelerinde Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Ve Bu Uygulamaların Medyadaki Yansımaları

Belediyelerin icra ettiği hizmetler ile uygulamaların medyada çeşitli haberler yoluyla yer aldıkları görülmektedir. Bu haberleri ortaya koymak ve niteliksel içerik analizi yöntemiyle incelemek için araştırmanın varsayımları ve soruları kapsamında birimleştirmeler yapılmış ve bu birimleştirmeler yoluyla çeşitli kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategorier şunlardır: Sosyal *Etkinlikler, Çocuklara Yönelik Etkinlikler, Engellilere Yönelik Etkinlikler, YaşlılaraYönelik Etkinlikler, Kadınlara Yönelik Etkinlikler, Gençlere Yönelik Etkinlikler, Yoksullara Yönelik Etkinlikler, Eğitim ve Kurslar, Sağlık Etkinlikleri, Diğer Etkinlikler*. Ayrıca sağlık etkinlikleri kategorisine 2020 yılının Mart ayında yaşanan

Koronavirüs salgını konusunda bu üç belediyenin icra ettikleri hizmet ve faaliyetlerin medyaya yansıması da eklenmiştir.

3.4.1. Sosyal Etkinlikler

İncelenen haberlerde sosyal etkinliklerin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Hem gazete haberleriyle hem de televizyonda sosyal belediyeciliğin ana göstergesi olan sosyal etkinlikler sıklıkla işlenmiştir.

TRT Haber kanalında Esenler Belediyesi ile Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım'ın İstanbul Esenler Belediyesi'nin Toplumsal İletişim Merkezi'ni açılışını yaptığı haberi verilmiştir. 7 Şubat 2013 tarihinde verilen haberde Binali Yıldırım ayrıca üçüncü havalimanı ve üçüncü köprüyle ilgili açıklamalar yapmıştır. 8 Şubat 2013'te aynı kanalda aynı haber tekrar edilmiştir.

Dokuz Sütun gazetesinin 17 Ocak 2014 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler'de vatandaşlara lale soğanı dağıtılıyor"* başlıklı Bahçelievler Belediyesince her yıl geleneksel olarak sürdürülen vatandaşlara ücretsiz lale soğanı dağıtımının belediye başkanının da katıldığı törenle başladığı ifade edilmektedir.

7 Şubat 2014 tarihinde *A haber* kanalında Esenler belediye başkanı ile Çorba Çeşmesi projesi ile ilgili bir röportaj yapmıştır. Başkan metro duraklarında ve otobüs durağında kahvaltı amacıyla bardaktan halkın sokak içmeleri için üç çeşme yapıldığını ve 3000 kişinin bu çeşmelerden çorba içtiğini açıklamıştır. Başkan ayrıca şehri yönetenler ile şehirde yaşayanların bir duygu bütünlüğünü aradıklarını ve bu projeler sayesinde mutlu olduklarını söylemiştir. Başkan ayrıca istihdam büroları kurulacağını ve insanların bu şekilde mutlu olacağını söylemiştir. Başkan, kentsel dönüşümü hızlandırdıklarını ve projelerin toplumsal kabule dönüştüğünü, 16.500 konuta ulaştıklarını ifade etmiştir. 14 Ocak 2014 Tarihinde *Habertürk* televizyonu akşam haberlerinde Esenler'de belediyenin Alo Berber Hattı kurduğunu ve berberlerin insanların evlerine gönderildiklerini söylemiştir. 15 Şubat 2014 sabah kuşağında *Fox TV*'de *Çalar Saat* programında Esenler'de işsizlik oranının sıfırın altına düştüğünü ifade edilmiş ve belediye başkanı tarafından kariyer merkezi kurulduğunu ve bu merkez yardımıyla işçi ve işverenin buluşturulduğu söylenmiştir. Yine aynı gün aynı kanalın akşam haber kuşağında kariyer merkezi haberi tekrar verilmiştir. Haberde başkan, önce eğitimin, sonra da işin verildiğini ve iki yılda 12.000 kişiye iş bulunduğunu söylemiştir.

27 Haziran 2014'te *Kanal D*'de *"Ramazan Hazırlıkları Tamam"* başlığıyla başlayan haberde Esenler'in üç noktasına Çorba Çeşmesi kurulduğunu ve maket davulcu ile insanların sahura kalkmalarının sağlandığı haberi verilmiştir. 29 Haziran 2014 tarihinde *Fox TV* saat 20.27'de Esenler'de çocuklara ilk iftarın verildiğini ve bundan 3000 çocuğun istifade ettiği ifade edilmiştir.

Büyükçekmece gazetesinin 2 Temmuz 2014 tarihli sayısında *"Bahçelievler Gül Kokuyor"* başlıklı haberde teravih namazı sonrası ilçedeki tüm camilerde vatandaşlara ve çocuklara ücretsiz şerbet ikram edildiği ifade edilmiştir.

Ayrıntılı Haber gazetesinin 3 Temmuz 2014 tarihli sayısında *"Bahçelievler gül kokuyor..."* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi'nin Ramazan Ayı dolayısıyla başlattığı uygulama ile ilçedeki cadde ve sokaklara gül suyu sıkıldığı yazılmıştır.

Büyükçekmece gazetesinin 4 Temmuz 2014 tarihli sayısında *"Sokak iftarlarında komşuluk pekişiyor"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesinin Ramazan ayında geleneksel hale getirdiği Sokak iftarları komşulukları pekiştirdiği ve semt sakinleri iftarlara yoğun ilgi gösterdiği ifade edilmiştir.

4 Temmuz 2014 tarihinde *Yeni Şafak* gazetesindeki *"Sürücülere İftar Yemeği"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi'nin iftar saatinde yolda olan sürücüler için gidiş-geliş yönünde birer tane olmak üzere 4 ayrı noktaya, otoban iftar çardakları kurduğunu ve belediye görevlilerinin iftardan yaklaşık yarım saat önce sürücülere ve yanındakilere iftarlıkları dağıtmaya başladıkları yazılmıştır.

Anadolu gazetesinin 6 Temmuz 2014 tarihli sayısında *"Sokak iftarlarında komşuluk pekişiyor..."* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi'nin Ramazan ayında geleneksel hale getirdiği Sokak İftarları komşulukları pekiştirdiği yazılmıştır.

Dünya gazetesinin 24 Temmuz 2014 tarihli *"İki ilçe aynı sofra etrafında buluştu"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi ile Bahçelievler Belediyesi'nin ortaklaşa gerçekleştirdikleri iftar organizasyonunda beş bine yakın kişi birlikte orucunu açtı. İki ilçe sakinleri Cumhuriyet Parkında kurulan iftar sofrasında bir araya geldiği ifade edilmiştir.

Dokuz Sütun gazetesinin 25 Temmuz 2014 tarihinde yayımlanan *"İki İlçe Tek Sofrada Buluştu"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi ile Bahçelievler Belediyesi beş bine yakın davetliyi kurdukları ortak iftar sofrasında buluşturduğu belirtilmiştir.

Bizim Anadolu gazetesinin 10 Eylül 2014 sayısında *"Hacı Adaylarına Yemek"* başlıklı haberde Esenler Belediye Başkanı'nın bu yıl Esenler'den kutsal topraklara gitmeye hazırlanan hacı adaylarıyla yemekli toplantıda bir araya geldiği yazılmış ve ilgililer tarafından hac sırasında ne yapacakları konusunda bilgilendirildikleri ifade edilmiştir.

Büyükçekmece gazetesinin 10 Kasım 2014 tarihli sayısında *"Bereketin adı AŞURE..."* başlıklı haberde Bahçelievler Belediye Başkanının, Muharrem ayı nedeniyle Şirinevler Ulu Cami ve Soğanlı Meydanında binlerce vatandaşa aşure dağıttığı yazılmıştır.

Sabah gazetesinin 19 Haziran 2015 tarihli sayısında *"İstanbul'da iftarçadırları nerede açıldı?"* başlıklı haberinde Esenler Belediyesi, Ramazan boyunca her Çarşamba günü ilçenin tüm mahallelerini kapsayacak şekilde cadde iftarları düzenleyeceği ve üç ayrı Çorba Çeşmesi vatandaşlara hizmet vereceği yazılmıştır.

Gazete Harbi gazetesinin 19 Mart 2017 tarihli sayısında *"Develioğlu şehit ve gazilere yemek verdi"* başlıklı haberde 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü nedeniyle Bahçelievler'de şehit yakınları ve gaziler onuruna yemek verildiği yazılmıştır.

Gazete Harbi gazetesinin 28Nisan 2017 tarihli sayısında *"Çanakkale'ye gitmeyen kalmayacak"* başlıklı haberde her yıl geleneksel olarak gerçekleştirilen "Bahçelievler Belediyesi Çanakkale Şehitlik Gezileri" başladığı yazılmıştır.

Milliyet gazetesinin 24 Mayıs 2017 tarihinde *"Esenler Belediyesi İftar Sofrasını Evlere Taşıyacak"* başlıklı haberinde Esenler Belediye Başkanı Mehmet Tevfik Göksu'nun, basın mensupları ve çok sayıda vatandaş katılımıyla. Ramazan ayı içerisinde 'iftarımı nasıl yapacağım' diye düşünen vatandaşların olmaması için birçok proje yaptıklarını vurguladığı ve bu kapsamda, çocuk iftarları, iftar çeşmeleri, eve teslim iftar, Anadolu'yu Mayalayanlar, Çınaraltı Sohbetleri, Alo İftar, Askıda İftar ve Alo Sahur projelerini tanıttığını yazmıştır.

Gazete Harbi gazetesinin 8 Haziran 2017 tarihli sayısında *"Komşular Sokak İftarında Buluştu"* başlıklı ve *"Bahçelievler Belediyesi'nin Çobançeşme Mahallesi'nde verdiği sokak iftarına semt sakinleri büyük ilgi gösterdi"* Bahçelievler Belediyesinin iftar çadırında ve mahallelerde kurulduğu iftar sofralarında her akşam binlerce kişiyi ağırladığı yazılmıştır.

Milat gazetesinin 8 Haziran 2017 tarihinde yayımlanan *"Komşular iftar sofrasında buluştu"* başlıklı haberde ilçe genelinde binlerce kişiyi iftar sofralarında iftar sofralarında her akşam binlerce kişiyi ağırlıyor şeklinde yazılmıştır.

Gazete Harbi gazetesinin 19 Haziran 2017 tarihli sayısında *"Bayramlık Bade'den"* başlıklı haberde Bahçelievler Aile Destek Evi, yaklaşan Ramazan Bayramı öncesinde "*300 Yetim ve Öksüz Çocuğu Tepeden Tırnağa Giydirdi"* şeklinde verilen bir haber yer almaktadır.

Gazete Harbi gazetesinin 3 Ekim 2017 tarihli sayısında *"Bahçelievler'de Aşure ikramı"* başlıklı haberde her yıl geleneksel olarak Muharrem Ayında vatandaşa aşure dağıtımı yapan Bahçelievler Belediyesi'nin, geleneği bu yıl da Aşure ikramları ile sürdürdüğünü ve etkinlikte binlerce porsiyon Aşure vatandaşlara ikram edildiği yazılmıştır.

29 Kasım 2017 tarihindeki *Türkiye* gazetesinde *"Bağcılar'da 25 Çift Aynı Anda Evet Dedi"* haberi yayınlanmıştır. Haberde İstanbul Bağcılar Belediyesi tarafından düzenlenen toplu düğün şöleni ile 25 çiftin Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı 'nın kıydığı nikâhla evlendiği yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 9 Aralık 2017 tarihli sayısında *"Bahçelievler'de Sümbül Şöleni"* başlıklı haberdinde Bahçelievler Belediyesi'nin vatandaşa ücretsiz olarak on binlerce sümbül soğanı dağıttığı yazılmıştır. *Gazete Harbi* gazetesinin 10 Aralık 2017 tarihli sayısında *"Bahcelievler'de sümbül şöleni"* başlığı altında aynı haber yer almaktadır.

Yazıyor Gazetesinin 25 Mart 2018 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler'e 5 bin kişilik kongre ve sergi sarayı"* başlıklı haberdeBahçelievler Belediyesince yapımına önceki yıl başlanan beş bin kişilik kongre ve sergi sarayının yapımı tamamlanmak üzere. Açılışa neredeyse hazır hale gelen kongre merkezinde çevre ve iç tefrişat düzenlemeleri ile son rötuşların atıldığı bildirilmiştir.

26 Mart 2018 tarihinde *Gazete Damga*'da Bahçelievler Belediye Başkanı'nın *"Sevgide cimri olmayın" başlığıyla verilen haberinde* Bahçelievler belediyesinin "Bahçelievler resmi nikâhsız çift kalmasın" çağrısına uyan dört çiftin düzenlenen törenle evlilik cüzdanlarına kavuştuğu ve Nurettin TopçuKültür Merkezinde düzenlenen törende. 18 yıldır resmi nikâhları bulunmayan çiftlerin nikâhınınBahçelievler Belediye Başkanı taralından kıyıldığı yazılmıştır.

Milat gazetesinin 26 Mart 2018 tarihinde yayımlanan *"Resmi nikâhsız çift kalmasın"* başlıklı haberdeİstanbul Bahçelievler Belediyesi'nin gerçekleştirdiği *"Bahçelievler'de resmi nikâhsız çift kalmasın"* çağrısına uyan dört çiftin düzenlenen törenle evlilik cüzdanlarına kavuştuğu bildirilmiştir.

Hürriyet gazetesinin 6 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan *"Afrin Şehidinin İsmi Mahallesinde" başlıklı haberde* Zeytin Dalı harekâtında Afrin'de şehit olan Uzman Çavuş Necmettin Yiğit'in isminin ailesiyle birlikte yaşadığı Bahçelievler'deyeni yapılan bir anaokuluna verildiği yazılmıştır.

Milat gazetesinin1 Mayıs 2018 tarihli *"Şehitler Diyarına Yolculuk Başladı" başlıklı haberinde* Bahçelievler Belediyesi'nin her yıl geleneksel olarak düzenlediği, "Bahçelievler Belediyesi Çanakkale Şehitlik Gezileri" gezi turları bu yılda devam ettiği bildirilmiştir.

Haber Türk gazetesinin 21 Mayıs 2018 tarihinde yayımlanan *"Başkan Barometresi" başlıklı haberde* Bahçelievler Belediye Başkanı'nın Şirinevler'de kurulan iftar çadırında vatandaşlarla bir araya geldiği ve 19 Mayıs etkinliklerinde dereceye giren sporculara madalya ve kupalarını takdim ettiği yazılmıştır.

Yeni Akit gazetesinin 30 Mayıs 2018 tarihinde *"En anlamlı iftar sofrası Esenler'de kuruldu"* başlıklı haberinde 13 farklı ülkeden yetim çocuklar ile şehit yakınlarının ve gazilerin iftar sofrasında bir araya geldiği yazılmıştır.

Milat gazetesinin 13 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"İstanbul'un En Büyük Yarışması"* başlıklı haberdeİstanbul Bahçelievler Belediyesinin düzenlediği 15 Temmuz Roman Yarışmasına 149 eser başvurusuyla Türkiye'nin en geniş katılımını sağlamış olduğu yazılmıştır.

"Bahçelievler'de keyifli yazlık sinema akşamları" başlığıyla *Diriliş Postası* gazetesinde 31 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan haberdeBahçelievler Belediyesi'nin 12 Ağustos başlayarak 11 Eylül tarihine kadar *"Yıldızların Altında Sinema Keyfi"* adı altında film gösterimleri gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Yeni Çağrı gazetesinin 28 Ağustos 2018 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler'de çiçek şöleni"* başlıklı haberindeSvetlana AkosmanBahçelievler Belediyesi, vatandaşa ücretsiz olarak Binlerce menekşe, siklamen ve kalanşo çiçeği dağıttığı yazılmıştır. Her yıl geleneksel olarak dağıtılan çiçekler, dünyamızdaki küresel ısınmaya dikkat çekmek, bireylerde çevre bilinci oluşturmak ve özellikle bir canlının oluşmasını göstermek istedikleri belirtilmiştir.

Milat gazetesinin 29 Ağustos 2018 tarihinde yayımlanan *"Yazlık sinema keyfi"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi 12 Ağustos-11 Eylül tarihleri arasında "Yıldızların Altında Sinema Keyfi" adı altında film gösterimleri gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

*"Bahçelievler Belediyesi'nden çiçek hareketi" b*aşlıklı *Ortadoğu* gazetesinin 2 Ekim 2018 tarihinde yayımlanan haberdeBahçelievler Belediyesi'nin vatandaşa ücretsiz olarak binlerce menekşe**,** siklamen ve kalanşo çiçeği dağıttığı ve ilk etkinliğin Yayla İlkokulu'nda gerçekleştirildiği aktarılmıştır.

Hürriyet gazetesinin 2 Mayıs 2019 tarihli sayısında *"Esenler'de Ramazan ayı heyecanı"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi'nin tarafından düzenlenen etkinlikte birbirinden farklı Ramazan ayı projesi tanıtıldığı ve Esenler'de Çocuk İftarı, İftar Çeşmeleri gibi etkinlikleri ile Ramazan ayı rengârenk geçeceği yazılmıştır.

13 Haziran 2019 tarihinde yayınlanan*Gündem 67* gazetesinde *"Zonguldaklılar Yedi Bölge Yedi Renk Festivali İle Coştu"*şeklinde bir haberinin yayınlandığı görülmüştür. Haberin altında İstanbul'da yaşayan Kastamonu ve ZonguldaklılarınBağcılar Belediyesi'nin düzenlediği Yedi Bölge Yedi Renk Kültür Sanat Festivali'nde hepsiyle bir araya geldiği ifade edilmiştir. Aynı tarihte yayınlanan Orta Doğu gazetesinde "*Bağcılar'da Yedi Bölge Yedi Renk Festivali"* adı altında aynı haberin yer aldığı görülmüştür. Alt başlıkta Bağcılar'da düzenlenen Yedi Bölge Yedi Renk Kültür Festivali kapsamında Giresun ve Ordulların ağırlanmış olduğu ve festivalde konuşan Giresun AK Parti İstanbul milletvekili Hasan Turan'ın vatandaşlardan oy istediği ve geriye kalan günleri ganimet bilelim diyerek yanlış tercihi olan herkesin ikna edilmesini istediği belirtilmiştir.

6 Kasım 2019 tarihinde *Gazete Damga*'da *"Dev İstihdam Seferberliği"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi'nin İŞKUR ve sivil toplum kuruluşları ile yaptığı protokol çerçevesinde 70 kişiye İstanbul havalimanında iş imkânı sağlandığıve bu kapsamda son üç yılda 1400 kişinin istihdam edildiği yazılmıştır. Aynı haber 6 Kasım 2019 tarihinde İstanbul gazetesinde *"Bağcılar Belediyesine İstihdam Seferberliği"* adı altında yayınlanmıştır.

Buğra'ya göre AK Parti döneminde sosyal yardımların önem kazandığı ve belediyeler tarafından bu yardımların ihtitaç sahiplerine verildiği ifade edilmiştir (2012:231-239). Her üç belediyeninde özellikle ramazan günlerinde yardımlar konusunda daha etkin olduğu ve yoksullara, muhtaçlara yönelik yardımlar yaptıkları ve bu faaliyetlerin bu faaliyetlerin medyaya yansıdığı görülmektedir.

3.4.2. Çocuklara Yönelik Etkinlikler

Belediyelerin çocuklarla ilgili etkinliklerinin yoğun olduğu ve her yıl tekrar ettikleri görülmektedir. Bunların medyaya yansıması, ilgi çekici haberler olduğundan oldukça yoğun olarak işlendiği görülmektedir. Esenler belediyesinin bu tür etkinliklerde oldukça sık sık yer aldığı dikkat çekmektedir.

Akşam gazetesinde 3 Mart 2014 *"Çocuklar Yeniden Sokağa Çıkacak"* başlıklı haberinde Esenler'de bazı sokakların trafiğe kapatılarak *"Çocuk Sokağı"* haline getirildiği yazılmıştır. Belediye Başkanı M. Tevfik Göksu, Davutpaşa Mahallesindeki 330'uncu sokağın ilk çocuk sokağı olarak düzenleme çalışmalarının devam ettiğini söylediği belirtilmiştir. Çocuk sokağı projesini 6 ve 7 mahallede daha uygulayacaklarını açıklayan Göksu'nun Sokağı trafiğe kapatmak için o sokakta yaşayanların katılacağı referandum yapılacağını söylediği belirtilmiştir. Akşam gazetesinin 5 Mayıs 2014 sayısında "*Çocuk Sokağına yüzde 85.7 Evet"* ile bu projenin halk tarafından onaylandığı yazılmıştır. Aynı haber *Haber Türk* gazetesinde 4 Mayıs 2014 tarihinde "Esenler ilke imza attı Çocuk Sokağı açılıyor" şeklinde verilmiştir. Milliyet gazetesinde 12 Eylül 2014 tarihinde aynı haber verilmiştir. 13Eylül 2014 Hürriyet Daily News gazetesinde *"Istanbul's kids' street open"* başığıyla aynı haber yer almıştır.

Akşam gazetesinin 30 Mart 2014 tarihinde yer alan *"Yüzme bilmeyen kimse kalmayacak"* başlıklı haberde "YÜZME bilmeyen çocuk kalmasın" sloganıyla yola çıkan Bahçelievler Belediyesi, 3 mahallede yapacağı semt havuzlarından ilkinin temelini Kocasinan'da attığı belirtilmiştir.

3 Mayıs 2014'te *Show TV*'de araç trafiğinden arındırılmış olarak hizmet verecek olan Çocuk Sokağı için 2005 kişinin oy kullandığını ve yüzde 87 oranında bu sokağa evet denildiğini açıklamıştır. Böylece çocukların daha güvenli bir yerde oynamaları için 330 numaralı sokağın trafiğe kapatıldığı haberi verilmiştir. 6 Mayıs 2014'te gece yarısı kuşağında NTV kanalı aynı haberi vermiş ve güvenli bir sokak için bu sokağın dizayn edildiği söylenmiştir. 6 Mayıs 2014 tarihinde STAR TV'de trafiğe kapatılan bu sokak hakkında haber verilmiş ve güvenlik sağlanmış bir sokak olarak düzenlendiği ifade edilmiştir.

Bizim Anadolu gazetesinin 20 Haziran 2014 tarihli sayısında *"Bahçelievler'de Sünnet Coşkusu"* başlıklı haber yayımlanmıştır.

11 Eylül 2014 de saat 14.57'de *TGRT* haber kanalında ilk çocuk sokağının Esenler'de açıldığını haberini vermiştir. Başkan Göksu ile yapılan röportajda sokağın anne çocuk kampüsü haline çevrildiği ve bir moderatör eşliğinde her oyunun bu sokakta oynandığını ve sokağın oyuncak merkezi haline getirildiği ifade edilmiştir. Aynı kanal tarafından 11 Eylül 2014 saat 17.31'de Esenler belediyesinin bu sokağı açtığı ve çocukların eğitmenler eşliğinde oynadıkları bir alan haline getirildiği söylenmiştir. Kanal D'de aynı gün saat 20.53'te ana haber kuşağında bu haber verilmiş ve sokağın açılışına aileden ve sorumlu bakanın katıldığı söylenmiştir. 13 Eylül 2014 saat 08.35'te TRT Çocuk kanalında bu sokağın açılışının ile ilgili haber verilmiştir.

Esenler Belediyesi'nin çocuklara yönelik faaliyetlerinin sık olarak basına yansıdığı görülmektedir. Örneğin 20 Nisan 2015 tarihinde yayımlanan Bizim *Anadolu* gazetesindeki *"Barış Elçileri İstanbul 'da"başlıklı* haberde Esenler Belediyesi'nin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla düzenlediği *"6. Barış Ekmeği Festivali*"nin bu yılki misafirleri İstanbul'a ayak bastığı yazılmıştır. Aynı gün *Haber Türk* gazetesinde *"Dünya çocukları Boğaz turu yaptı"* başlığıyla aynı haber ayrıntılı şekilde verildiği görülmektedir. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında düzenlediği bu programa Ürdün, Lübnan, Suriye, Filistin, Makedonya gibi farklı ülkelerden çocukların Kazlıçeşme Marmaray İstasyonu'nda buluşup Üsküdar'a geçtiği yazılmıştır Çocukların Esenler Belediyesi öncülüğünde bindikleri feribotla İstanbul'da Boğaz turu yaptıkları ve tur sonrasında İstanbul Akvaryum'u gezerek, deniz canlılarını yakından inceleyip bilgi aldıkları ifade edilmiştir.

Resim 3.1. İstanbul Gazetesi 21 Nisan 2015

Aynı gün *Türkiye'de Vakit* gazetesinde *"Barış elçileri İstanbul'da"* haberinde Esenler Belediyesinin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla düzenlediği 6. Banş Ekmeği Festivalinin bu yılki misafirlerinin İstanbul'a ayak bastıkları belirtilmiştir. Çanakkale'de yerel olarak yayımlanan Kale'nin Sesi gazetesinde Esenler Belediyesi Uluslararası Barış Ekmeği Festivali için dünyanın farklı coğrafyalarından bir araya gelen 120 çocuğun Şehitler Abidesini gezdikleri yazılmıştır. Aynı gün yerel olarak yayımlanan *Yeni Çağrı* gazetesinde *"Barış Ekmeği Festivali gerçekleşti"* başlıklı haberde aynı konunun işlenmiş olduğu görülmektedir. 21 Nisan 2015 tarihli Çanakkale'de Haber gazetesinde aynı haber yer almıştır. *"Bülent Turan Barış Ekmeği Festivaline katıldı"* başlığı altında verilen haberde İstanbul Esenler Belediyesi tarafından Alçıtepe'de düzenlenen 6. Barış Ekmeği festivaline AK Parti Çanakkale Milletvekili Adayı Avukat Bülent Turan'ın da katıldığı yazılmış ve haberin ayrıntıları yer almıştır. *Haber Türk* gazetesinde aynı günde yayımlanan aynı haber *"Çocuklardan Esenler'de barış ekmeği"* başlığıyla yayımlanmıştır. Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen çocukların festival kapsamında *"Esenler'deki kardeşleriyle ekmek yapıp, dünya liderlerine göndereceklerı"* ifade edilmiştir. *Sabah* gazetesinin 22 Nisan 2015 *"Barış elçilerinden valiye ziyaret"* başlığı altında bir haber yayımlanmıştır. 23 Nisan 2015 tarihinde ulusal olarak yayımlanan *STAR* gazetesinde aynı haberin *"Miniklerden Barış Ekmeği"* başlığında yayımlandığı

görülmüştür. Aynı gün *Yeni Çağrı* gazetesinde "Esenler'de Uluslararası Barış Ekmeği Projesi" haberinde aynı konuya değinilmiştir. Aynı tarihte ulusal olarak yayımlanan *Milliyet* gazetesinde *"Seksenler'de 23 Nisan Sevinci"* başlığıyla aynı haberin yer almış olduğu görülmektedir.

23 Nisan 2015 tarihinde *Haber Türk* gazetesi yazarı Balçiçek Pamir'in yazdığı haber *"Esenler'de 'Çocuk Sokağı Mucizesi"* balığıyla yayımlanmıştır. Haberde Pamir, alt başlıkta şunları yazmıştır: "*Esenler mucizesini duydunuz mu? İşsizliğin kol gezdiği, suç oranının birinci sırada yer aldığı bu ilçede Belediye Başkam Mehmet Tevfik Göksu sayesinde bir şeyler oluyor. Hatta oldu da bitti bile... Hem de neler neler..."* yazmış ve şunu eklemiştir: "*Uzun zamandır gelişimini yakından izlediğim bu ilçeyi nasıl ayağa kaldırdığını, çocuklara. Gençlere yaptığı ayakta alkışlanacak projeleri konuştuk*" Göksu'nun şu sözleri aktarılmıştır: *"İnsanı rahatlatacak alan üretmemiz lazım. Bu yüzden çok sayıda kamulaştırmalar yaptık. Sadece park ve okul yapmak için 1453 tane konut yıktık. Öyle bir alan yapmalıyız ki dedik, çocuk bu şehrin ana öznesi olduğunu hissetsin. Bir sokağı trafiğe kapattık. Kapalı açık oyun alanları yarattık. Anne-çocuk kütüphanesi yaptık. Çocuk sineması yaptık, kafeterya yaptık, her şey bedava."*

Resim 3.2. Sabah Gazetesi 22 Nisan 2015

10 Ocak 2016 tarihinde *Haber Türk* gazetesinde "*Esenlere Çocuk Köyü Kurulacak"* başlığıyla verilen haberde belediyenin Çocuk Sokağı projesinin ardından Çocuk Mahallesi ve Çocuk Köyü kurmak üzere harekete geçtikleri yazılmıştır. Belediye Başkanı M. Tevfik Göksu'nun verdiği demeçte "*Mahalleden sonra çok büyük bir Çocuk Köyü yapacağız. Bu tamamen her şey çocuklara göre dizayn edilmiş, çocukların doğayı tanıyabileceği şekilde tasavvur edilmiş, park olarak dizayn ediliyor*" demiştir. Bu haberle ilgili 3 Şubat 2016 tarihinde *Yeni Şafak* gazetesinde *"Çocuk Sokağı Cıvıl Cıvıl"* başlığıyla verilen haberde aynı konunun ayrıntılı verildiği görülmektedir. Haberde Esenler Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü'nün düzenlediği Türkiye'nin ilk çocuk sokağı olduğu ve yarıyıl tatilini fırsat bilen Esenlerli çocuklarahem tatil keyfini hem de kaybolmaya yüz tutmuş sokak oyunlarını yaşattığı belirtilmiştir. Belediye Başkanı M. Tevfik Göksu'nun "*Çocukların kendi çocukluklarını yaşamaları için çeşitli mekânlar üretmeye çalışıyoruz"* dediği aktarılmıştır. Haberde mahalle sakinlerinin bu projeden memnun oldukları ve eskiden arabaların sesinden rahatsız oldukları şimdi ise çocukların cıvıl cıvıl seslerini duyduklarını ve bu nedenle akıllarına kendi çocukluklarının geldiği yazılmıştır. Diğer gazetelerinde *"Çocuk Sokağı Cıvıl Cıvıl"* başlığıyla çıktığı görülmektedir. Örneğin yerel olarak yayımlanan *Yeni Anadolu* gazetesinin 3 Şubat 2016 tarihli nüshasında bu projenin örnek olduğu yazılmıştır.

Aynı haberin diğer gazetelerde de farklı başlıklar altında yayımlandığı tespit edilmiştir. Örneğin *Gazete İstanbul* gazetesinin 3 Şubat 2016 tarihli sayısında *"Bilgisayarda Değil Sokakta Oynuyorlar"* başlığıyla verilen haberin alt başlığında "*Esenler'deki Türkiye'nin ilk Çocuk Sokağı, yarıyıl tatilinde de çocukların ilgi odağı oldu. Veliler çocuklarının bilgisayar başında değil de sokakta arkadaşlarıyla oyun oynamasından memnun*" ifadesinin kullanıldığı görülmektedir.

İstanbul gazetesinin aynı tarihli sayısında *"Türkiye'nin ilk Çocuk Sokağı, yanyıl tatilinde renkli ve eğlenceli etkinliklere sahne oluyor"* alt başlığı yer almıştır. Aynı tarihte çıkan ulusal olarak yaımlanan *Önce Vatan* gazetesi de aynı başlığı kullandığı görülmektedir. Gazetede "*Türkiye'nin İlk Çocuk Sokağı, Yarıyıl Tatilinde de Yine Çok Renkli Yine Çok Eğlenceli*" alt başlığının yer aldığı dikkat çekmektedir. Yenigün gazetesinin 5 Şubat 2016 tarihli sayısında da aynı başlığın kullanıldığı görülmektedir.

19 Nisan 2016 tarihinde yayınlanan *Anayurt* gazetesinde yayımlanan haberde TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın, Esenler Belediyesince düzenlenen *"7. Uluslararası Barış Ekmeği Festivali"* kapsamında Türkiye'ye gelen çocukları kabul ettiği yazılmıştır.

Haberde kabul töreninde konuşan Esenler Belediye Başkanı Tevfık Göksu'nun, davet ettikleri çocukların, kendi ülkelerinden sembolik olarak un getirdiğini, daha sonra bu unlardan ekmek yapıldığını ve bu ekmeğin de çocukların mektuplarıyla dünya liderlerine gönderildiğini aktardığı belirtilmiştir. Festivalin bu yılkı konseptini, "*İpekyolu ülkelerinin çocuktan Esenler'de ekmek pişiriyor"* diye belirlediklerini yazmıştır. Aynı haber, aynı gün *Bizim Anadolu* gazetesinde yayımlanmış ve 125 çocuğun boğaz turuna katıldıkları ifade edilmiştir.

Ulusal yayınlanan *Günboyu* gazetesinin 19 Nisan 2016 tarihinde "EXPO 2016'yı *"Çocuk Sokağı' da Süsleyecek"* başlığıyla yayımlanan haberde Esenler Belediyesi'nin, sergi alanında yer alan Çocuk Bilim ve Teknoloji Merkezi'nin yanındaki 65 metrelik yürüyüş yolunu, "*EXPO Çocuk Sokağı"* olarak tasarlamış olduğu yazılmıştır.

4 Haziran 2016 tarihinde yerel olarak yayımlanan *Gazete İstanbul* gazetesinde *"Gönüllerince Eğlendiler"* başlığı altındaki haberde Esenler Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren Esma Biltacı Anne Çocuk Oyun Kampusu ve Çocuk Sokağı üyesi 250 anne ve çocuğun, Emirgan Piknik alanının eşsiz manzarasında piknik yapmanın keyfini çıkardıkları ifade edilmiştir.

Güneş gazetesinin 8 Haziran 2016 tarihindeki *"Çocuk Sokağı'nda buluştular"* başlıklı haberinde, Esenler Belediyesi 'nin Ramazan ayının ilk gününü çocuklara ayırdığını ve hayatlarında ilk kez oruç tutan 500 çocuk ve annelerinin, Ramazan ayının ilk iftarını Çocuk Sokağı'nda yaptıklarını ve Poyraz Karayel dizisinde 'Sinan' karakterini canlandıran çocuk oyuncu Ataberk Mutlu'nun da etkinliğe katılanlar arasında olduğunu yazmıştır. *Yeni Birlik* gazetesinin 8 Haziran 2016 tarihindeki "*Dünyanın ilk çocuk sokağında ilk iftar*" başlıklı haberinde aynı haber verilmiştir.

Yeni İstanbul gazetesinin 22 Haziran 2016 tarihindeki sayısında *"Mülteci çocuklar eğlendi"* başlıklı haberde savaş mağduru mülteci çocukların, Çocuk Sokağı ve Anne Çocuk Kampüsü'nde düzenlenen 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü Çocuk Şenliği programında doyasıya eğlendiklerini ve Esenler Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü ile Alman Kültür Merkezi ve İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı koordinesinde organize edilen programda, çocuklanın mutluluktan yüzlerinden okunduğu yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 10 Mayıs 2017 tarihinde yayımlanan *"Çocuk Atletizm Şenliği sona erdi"* başlıklı haberde Bahçelievler ele her yıl geleneksel olarak tekrarlanan *"Çocuk Atletizm Şenliği"* Yenibosna çim stadında gerçekleştiği yazılmıştır. Bahçelievler

Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğünün ev sahipliğinde gerçekleştirilen şenliğe Vali yardımcısı, Bahçelievler Kaymakam vekili, Belediye Başkanı, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Milli Eğitim Müdürü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürü, okul müdürleri, öğretmenler ve veliler katıldığı ifade edilmiştir.

Resim 3.3. İstanbul Gazetesi 4 Şubat 2016

8 Eylül 2018 tarihinde *TGRT Haber*'de Esenler belediye başkanı Tevfik Göksu'nun *"365 Çocuğun Hayalini Gerçekleştirdi"* haberi verilmiştir. Aynı gün *A Haber* 'de *ve Show TV*'de çocukların bu projeyle hayallerini gerçekleştirdiklerini ve çocukların hayal kumbarasını attıkları notlar sonucunda hayallerini gerçekleştirdikleri haberi yazılmıştır. Aynı haber 10 Eylül 2018 tarihinde *TRT Çocuk*kanalında verilmiştir. *Kanal D*'nin 13 Eylül 2018 tarihindeki sabah kuşağında ESMATİK Projesi ile *"Pet Şişeyi At Tostu Al"* projesinin gerçekleştirildiğini ve geri dönüşüm ile puan kazandıkları haberi verilmiştir. Aynı gün *TRT Haber* kanalında bu geri dönüşüm sistemi haberi verilmiştir. *Haber Global*'de 16 Eylül 2018 tarihinde Esenler belediyesinin bu projesinin haberiniyazıldığı görülmektedir.

9 Temmuz 2019 tarihinde *Anayurt* gazetesinde yer alan *"Çocuklar İçin Havuz Zamanı"* başlıklı haberde okulların tatil olması ile birlikte Bağcılar'daki havuzlarda yaz sezonunun açıldığını ve Bağcılar Belediyesi'nin çeşitli mahallelerinde yer alan sekiz kapalı yüzme havuzunun ilçe sakinlerinin ikinci adresi haline geldiği yazılmıştır. Yoğun ilgi üzerine okulların kapandığı tarihten o güne kadar 3400 kişinin havuzlar için müracaat ettiği belirtilmiştir. Aynı haberin 9 Temmuz 2019 tarihinde Türkiye gazetesinde *"Bağcılar'da Çocuklar İçin Havuz Zamanı"* şeklinde yayınlandığı görülmektedir.

TRT 2 televizyonunda 23 Mart 2020 tarihinde Esenler belediyesinin sanat evinin çeşitli eğitimleri online (çevrimiçi) olarak yapmaya başladığını ve çocuklara ilk kez yağlı boya eğitimlerin verildiği haberi verilmiştir.

Akdoğan'a (2002: 95) göre çocuklara yönelik etkinlikler ve projelerin belediyelerin an görevleri arasında olmalıdır. Bu görevlerin üç belediyenin de üstlendiği ve çocuk sokakları, park alanları ve çocuk festivallerini ağırlıklı olarak yaptıkları görülmektedir. Bu faaliyetlerin medyaya yansıdığı anlaşılmaktadır.

3.4.3. Engellilere Yönelik Etkinlikler

Engellilere yönelik etkinliklerin belediyeler tarafından yapılması hem belediye kanunu, hem de Büyükşehir belediye kanununda yer almaktadır. Bu etkinliklere konu olan haberler bu konuda farkındalığın artması ve sorunların önlenmesi bakımından önemli olmaktadır.

Bizim Anadolu gazetesinin 2 Haziran 2014 tarihli sayısında *"Engelli Aileleri Emirgan'da buluştu"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi'nin engelli ailelerini Emirgan'da pikniğe götürdükleri yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 3 Haziran 2014 tarihinde yayımlanan *"Engelli aileleri piknikte buluştu"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi ilçede yaşayan engellileri, aileleri ile birlikte pikniğe götürdüğü ve Emirgan Korusunda organize edilen piknik organizasyonuna engelli yakınları ile birlikte katılan ilçe sakinleri güzel bir günü hep birlikte yaşadıkları yazılmıştır.

Gazete Harbi gazetesinin 23 Mart 2017 tarihli sayısında *"Sevgi her engeli aşar..."* başlıklı haberde toplumda engelliler için farkındalık oluşturmayı amaçlayan Bahçelievler

Belediyesi Engelliler Biriminin bu amaçla ilçede çeşitli toplantılar ve seminerlerde düzenlediği yazılmıştır.

Gazete Harbi 5 Mayıs 2017 tarihinde yayımlanan*"Kınalı Kuzular Kışlaya Uğurlandı"* başlıklı haberde askerlik çağındaki zihinsel ve bedensel engelli 16 genç için temsili bir tören düzenlendiği yazılmıştır. Bahçelievler Belediyesince Engelliler Haftası kapsamında, her yıl geleneksel olarak düzenlenen törende, gençlerin ellerine asker bohçalarının hediye edildiği belirtilmektedir.

Milliyet gazetesinde 20 Şubat 2018 tarihinde *"Engellilere Özel Gülümseten Proje"* başlıklı haberinde Esenlerdeki engellilere yönelik *"Gözlerde Gülümseme, Yüzlerde Hayat"* projesi" hayata geçirildiğini ve bu kapsamda yıl boyunca ilçedeki engellilerin evlerinde birbirinden eğlenceli ve eğitici etkinlikler düzenleneceği yazılmıştır.

Kent Yaşam gazetesinin 3 Aralık 2018 tarihindeki sayısında *"Esenler Engelsiz Yaşam Fuarı'na Renk Kattı"* başlığıyla verilen haberde İstanbul CNR Expo Fuar Merkezi'nde faaliyetlerini sürdüren ESENKOM'un (Esenler Engelliler Koordinasyon Merkezi) standı yoğun ilgi gördüğü yazılmıştır.

Posta gazetesinin 26 Şubat 2019 tarihli sayısında *"2350 Kişi Kekemelikten Kurtuldu"* başlıklı haber yayımlanmıştır. İstanbul Bağcılar Belediyesi'nin 2013'te Konuşma Bozuklukları Eğitim Kursu'nu başlatmış olduğu ve bu kursta kekemelik, hızlı konuşma ve tutukluk problemi olan 6 ila 60 yaş arasındaki kişilere eğitim verildiği ve 2350 kişinin kekemelikten kurtulduğu ifade edilmiştir.

6 Mart 2019 tarihinde *Hürriyet* gazetesinde *"Şehirler Engelli Dostu Olmalı"* başlığı altında bir haber yayınlanmıştır. Haberde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ının eşi Emine Erdoğan'ın *"engelli dostu şehirler inşa etmeliyiz, toplu ulaşım imkânını gözden geçirmeli, otopark ve merdiven sorunu tamamen çözmeliyiz"* dediği aktarılmıştır.

12 Nisan 2019 tarihinde *Milliyet* gazetesinde *"Engellilerden Vatan Dalışı"* başlıklı bir haber yayınlanmıştır. Haberin yan başlığında "*Engelliler, Dalgıçlarla Birlikte Halice Daldı"* şeklinde ifade yer almıştır. Haberde İstanbul'daki engellilerin Türk polisi teşkilatının 174. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla dalgıç polisler eşliğinde, Haliç'e dalış yapıp, beş metre derinliğe su altı ay yıldızlı şehitler anıtının tabana yerleştirdikleri ifade edilmiştir.

22 Haziran 2019 tarihinde yayınlanan *Akşam* gazetesinde *"Engelli Çocukların Ailelerine Nefes Saati"* başlığı ile yer alan haberde Bağcılar Belediyesi'nin engelli

çocukları ile ilgilenmekten kendilerine zaman ayıramayan ailelere nefes aldırdıkları ve evlerinden alınan çocukların engeller sarayında sosyalleşirken anne ve babaları da kendisine vakit ayırdıkları yazılmıştır. Alttaki resmin yer aldığı haberde *"çocukların mutluluğunu görmek bizide mutlu ediyor"* şeklinde ebeveynlerin sözleri yer almaktadır.

İhlas Haber Ajansı'nın 2 Aralık 2019 tarihinde *"Esenlerde görme engelli vatandaşlara baston müjdesi"* başlıklı haberinde Esenler Belediyesi 3 Aralık Dünya Engelliler Günü kapsamında engelli vatandaşlara yönelik özel bir program düzenlediği yazılmıştır. Haberde Esenler Engelliler Merkezi (İSEM) korosu hazırladığı şarkılar ve dans gösterileriyle anlamlı bir güne imza attığını ve Esenler Belediye Başkanı Mehmet Tevfik Göksu'nun Sosyal Hizmet Külliyesi ve görme engelliler için hazırladıkları baston sisteminin müjdesini verdiği bilgisi yer almıştır.

4 Aralık 2019 tarihinde *Hürriyet* gazetesinin *Kelebek* ekinde *"Engellilerle Bir Araya Geldiler"* başlığıyla bir haber yayınlanmıştır. Bağcılar Belediyesi tarafından düzenlenen 19. engelliller şurasının önceki gün yapıldığı ve Feyzullah Kıyıklık Engelliler Sarayı'nda yapılan etkinlikte sanat, iş, medya ve spor dünyasının önde gelen isimlerinin engelliler ile bir araya geldikleri yazılmıştır. Programın evsahipliği yapan Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı'nın, misafirlerle birlikte engellerin eğitim gördüğü atölyeleri gezdikleri ifade edilmiştir.

11 Ocak 2020 tarihli, *Diriliş Postası* gazetesinde "*Hayatını Kendisi Gibi Görme Engellilere Adadı"* başlıklı haberde görme engelini azmi ve başarısıyla aşan 37 yaşındaki Mustafa Gürses'in Bağcılar Belediyesi Feyzullah Kıyıklık Engelliler Sarayı'nın kütüphanesinde kitap seslendirme, kabartma harflerle okuma ve bilgisayar kullanımı hizmetleri verdiği belirtilmiştir.

Belediyelerin engellilerin kent yaşamında karşılaştıkları sorunların önlenmesi konusunda duyarlı oldukları ve engellilerin yaşamını kolaylaştırmak amacıyla proje ve uygulamalar yaptıkları ve bu faaliyetlerin medyaya yansıdığı görülmektedir. Akarsu (2006: 57), 2006 tarihinde çıkan Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri ile başladığına işaret etmektedir.

3.4.4. YaşlılaraYönelik Etkinlikler

Belediyeler tarafından yaşlılara yapılan yardımların medyaya yansıması, faaliyetlerinin duyurulması ve bu kişilere seslenilmesi açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

23 Mart 2013'te *NTV* kanalında Esenler ilçesinde yaşlıların evlerine yerleştirilen buton sayesinde saniyeler içerisinde belediyeye ulaşıp yardım istedikleri ifade edilmiştir. Ayrıca belediyenin diğer hizmetleri arasında temizlik, hastane hatta kuaför bile yer aldığı duyurularak belediye başkanına bu projeye Hayat Butonu adını verdiklerine ve buton sayesinde insanların belediyeye ulaştıklarını söylemiştir.

Show TV'de 24 Ocak 2015 tarihinde saat 19.48'de Esenler belediyesinin hayat kurtaran butonu projesi sayesinde acil kurtarma merkezinin yaşlı ve kimsesizlerin yardımlarına koştukları ifade edilmiştir.

24 Şubat 2016 tarihinde *Show TV* kanalını haber bülteninde dedeler ve torunların Esenlerdeki merkezde birlikte oyun oynadıkları haberi verilmiştir. Aynı haber 24 TV'de 4 Mart 2016'da verilmiştir. Dede Torun Yaşam Merkezi'nde Aile Bakanı tarafından açıldığıifade edilmiştir. TRT tarafından da bu haberin aynı günde verildiği görülmüştür.

29 Mart 2016 tarihinde ulusal olarak yayımlanan *Akşam* gazetesinde *"İkinci Bahar Evinde Yaşlılara Özel Bakım"* başlığıyla verilen haberde Esenler Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü, 18 ile 24 Mart Yaşlılar Haftası'nda ikinci Bahar Kıraathanesinde özel sağlık taraması yapıldığı vurgulanmıştır.

20 Nisan 2016 sabah saatlerinde *24 TV*'de Esenler Belediyesi Barış Ekmeği projesinin haberi verilmiş ve 12 ülkeden gelen 125 çocuğun buluştukları ve beraber oynadıkları ifade edilmiştir. Çocukların ekmek pişirecekleri bildirilmiştir. Aynı haberin *Ülke TV* tarafından aynı gün verildiği görülmektedir. 22 Nisan 2016 tarihinde *TRT Haber* kanalında Barış Ekmeği Festivali'nin çocukların barış ekmeği pişirdikleri ifade edilmiştir. *Habertürk* televizyonu 22 Nisan tarihinde 23 Nisan etkinlikleri çerçevesinde çocukların bir araya geldiği ve barış ekmeği pişirecekleri haberi verilmiştir. Aynı gün *A Haber*'de 23 Nisan öncesi Esenler'de çocukların buluştuklarını ve ülkelerinden getirdikleri unlar ile barış ekmeği yaptıklarını ve bu ekmeklerin dünya liderlerine gönderildiği haberi verilmiştir.

30 Aralık 2016 tarihinde yerel olan *Bizim Anadolu* gazetesinde *"Acil Hayat Butonu Hayat Kurtarıyor"* haberinde Esenler Belediyesi'nin *"Kimsesizlerin Kimi Projesi" kapsamında geliştirdiği "Acil Hayat Butonu"*nun kolye halini aldığı ve yaşlıların bu butona basarak belediye ekiplerinden yardım talep edebilecekleri yazılmıştır. İstanbul'da yayımlanan yerel İstiklal gazetesinde yer alan haberde bu butonu zamanın başbakanı olan Binali Yıldırım tarafından denendiği yazılmıştır.

Show TV 'de 14 Şubat 2018 tarihli Show Haber bülteninde "*Bir Yastıkta 40 Yıl"* başlıklı haberde Bağcılar belediyesinin düzenlediği etkinlikte Kız Kulesi'nde evlilikte 40 yılı aşanlara bir etkinlik düzenlendiği bildirilmiştir.

2 Şubat 2019 tarihinde *STAR* gazetesinde yayınlanan *"İstanbul Hanımefendisi'nin Resmini Çizebilir Misin Osman Hamdi?"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi'nin "Hanımefendilik ve Beyefendilik Kursu" düzenlediğini ve bu kursla ilgili Bağcılar Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Şefi ve Gençlik Merkezi yöneticisi Erdoğan Soylu, *"Mesele kaşığın hangi tarafta, çatalın hangi tarafta duracağından ibaret değil. Üzerinizdekilerin renk uyumu meselesinden de daha önemli. Bu insanların birbirine sorumluluğu ile ilgili bir meseledir."* dediği yazılmıştır.

Kanal D'de 2 Şubat 2019 tarihinde *"Moral Timi"* adlı haberde Esenler Moral Timi adı altında belediye tarafından gönderilen müzik ekiplerinin evlere geldiğini ve ev halkını eğlendirdiği haberi verilmiştir. TRT Haber, 13 Şubat 2019 tarihinde Esenler belediyesi tarafından oluşturulan *"Nar Projesi*"nin üç yüze yakın hanımın e-ticaret sitesine yaptıkları ürünlerini sattıkları haberi verilmiştir.

Kanal D televizyon kanalında 6 Mart 2020 tarihinde Esenlerdeki ikinci bahar Kıraathanesi'nde Esenler belediyesinin defter ile yaşlılar için hizmet verildiği bildirilmiştir.

Ülke TV'de 24 Mart 2020 tarihinde Esenler belediyesi ekipleri tarafından Yaşlıların taleplerinin karşılandığı haberi verilmiştir. Yaşlıların karşılaştığı sorunlar konusunda üç belediyeninde yaşlılara erişebilirliğinin sağlanması, onların bakımı, sağlık hizmetleri, barınma, dolaylı gelir desteği konusunda hizmetler verildiği ve bu faaliyetlerin medyaya yansıdığı görülmektedir. Akarsu, bu hizmetlerin belediyelerin asli görevleri olduğunu ifade etmiştir (2014:57).

3.4.5. Kadınlara Yönelik Etkinlikler

Çalışmaya dahil edilen belediyelerin, kadınlara yönelik faaliyetleri de dikkat çekmektedir. Özellikle kadına yönelik şiddet konusunda yapılan faaliyetlerin gazete ve televizyonlara yansıdığı görülmektedir.

Yurt gazetesinin 26 Kasım 2014 tarihli sayısında *"Kadınlar Şiddete Hayır demek için yürüdü"* şeklinde verilen haberde Bahçelievler Kent Konseyi Kadın Meclisi üyesi kadınların, kadına karşı her türlü şiddeti kınamak ve çocuk gelinler sorununa kamuoyunun dikkatini çekmek için *"Kadına Şiddete Hayır"* yürüyüşü düzenlediği yazılmıştır.

Milliyet gazetesinin16 Eylül 2015 tarihindeki sayısında *"Esenler'e Hanımlar Çarşısı Geliyor"* başlığıyla verilen haberde Esenler Belediyesi'nin yakın zamanda açacağı Esnaf Hanımlar Çarşısı ile Esenler'de yaşayan kadınları iş hayatına kazandıracağı yazılmıştır.

20 Ocak 2017 tarihinde *Haber Express* gazetesinde "*Kadınlar Subliminal Mesajları Konuşacak"* başlığıyla bir haber verilmiştir. Bu haberde Bağcılar Belediyesi'nin 14. Kadınlar Şurası'nda kadınların sivil toplum faaliyetlerinin katılımı, subliminal mesajlardan korunma ve demokrasi kahramanları kadınlar konusunun tartışılacağı yazılmıştır. Moderatörlüğünü gazeteci yazar Esra Elönü'nün yapacağı etkinliğe konuk konuşmacı olarak senarist Ayşe Karaköse'nin, subliminal mesajlardan korunma yolları ile ilgili bir sunum yapacağı ifade edilmiştir.

Yurt Haber gazetesinin 26 Kasım 2017 tarihli sayısında "*Kadınlar Şiddete Hayır demek için yürüdü*" başlıklı haberde Bahçelievler Kent Konseyi Kadın Meclisi üyesi kadınların Haznedardan başlayarak belediye binası önüne kadar yürüdükleri yazılmıştır.

Gazete İstanbul haber sitesinde 2 Mart 2018 tarihindeki *"Esenler Belediyesi'nden Suriyeli kadınlara yönelik Türkçe kursu"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'nün, Kadın ve Gençlik Geliştirme Merkezi'nde Suriyeli kadınların Türkçe öğrendikleri yazılmıştır. Böylece Akarsu'nun belirttiği belediyenin görevleri arasında bulunan kadınların ihtiyaç duydukları çeşitli alanlarda kurslar düzenlemek (2014, 55) görevinin yerine getirilmeye çalışıldığı görülmektedir.

17 Ağustos 2018 tarihinde *TRT Çocuk* kanalında "*Biz De Oradaydık"* programında "*Bağcılar Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi*"nde Güneydoğu'da yaşayan çocuklara gönderilmek üzere çeşitli oyuncaklar yapıldığı yazılmıştır. TRT Haber, Bağcılar Kadın

Aile Kültür Sanat Merkezi'nde dikiş, nakış, modeli kursları yapıldığı ve kadınların hem güzel vakit geçirdikleri hem de para kazandıkları ve dikiş nakış kursları gördükleri belirtilmiştir. Akdoğan'a göre sosyal belediyeciliğin faaliyetleri arasında kadınların sosyalleşmesini sağlayacak merkezlerin açılması olduğunu belirtmiştir (2002: 35).

31 Aralık 2018 tarihindeki *A Haber* Akşam Ajansı haber bülteninde 1 Ocak'tan itibaren poşetlerin ücretli kullanılmasından dolayı Bağcılarlı kadınların Bağcılar belediyesi desteğinde kullanmadığı eşyalar ile çantalar ve fileler hazırladıkları haberi yayınlanmıştır.

Demirören Haber Ajansı'nın 5 Ocak 2019 tarihindeki haberinde Esenler Belediyesi'nin "*Şehir Benim Projesi*"yle başlattığı file kullanma kampanyasının Esenlerli kadınların el emeğiyle hayat bulduğu ve Esenler Belediye Başkanı Mehmet Tevfik Göksu'nun katılımıyla dağıtılan fileler vatandaştan büyük ilgi gördüğü yazılmıştır. Esenler Belediye Başkanı'nın, Kadınların, Esenler Tekstil Atölyeleri İyileştirme Projesi'ndeki (ESTEKS) tekstil atölyelerinde, atık kumaş bezlerinden yaptıkları ekolojik bez çantalarla projeye katkı sağladığını belirttiği ifade edilmiştir. Aynı haber *Güneş* gazetesinin aynı tarihli sayısında *"Sıfır atık projesine tam destek"* başlıklı haberin içerisinde verilmiştir.

Kadınlara yönelik faaliyetlerde belediyelerin faaliyetleri arasında olduğu görülmektedir. Belediyeler kadınlarla ilgili uygulamalar ve projeler yapmışlardır. İncelenen belediyelerde kadın ve aile merkezlerin kurulduğu ve bunların medyaya yansıdığı anlaşılmaktadır (Berkin, 2017:193)

3.4.6. Gençlere Yönelik Etkinlikler

Belediyelerin gençlere yönelik faaliyetleri az olarak icra edildiğinden bu faaliyetlerin gazete ve televizyonlarda yansımasının fazla olmadığı görülmektedir.

25 Ağustos 2015 tarihinde *Türkiye 'de Vakit* gazetesinde *"Bağcılar Gençlik Merkezi Öğrencilerden 3D Yazıcı"* başlığı altında bir haber çıkmıştır. Bağcılar'da hizmet veren Gençlik Merkezi'nde değişik dallarda kurs gören öğrencilerin örnek bir çalışmaya daha imza attıkları ve öğrencilerin uzman hocalar eşliğinde yaptıkları çalışma sonucu özel projelerde kullanılan parçaları üreten 3D yazıcı yaptıkları ifade edilmiştir.

Ülke TV'de 20 Aralık 2017 tarihinde yayınlanan Bağcılar Belediyesi Gençlik Merkezi ile ilgili haberde plastik sanatlar eğitimi alan eğitimi alan öğrencilerin fantastik

makyaj yaptıkları ve kurs kapsamında korku filmlerinde makyaj uygulamaları yapıldığı ile ilgili bir haber yayınlanmıştır.

TV 60 televizyon kanalında 20 Mart 2018 tarihindeki haberde Bağcılar belediyesi 96 liseden 500 lise Osmanlıca konusunda yarıştıkları ve arşivlerini açılmasına katkıda bulundukları bildirilmiştir. Konuşmacılar tarafından geçmişle köprü kurulduğu ve böylece kültüre katkı sağlandığı ifade edilmiştir.

Hürriyet gazetesinin 24 Temmuz 2018 tarihli sayısında "*Esenler'in Yüzleri' öncü kuşak olmak için çalışacak"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi'nin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'yle hayata geçirdiği *"Esenler'in Yüzleri"* projesi ile 6'ncı sınıfta okuyan 100 öğrencinin, 7 yıl boyunca kültür, sanat, spor ve politika alanlarında öncü kuşak olmak için yeteneklerine göre eğitim alacakları yazılmıştır.

TRT Haber kanalında 2 Ağustos 2018 tarihinde yer alan haberde *"Bağcılar Belediyesi Gençlik Merkezi"*nde üniversite sınavına hazırlık için ücretsiz kurs açıldığını ve derste kullandıkları puanlarla çeşitli oyunlar oynadıkları ifade edilmiştir

24 TV'nin 21 Şubat 2019 tarihindeki haberinde Esenler belediyesi ile İTO arasında *"Yüzde Yüz Hayat"* projesinin başlatıldığı, bu proje sayesinde 44 gencin madde bağımlılığından kurtulduklarını açıklanmıştır. 21 Şubat 2019 tarihinde Esenler belediyesinin yaşlılarar için *"İkinci Hayat Kıraathanesi'*nde yaşlılara kitap okuma, masaj ve içeceklerin ücretsiz verildiği haberi yer almıştır. Aynı haberin Knal 7'de de yer aldığı görülmektedir. Aynı kanalda İŞKUR ve Esenler Belediyesi'nin ortaklaşa başlattıklarıİstihdam Fuarı'nda işçi ve işverenin bir araya getirildiği haberi verilmiştir. Buna benzer haber *CNBC-E* ve *Show TV*'de yer aldığı görülmektedir. CNN Türk kanalı aynı gün öğlen kuşağında işsizlerin biraz rahat nefes almaları için istihdam fuarının kurulduğu ifade edilmiştir. *TGRT* kanalında da bu istihdam fuar haberini verdiği gözükmektedir. *Fox TV*'nin 21 Şubat 2019'da sabah kuşağında Çorba Çeşmesi haberi yer almıştır. *Ülke TV*, 21 Şubat 2019 tarihinde Esenler ilçesinin her mahallesinde elektronik askıda ekmek projesinin başlatıldığı ifade edilmiştir.

Belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerinde oldukça etkin ve öncü oldukları, fakat tam anlamıyla diğer kuşaklara yönelik etkinliklerden daha az olduğu anlaşılmaktadır. Bu hususta faaliyetlerin başlangıcının oldukça yeni olmasının da payı büyük olduğu ifade edilmiştir (Baş ve Çetin, 2017:172). Gençlere yönelik faaliyetlerin az olduğu bu hizmetin, medyaya yansıması da görülmektedir.

3.4.7. Yoksullara Yönelik Etkinlikler

Sosyal belediyeciliğin ana ilkelerinden olan yoksullara yönelik etkinliklerin önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle bu faaliyetlerin medyaya yansıtması özellikle dini bayramlarda yüksek miktarda olmuştur.

Esenler Belediyesi tarafından yoksulların ihtiyaçlarını gidermek üzere çıkarılan EDİM Kart ile ilgili 3 Eylül 2009'da Akşam gazetesinde bir haber çıkmıştır. Haberde bu kart ilk kez tanıtılmış ve her yoksulun durumuna göre puanların yüklendiği belirtilmiştir. İstanbul'da çıkarılan Anadolu'dan *Vakit* gazetesinde 3 Eylül 2009'da *"Esenler'de aç kalmayacak";* 3 Eylül 2009 tarihinde yayımlanan *STAR* gazetesinde *"EDİM yoksulların yüzünü güldürdü"* başlığıyla Esenler'de yaşayan yoksullar ile sürekli bakım gerektiren hastalığı olanlar ve engelliler için yasam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan Esenler'in iyilik kapısı EDİM (Esenler Dayanışma ve İyileştirme Merkezi)'in törenle hizmete girdiği yazılmıştır. Aynı haber *Haber Türk* gazetesinin aynı tarihli sayısında yer almıştır. 5 Eylül 2009 tarihinde *Yeni Şafak* gazetesinde *"Esenler'in iyilik kapısı Ramazan'da açıldı"* haberinde kart sahiplerinin istedikleri ürünler ücretsiz olarak alabildikleri yazılmıştır. *STAR* gazetesinde "*EDİM yoksulların yüzünü güldürdü"* başlıklı haberinde Esenler Belediyesi taralından hayırsever vatandaşların desteği ile kurulan Esenler Dayanışma İyileştirme Merkezi 'nin (EDİM) açıldığını ve ilçedeki yoksul, sürekli bakım gerektiren hastalar ve engelliler için yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan EDİM'in hizmete girmesi nedeniyle Cumhuriyet Meydanı'nda tören düzenlendiği yazılmıştır.

Anadolu gazetesinin 24 Kasım 2014 tarihli sayısında *"Paylaşmak Mutluluktur"* başlıklı ve "*Yardımlaşmanın mutluluğunu yaşamak isteyenler, Bahçelievler'deki 'Paylaşım Noktası' kumbaralarına kitap, giysi ve oyuncak bırakıyor"* alt başlıklı haberde Bahçelievler'de farklı noktalarına yerleştirilen *"Paylaşım Noktası"* kumbaraları, yardımsever vatandaşların paylaştığı kitap, giysi ve oyuncaklar ihtiyaç sahipleri için toplandığı ifade edilmiştir.

Dokuz Sütun gazetesinin 15 Temmuz 2014 tarihinde yayımlanan *"Erzak kolileri adrese teslim"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi tarafından ilçe genelinde oturan ve maddi durumu iyi olmayan vatandaşlara yapılan erzak yardımları belediye ekipler tarafından adreslerine kadar götürülerek teslim edildiği yazılmıştır.

A Haber'in EDİM Market ile ilgili 2 Temmuz 2016'da verdiği haberde bir evin her şeyinin bu sosyal markette satıldığı ifade edilmiştir.

24 TV'de 12 Ocak 2017 tarihinde yer alan haberde İstanbul'da yoksulukla mücadele kapsamında Bağcılar belediyesinin *"Yaşama Destek Projesi"* kapsamında ailelere temel gıda yardımı yapıldığı ifade edilmiştir. Engellilerle röportaj yapılarak onların belediyeye teşekkür ettiği yansıtılmıştır.

Haber Türk gazetesinde 25 Mayıs 2017 tarihinde *"Esenler'de çorba çeşmeleri kurulacak"* başlığıyla yayımlanan haberde Başkan Göksu'nun Alo, İftar, Askıda İftar ve Alo Sahur gibi projelerini tanıttığını ve çorba çeşmelerinin otobanda ve sokakta kurulacağını açıkladığı belirtilmiştir. 26 Mayıs 2017 tarihindeki *Yeni Şafak* gazetesinde aynı haber *"Çeşmelerden Çorba Akacak"* başlığıyla yayımlanmıştır. Haberde ayrıca Başkan Göksu'nun EDİM kartı vasıtasıyla yoksulların marketlerden alışveriş yapabileceklerini yazmıştır. Yerel olarak yayımlanan *Tünaydın* gazetesinde *"Çorba Çeşmelerinden Mutluluk Akıyor"* başlığıyla 31 Ocak 2019 tarihinde verilmiş ve her gün 2000 bardak çorba ikram edildiği yazılmıştır.

23 Haziran 2017 tarihinde *Gazetem İstanbul* gazetesinde "*Bayramlıklar Hayır Çarşısı'ndan"* başlıklı bir haber yayınlanmıştır. Haberde Bağcılar Belediyesi'nin 2007 yılında ihtiyaç sahipleri için hizmete sunduğu hayır çarşısına ilginin her geçen gün arttığını ve bayram öncesinde çarşıyı ziyaret edenlerin istedikleri bayram kıyafetini alabildiklerini ve yılda ortalama 7500 ailenin bu Hayır Çarşısı'ndan faydalandıkları yazılmıştır. Aynı haber 23 Haziran 2017 tarihinde Nabız gazetesinde yayınlanmıştır. *"Bağcılar'da Bayramlıklar Hayır Çarşısından"* başlığıyla yayımlanan yazıda Bağcılar Belediyesi'nin hayır kapsamında bu düzenlemeyi yaptığı ifade edilmiştir.

27 Mart 2018 tarihinde *Gazete Damga*'da *"BADE Yine Sevindirdi"* başlıklı "*Bahçelievler Aile Destek Evi Sevindirdi"* alt başlıklı haberde belediyenin bayramda giysi armağan etme geleneğini sürdürerek, 2 bine yakın kişiye giyim-kuşam desteği verdiğini ve öncelikle engelli çocuklar ve ailelerine yapılan giysi yardımı daha sonra diğer aileler için gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Yeni Çağrı gazetesinin21 Ağustos 2018 tarihinde yayımlanan *"BADE, 2 bine yakın kişiye giyim-kuşam desteği verdi"* başlığıyla verilen haberde Bahçelievler Aile Destek Evi'nin (BADE) her Bayram öncesi bayramlık giysi armağan etme geleneğini sürdürdüğü açıklanmıştır. İki Bine yakın kişiye giyim-kuşam desteği verdiği ve öncelikle engelli çocuklar ve ailelerine yapılan giysi yardımı daha sonra diğer aileler için gerçekleştirildiği yazılmıştır.

Yoksullara yönelik faaliyetler konusunda belediyelerin duyarlı oldukları görülmektedir. Yoksullara yönelik en önemli hizmetin aşevi yani beslenme ihtiyaçlarına karşılamaya yönelikolduğu belirtilmektedir (Akarsu, 2014: 66). Bu hizmetin sık olarak medya tarafından işlendiği anlaşılmaktadır.

3.4.8. Eğitim ve Kurslar

Sosyal belediyecilik faaliyetlerine olan eğitim ve kursların da medyada aynı şekilde yansıdığı görülmektedir. Özellikle iş edinme kursları, spor kurslarının eğitim kurslarının oldukça yoğun bir şekilde medyaya yansıdığı anlaşılmaktadır.

Bizim Anadolu gazetesinin 27 Mart 2014 tarihli sayısında *"İstanbul Kitapları Kütüphanesi açıldı"* başlıklı haberde Türkiye'nin uluslararası kenti olan İstanbul'la ilgili kaleme alınmış çok sayıda kitabın raflarında olduğu ve 'İstanbul Kitapları Kütüphanesi' Siyavuş paşa Kültür ve Spor Kompleksi'nde vatandaşların hizmetine girdiği yazılmıştır.

Gazete Harbi gazetesinin 20 Ekim 2017 tarihli sayısında *"Eğitime hijyen katkısı"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi, ilçedeki tüm resmi okullara yönelik temizlik malzemesi desteğini aralıksız sürdürdüğü ve özellikle öğrencilerin yoğun şekilde kullandığı lavabolarda kullanılmak üzere sıvı sabun, yüzey temizleyici ve çamaşır suyundan oluşan yaklaşık 55 ton temizlik malzemesi ilçedeki tüm resmi ilk, orta ve liselere dağıtıldığı yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 15 Mayıs 2017 tarihli sayısında *"Çocuklar Sokak Kedilerine Ev Yaptı"* başlıklı haberde yapılan evlerin, Bahçelievler Belediyesine hediye edildiği yazılmıştır.

Yeni Akit gazetesinin 16 Mayıs 2017 tarihli sayısında *"Sertifikalarını aldılar"* başlıklı haberde Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve Bahçelievler Belediyesi Sivil Savunma birimi işbirliği sürdürülen kurslara katılarak sivil savunma eğitimini alan 258 gönüllüye sertifikaları törenle verildiği ifade edilmiştir. Törende ayrıca, İstanbulİl Sağlık Müdürlüğü'nce verilen ilk yardım kurslarını başarıyla tamamlayan 55 belediye personeline de ilk yardım kimlik kartları dağıtıldığı belirtilmiştir. Bahçelievler Belediyesi Arama Kurtarma Birliği 36'sı işçi ve memur personel, 25'i ise gönüllü sivil vatandaşlardan olmak üzere 1999 Marmara depremi sonrasında kamu-sivil karma bir ekip olarak kurulmuş olduğu yazılmıştır.

Yeni Akit gazetesinin 29 Haziran 2017 tarihli sayısında *"Bahçelievler'de 135 bin çocuğa trafik eğitimi"* başlığı altında verilen haberde Bahçelievler Belediyesi Atsushi Miyazaki Trafik Eğitim ve Sivil Savunma Parkı'nda çocuklara trafik eğitiminin verildiği yazılmıştır. *Sütun* gazetesinin 20 Mayıs 2017 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler'de 135 bin çocuğa trafik eğitimi verildi"* başlıklı haberde aynı haber yer almaktadır.

Gazete Harbi gazetesinin 3 Ekim 2017 tarihli sayısında *"Bahçelievler'de yüzme kursu"* başlıklı haberinde Bahçelievler Belediyesi'nin gençlerin ve çocukların sporla kültürü ve ahlakıyla yetişmesi için yaz okulu uygulamasını bu yılda sürdürdüğü belirtilmiştir.

HaberTürk gazetesinin 9 Temmuz 2017 tarihinde yayımlanan *"Çocuklara yaz okulu, yetişkinlere yüzme kursu"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi yaz döneminde çocuklar için yüzme ve basketbol branşlarında Yaz Spor Okulları açtı. Ayrıca yaz boyunca yetişkinler için de ücretsiz yüzme kursları düzenlediği belirtilmiştir.

Gazete Harbi gazetesinin 19 Kasım 2017 tarihli sayısında *"Bu çocuklar Kurallara Uyacak"* başlıklı haberde Bahçelievler'de Atsushi Miyazald Trafik Eğitim ve Sivil Savunma Parkı'nda şimdiye kadar 135 bin çocuğa trafik eğitimi verildiği ifade edilmiştir.

Gazete Harbi'nin 22 Ocak 2018 tarihinde *Liseliler kitap okuyor"* başlıklı haberde Bahçelievler Müftülüğü tarafından ilçedeki tüm lise öğrencilerine yönelik kitap okuma ve bilgi yarışması başladığı yazılmıştır.

Yazıyor gazetesinin23 Ocak 2018 tarihinde yayımlanan *"Bu kitabı okuyana umre ve çeyrek altın hediye"* başlığıyla verilen haberde, Bahçelievler'deki tüm lise öğrencilerine yönelik bu yıl 5'incisi gerçekleştirilecek kitap okuma ve bilgi yarışması başladığı yazılmıştır.

Milat gazetesinin 25 Mart 2018 tarihinde yayımlanan *"Belediyeden Okullara Jest"* başlıklı haberde, Bahçelievler Belediye Başkanı Osman Develioğlu, ilçedeki 82 devlet okuluna 125 Bin TL değerinde spor malzemesi hediye ettiği ve ilçedeki tüm ilkokul, ortaokul ve liseleri kapsayan masa tenisi ile badminton raketleri ve malzemeleri, futbol, voleybol, basketbol toplarından oluşan spor malzemelerinin teslim edildiği yazılmıştır.

Yazıyor gazetesinin25 Mart 2018 tarihinde yayımlanan *"Spora hep destek, tam destek..."* başlıklı haberdeBahçelievler Belediye Başkanı'nın, ilçedeki 82 devlet okuluna 125 Bin TL değerinde spor malzemesi hediye edildiği veilçedeki tüm ilkokul, ortaokul ve liseleri kapsayan masa tenisi ile badminton raketleri ve malzemeleri, futbol, voleybol,

basketbol toplarından oluşan spor malzemelerin okul yöneticilerine teslim edildiği bildirilmiştir.

Yazıyor gazetesinin1 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan *"Siyavuşpaşa Çocuk Kütüphanesi açıldı"* başlıklı haberde, Bahçelievler'de 1976'dan beri faaliyet gösteren Siyavuşpaşa Çocuk Kütüphanesi, taşındığı yeni yerinde hizmete açıldığı yazılmıştır.

STAR gazetesinin 1 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan *"Siyavuspasa Kütüphanesi Yeni Adresinde"* haberde, Bahçelievler'de 1976'dan beri faaliyet gösteren Siyavuşpaşa Çocuk Kütüphanesi, taşındığı yeni yerinde hizmete açıldığı haberi yer almıştır. Kocasinan Kültür Merkezi'nde hizmete sunulan kütüphanenin açılış törenine Belediye Başkanı ile İstanbul Kültür ve Turizm Müdürü, öğrenciler, ilçe halkının katıldığı yazılmıştır.

*Yazıyo r*gazetesinin1 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan *"Afrin şehidinin adı okulda yaşayacak"* başlığıyla verilen haberde, Zeytin Dalı Harekâtı'nda şehit olan Uzman Çavuş Necmettin Yiğit'in adı Bahçelievler'de yeni yaptırılan anaokuluna verildiği bildirilmiştir.

STAR gazetesinin7 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan *"Afrin şehidinin adını minikler yaşatacak"* başlıklı haberde, Türk Silahlı Kuvvetleri'nlnAfrin ve çevresindeki terör örgütlerine yönelik sürdürdüğü Zeytin Dalı Harekâtında yaralanarak tedavi gördüğü hastanede şehit olan Uzman Çavus Necmettin Yiğit'in adı Bahcellevler'de yeni yaptırılan anaokuluna verildiği ifade edilmiştir.

Son An gazetesinin 9 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan *"Afrin Şehidinin adı Bahçelievler'deYaşayacak"* başlıklı haberde, İstanbulBüyükşehir Belediyesi ve Bahçelievler Belediyesi işbirliği ile yaptırılan anaokuluna, Afrin'de şehit olan Uzman Çavuş Necmettin Yiğit'in ismi verildiği bildirilmiştir.

Dokuz Sütun gazetesi 11 Temmuz 2018 tarihindeki "*Bahçelievler'de ÇOCUKLARA ve YETİŞKİNLERE Yüzme Kursu!*" başlıklı haberinde sporun ve sporcun gelişimi için 14 yılda dev yatırım ve hizmetlere imza atan Bahçelievler Belediyesi'nin gençlerin ve çocukların sporla yetişen, spor ahlakı ve kültürüne sahip bireyler olması için çalışmalarını aralıksız sürdürmekte olduğu ve bu kapsamda Bahçelievler Belediyesinher yaz döneminde açılan yaz spor okulları ile yetişkin yüzme kursları devam edildiği yazılmıştır.

Yeni Söz Gazetesi'nin 16 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"Kahramanlar 15 Temmuz romanıyla ölümsüzleşiyor"* başlıklı haberde, Bahçelievler Belediyesinin düzenlediği "15 Temmuz Roman Yarışması'nın kazananları 13 Temmuz'da açıklanacağı bildirilmiştir.

İttifak gazetesinin 15 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"15 Temmuz'un romanlarına ödül"* 15 Temmuz gecesinde yaşananları nesilden nesle aktarmak amacıyla düzenlenen Roman Yarışmasının birincisi Ali Söyler olduğu yazılmıştır.

Milat gazetesinin 21 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"Yaz spor okulları kapılarını açtı"* başlıklı haberde, Bahçelievler'de 1976'dan beri faaliyet gösteren Siyavuşpaşa Çocuk Kütüphanesi, taşındığı yeni yerinde hizmete açıldığı yazılmıştır.

Milat gazetesinin21 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"Yaz spor okulları kapılarını açtı"* başlıklı haberde, Bahçelievler'de 1976'dan beri faaliyet gösteren Siyavuşpaşa Çocuk Kütüphanesi, taşındığı yeni yerinde hizmete açıldığı yazılmıştır.

"Bahçelievler Okullara Spor "başlıklı Ortadoğu gazetesinin 3 Ekim 2018 tarihinde yayımlanan haberde, Bahçelievler Belediyesi, Çobançeşme İmam Hatip Lisesi ve Kudret Saraçoğlu İmam Hatip Ortaokulu'nun ortak kullanacağı kapalı spor salonunun temelini attığı yazılmıştır.

Ortadoğu gazetesinin 3 Ekim 2018 tarihinde *"Temiz Okullar Sağlıklı Çocuklar"* başlıklı haberde, temizlik malzemesi dağıtımı için bazı okullarınBahçelievler Belediyesi tarafından ziyaret edildiği bildirilmiştir.

Milat gazetesinin 2 Kasım 2018 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler'de Eğitime Hijyen Katkısı"* başlıklı ve *"Yaz spor okulları kapılarını açtı"* altbaşlıklı haberdesporun ve sporcun gelişimi için 14 yılda dev yatırım ve hizmetlere imza atan İstanbul Bahçelievler Belediyesi'nin gençlerin ve çocukların sporla yetişen, spor ahlakı ve kültürüne sahip bireyler olması için çalışmalarını aralıksız sürdürdüğü yazılmıştır.

Yeni Çağrı gazetesinin 3 Kasım 2018 tarihinde yayımlanan *"Eğitime hijyen katkısı..."* başlıklı haberinde, Bahçelievler'deki tüm resmi okullara yönelik temizlik malzemesi desteğini aralıksız sürdüren Bahçelievler Belediyesi'nin, özellikle öğrencilerin yoğun şekilde kullandığı lavabolarda kullanılmak üzere sıvı sabun, yüzey temizleyici ve çamaşır suyundan oluşan yaklaşık 50 ton temizlik malzemesini ilçedeki tüm resmi ilk, orta ve liselere dağıtdığı yazılmıştır.

Gazete Damga'nın 9 Ocak 2019 tarihli *"Okumak Kadar Güzeli Yok"* başlıklı haberde Bahçelievler'de lise öğrencilerine yönelik gerçekleştirilecek kitap okuma ve bilgi yarışması ile ilgili konuşan Belediye Başkanı Osman Develioğlu'nun, *"Okumak kadar güzeli yok. Gençlerimizi daha çok okumaya teşvik etmeliyiz"* dediği aktarılmıştır. İstanbul Gazetesinin 9 Ocak 2019 tarihli *"Liseliler Kitap Okuyor"* başlıklı haberde aynı konu

işlenmiştir. Aynı gün Tünaydın gazetesinde bu haber aynı başlıkla yayınlandığı görülmektedir.

İncelenen belediyelerin çeşitli kuşaklara yönelik kurs ve hizmetlerde etkin oldukları ve bu çerçevede insanların özellikle bireysel ihtiyaçlarının karşılalayabilmek için bu kurslara gittikleri anlaşılmaktadır (Baş ve Çetin). Bu kurs ve hizmetlerin sık olarak medyaya yansıdığı görülmektedir.

3.4.9. Sağlık Etkinlikleri

Sağlık etkinliklerini belediyeler tarafından sağlıklı nesil yetiştirme hedefi ile gerçekleştirildiği ve çeşitli projelerin medyaya yansıdığı görülmektedir.

STAR gazetesinde 5 Mart 2010 tarihinde yayımlanan haberde*" Hayata Sil Baştan"* haberinde amaçlayan Yüzde Yüz Hayat projesi ile 150 gencin gençlerin bağımlılıktan kurtulup iş sahibi oldukları yazılmıştır. 6 Mart 2010 tarihinde yerel bir gazete Çağdaş Ulus gazetesinde *"Esenler'de Hayat Başladı"* haberinde aynı konu yer almıştır.

5.Mart 2010 tarihinde yayınlanan *Haber Türk* gazetesinde *"9 ayda yeni hayat"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi'nin, madde bağımlısı çocukların rehabilitasyonuyla ilgili önemli bir projeyi hayata geçirdiği ve İstanbul Ticaret Odası'nın katkılarıyla yürütülecek "*Yüzde Yüz Hayat"* projesiyle, çocuklara 9 ay boyunca psikolojik destek verileceği yazılmıştır.

7 Mart 2010 tarihinde *Sabah* gazetesinde *"Tiner bağımlısı çocuklara rehabilitasyon ve iş imkanı"* başlığıyla yayımlanan haberde Esenler Belediyesi ile İTO ortaklaşa yürüttükleri çalışma ile, son yıllarda sayıları artan ve toplumun huzurunu bozmalarıyla gündemden düşmeyen madde bağımlısı gençlerin sağlığına kavuşturup, meslek ve iş sahibi yaparak topluma kazandırmayı amaçlayan Yüzde *Yüz Hayat* projesinin başlatıldığını yazılmıştır. 17 Mart 2010 tarihinde yayımlanan *Dokuz Sütun* gazetesinde *"Uyuşturucu batağına saplanan çocuk topluma kazandırılacak"* başlıklı haberinde aynı konu işlenmiştir. Aynı gün *Hürriyet Daily News* gazetesinde *"Municipality gives a hand to addicts"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi'nin tinercilere yardım etmek için bir proje başlattığı ve maddebağımlısı gençleri hem bundan kurtaracaklarını hem de iş sahibi yapacaklarını ifade ettikleri yazılmıştır.

STAR gazetesinin 30 Ekim 2017 tarihli sayısında *"Sağlıklı Nesil İçin Sağlıklı Okul İstanbul-Bahçelievler Ahmet Şişman Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi"* başlıklı haberde Yeni eğitim öğretim yılının başlamasıyla birlikte, Bahçellievler Belediyesi ilçedeki okullara temizlik malzemesi desteğine hız kazandırdığı yazılmıştır. Özellikle öğrencilerin yoğun şekilde kullandığı lavabolarda kullanılmak üzere sıvı sabun, yüzey temizleyici ve çamaşır suyundan oluşan yaklaşık 55 ton temizlik malzemesinin okullara dağıtıldığı ve temizlik malzemeleri dağıtımı için Atatürk, Ali Haydar Ünver, 75. Yıl Cumhuriyet İlkokulları ile Bağlar Ortaokullu ve Ahmet Şişman Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'ni Belediye Başkanının ziyaret ettiği ifade edilmiştir. Aynı haber *"Sağlıklı Nesil İçin Sağlıklı Okul"* başlığı altında gazetesinde yayımlanmıştır.

CNN TURK ana haber bülteninin 12 Nisan 2018'de yayınlanan haberde *"65 Artı Yaşlı Hakları Derneği"*nin bir sağlık projesi ile yaşlılara doktor götürülerek sağlık hizmeti verdikleri konusunda bir haber yayınlanmıştır. Bağcılar belediyesi ile Bezmi Alem Üniversitesi işbirliğinde ki uygulamada ücretsiz sağlık kontrolü yapıldığı bildirilmiştir.

"Kanser değil biz güçlüyüz!" başlılığı altında 29 Nisan 2018 tarihinde *Gazete Damga*'da *yayımlanan haberde* Medicana Sağlık Grubunun kanserli hasta yakınlarının yaşadıkları zorluklara dikkat çekmek için hayata geçirdiği "Ne Demek Olduğunu Bilirim"' etkinlikleri kapsamında düzenlediği konserin Bahçelievler Nurettin Topçu Kültür Merkezinde gerçekleştirildiği yazılmıştır.

24 TV haber kanalında 24 Mart 2020 tarihinde 65 yaşını geçenlere sınırlama getirildiği haberi verilmiştir. Esenler belediyesi toplumsal iletişim merkezini arayanların ihtiyaçları karşılandığı ilgili bir haber yapılmış ve acil çağrı butonuna basıldığında belediye ekiplerinin acil olarak ihtiyaç sahiplerine ulaşıldığı bildirilmiştir.

İncelenen belediyelerin sağlık konusunda destek hizmetleri ve erken teşhise yönelik faaliyetlere giriştikleri dikkat çekmektedir (Akarsu, 2014). Bu hususların ağırlıklı olarak medaya yansıdığı görülmektedir.

3.4.9.1. Koronavirüs salgını faaliyetleri

2020 yılının ilk aylarında yaşanan koronavirüs salgını süresince incelenen belediyelerin oldukça etkin oldukları anlaşılmaktadır. Belediyelerin mart ortalarından itibaren gerçekleştirdiği faaliyetlerin medyaya hem bilgilendirme hem de korunma kapsamında yansıtıldığı görülmektedir.

12 Mart 2020 tarihinde *Milliyet* gazetesi *Express* ekinde "*Temizlik harekatı"* başlıklı haberde Koronavirüse karşı Bağcılar'daki okullar virüs tehlikesine karşı Bağcılar Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ekiplerince gece boyunca dezenfekte edildiği yazılmıştır. Aynı haber Gazete Damga'da 13 Mart günü "*Gece Boyunca Dezenfekte"* ve *İstanbul* gazetesinde *"Toplu Yaşam Alanları Gece Gündüz Temizleniyor"* başlığı altında yayımlanmıştır. Aynı haber *Yenigün* ile *Yurthaber* gazetelerinde de çıkmıştır. 14 Mart günü ise *Önce Vatan* gazetesinde "*Okullarda Gece Temizliği*" balığı altında bu haber verilmiştir.

14 Mart 2020 tarihinde yayımlanan *Bölge* gazetesindeki *"Esenler'de Corona Önlemi"* başlıklı haberde Esenler'in ortak kullanım alanları Koronavirüs salgına karşı düzenli olarak dezenfekte edildiği yazılmıştır.

15 Mart 2020 tarihinde *Show TV* haber kanalı İstanbul Bahçelievler'de Şirinevler mevkiinde pazaryerlerinin değişmesi üzerine eylem yapıldığı haberini vermiştir. Belediyenin meclis kararı ile yaya ve trafik hizmetinin aksadığını ve yeni pazar yerine servis verileceği açıklamasında bulunduklarını ifade etmiştir.

16 Mart 2020 tarihli *Bingöl* gazetesinde *"Zamların kaynağı Toptancı ve Üretici"* başlıklı haberde Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın dünyanın birçok ülkesinde can kayıplarına neden olan koronavirüsün Türkiye'de de tespit edildiğini duyurmasının ardından birçok vatandaş, marketlere ve eczanelere koştuğu ve vatandaşların "fahiş fiyat" şikâyetlerinin artması üzerine Bağcılar Belediyesi zabıta ekipleri harekete geçtiği yazılmıştır. 17 Mart'ta yayımlanan Büyükçekmece gazetesi Bağcılar Belediyesi, yeni tip koronaviriis nedeniyle kolonya, dezenfektan ve gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışlarına yönelik elliye yakın medikal, kozmetik, eczane ve marketi denetlediği yazılmıştır Aynı haber 17 Mart tarihinde *Gazete Damga*'da ve *Türkgün* gazetelerinde yayımlanmıştır.

Gazete Damga 17 Mart'ta "Halkımız Rahat Olsun" başlıklı haberinde Koronavirüs tehlikesine karşı Bağcılar Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ekiplerinin halkın yoğun olarak kullandığı yerlerin başında gelen eczane, kuaför ve pazar alanlarını dezenfekte ettikleri ve esnaf için alınması gereken bütün tedbirleri aldıklarını söyledikleri aktarılmıştır. Aynı haber 19 Mart'ta *Türkiye* gazetesinde yayımlanmıştır.

17 Mart 2020 tarihinde *TRT Haber*- Bağcılar'da Toplumsal Alanlar Koronovirüse Karşı dezenfekte edildiği haberini vermiştir. 18 Mart 2020 *STAR* televizyon kanalında Bağcılar Belediyesi ilçe genelinde dezenfekte çalışmalarını aralıksız olarak sürdürdükleri

haberini vermiştir. 18 Mart 2020 tarihinde *Artı TV*'de aynı haber yayınlanarak Bağcılar Belediyesi'nin ilçe genelinde dezenfekte çalışmalarını aralıksız olarak sürdürdükleri belirtilmiştir. CNN TÜRK kanalı haber kanalı 19 Mart tarihinde aynı haberi vermiştir.

18 Mart 2020 *Beyaz TV*'de Bağcılar Belediyesi belediye bina girişine koronavirüs tedbirleri kapsamında termal kamera yerleştirdiği haberi verilmiştir.

18 Mart 2020 tarihinde yayımlanan *Yeni Çağrı* gazetesinde Mikdat Özcan'ın imzasını taşıyan *"ESEV Eğitimleri Şehir Ekranı TV'de"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi Sanat Evi eğitimleri, Şehir Ekranı TV'den canlı yayınlanmaya başladığı ve 16 Mart Pazartesi sabahı yağlı boya eğitimiyle başlayan bu eğitimlerin gün boyunca devam eden Koronavirüs önlemleri alınarak yapıldığı yazılmıştır.

19 Mart 2020 tarihinde *Dokuz Sütun* gazetesinde yayımlanan *"Başkan Göksu kolonya dağıttı"* başlıklı haberde Esenler Belediye Başkanı M. Tevfik Göksu'nun, Esenler Belediye binasına gelen vatandaşlara ve belediye personeline hijyen ve temizliğe dikkat çekmek için küçük kutularda kolonya dağıttığı ve korona virüs önlemleri kapsamında, Esenler Belediyesi'nin bir taraftan kamu binalarından camilere, kültür merkezlerinden parklara, otobüs duraklarından kütüphanelere kadar vatandaşların yoğun olarak kullandıkları mekanları dezenfekte etiği, diğer taraftan da vatandaşları virüs ile ilgili bilgilendirici broşürler dağıtarak farkındalığı artırmaya çalıştığı yazılmıştır.

19 Mart 2020 tarihinde *Yeni Şafak* gazetesinin birinci sayfasında yayımlanan *"Yalnız kalan yaşlıları unutmadılar"* başlıklı haberde İstanbul'da AK Partili ilçe belediyeleri risk grubundaki yaşlılar için seferberlik ilan edildiği ve bu insanların ihtiyaçlarının 7/24 karşılandığı yazılmıştır. Haberde, Esenler'deki yaşlıların "Acil Hayat Kolyesiyle" bir tuşa basarak belediyeye ulaştıkları ve Esenler Belediye Başkanının *"Annemize, babamıza nasıl davranıyorsak öyle davranıyoruz"* dediği aktarılmıştır. Aynı haber gazetenin 11. Sayfasında *"Yaşlılar İçin Seferber Olduk"* başlığı altında ayrıntılı olarak yer almıştır.

19 Mart 2020 tarihindeki *Yeni Şafak* gazetesinde yayımlanan "*Yaşlılar İçin Seferber Olduk"* başlıklı haberde ülke geneline yayılmış şubeleriyle sosyal yardım çalışmalarına aralıksız devam eden Türk Kızılayı, koronavirüs konusunda bir yandan bilgilendirme yaparken bir yandan da farklı bir çalışmaya imza attığı ve Bağcılar Belediyesi ekipleriyle ortaklaşa çalışarak yaşlı veya kronik hastalığı olan vatandaşların market ihtiyaçlarını gidermekte olduğu yazılmıştır.

19 Mart tarihinde çıkan *Yurthaber* gazetesi *"Bağcılar da eczane, kuaför ve pazar alanları dezenfekte edildi"* başlıklı haberde koronavirüs tehlikesine karşı Bağcılar Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ekipleri, halkın yoğun olarak kullandığı yerlerin başında gelen eczane, kuaför ve pazar alanlarını dezenfekte ettiğini yazmıştır. Aynı haber ertesi gün Milat ve Son An gazetesinde de yer almıştır.

19 Mart 2020 tarihinde *A Haber*'de yayınlanan haberde, Bağcılar Belediyesi'nin ilçe genelinde dezenfekte çalışmalarını aralıksız olarak sürdürmekte olduğu ve bu kapsamda pazar yerlerini temizledikleri verilmiştir.

20 Mart 2020 tarihinde *Dokuz Sütun* gazetesinde yayımlanan *"ESEV eğitimleri Şehir Ekranı'nda"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi Sanat Evi eğitimlerinin Şehir Ekranı TV'den canlı yayınlanmaya başladığı ve Korona virüs ile ilgili alınan önlemler kapsamında Esenler Belediyesi Sanat Evi harekete geçtiği belirtilmiştir. Esenler Belediyesi Sanat Evi, devletin Korona virüsle mücadele amacıyla almış olduğu karar doğrultusunda 30 Mart 2020 tarihine kadar ara verilen derslerini, 16 Mart'tan itibaren Şehir Ekranı TV üzerinden uzaktan eğitim sistemiyle yapmaya başladığı ve 16 Mart Pazartesi sabahı yağlı boya eğitimiyle başlayan uzaktan eğitimler, gün boyunca diğer branş eğitmenlerinin katılımlarıyla devam edeceği açıklanmıştır.

CNN Türk kanalında 20 Mart 2020 tarihinde Bahçelievler zabıta ekiplerinin pazarlardaki seç-al dönemine ara verildiği kararı üzerine pazarları kontrol ettikleri konusunda bir haberi vermiştir. CNN Türk kanalı, 23 Mart 2020 tarihinde Bahçelievler zabıta ekipleri tarafından sokaktaki bankların toplandığı konusunda bir haber yapmıştır. 24 Mart 2020 tarihinde CNN Türk kanalı Bahçelievler belediyesi zabıta ekipleri tarafından bankların toplandığı haberini tekrar vermiştir. 27 Mart 2020 tarihinde CNN Türk televizyonu Bahçelievler zabıta ekiplerinin pazar yerlerinde gıda ve temizlik ürünlerinin üç metre tezgâh mesafesi arayla düzenlenmesi ve bu aralarda bir şey satılmaması ile ilgili pazar yerinde tedbirlerini kontrol edildiğini bildirmiştir. 31 Mart 2020 tarihinde aynı kanal Bahçelievler pazar yerlerinde tedbirler alındığı ve vatandaşların bazılarının sebze ve meyve seçme konusunda dikkatli oldukları konusunda bir haber yapmıştır. 31 Mart 2020 tarihinde aynı kanal Yenibosna mevkiindeki üst geçitten aktardığı haberde metrobüs durağında kalabalığın olmadığı ve ilgili bir haber yayınlanmıştır.

21 Mart tarihinde yayımlanan *Milat* gazetesinde *"Cam Bardak Yerine Karton Bardak"* başlıklı haberinde Koronavirus ile mücadele kapsamında İstanbul Bağcılar

Belediyesi tarafından bina içindeki çay ocaklarında Cam Bardak Yerine Karton Bardak kullanmaya başladığı aktarılmıştır

21 Mart 2020 tarihinde *Türkiye* gazetesinin 13. sayfasında yayımlanan *"Esenler'de Evde Kal'an kazanacak"* haberi yayımlanmıştır. Aynı haber Yeni Çağrı gazetesinin üçüncü sayfasında 22 Mart 2020 tarihinde "*Ev'de Kalan Kazanacak"* başlığıyla yayımlanmıştır. Yeni gün gazetesinin dördüncü sayfasında ise *"Esenler'de Evde kalan kazanacak"* başlığı altında haber yer almıştır.

Kanal 24 televizyonu 23 Mart 2020 tarihinde koronavirüs salgını nedeniyle haftanın ilk iş gününde trafiğin azaldığını ve sosyal mesafenin korunduğu, Bahçelievler minibüslerinin 65 ve yaş meslek gruplarına minibüslere almadıklarını ve lokantalardan paket servisi yaptıkları ifade edilmiştir. Bahçelievler belediyesinin de bu önlemlere katkıda bulunduğu ifade edilmiştir. Kanal 24 televizyonu 28 Mart 2020 tarihinde koronavirüs önlemleri kapsamında pazarlardaki önlemlerin zabıta ekipleri tarafından alındığı ile ilgili bir haber yayınlanmıştır.

NTV televizyonu 23 Mart 2020 tarihinde İstanbul Bahçelievler'de 65 yaş üstü önlemleri kapsamında bankaların kaldırıldı haberini vermiştir. 26 Mart 2020 tarihinde NTV televizyonunda Bahçelievler fırın ve yufkacıların işyerlerinin bazılarının mühürlendiği ve bu işyerlerinde yurtdışından geldikleri halde karantinaya almayan alınmayan insanları çalıştırıldığı haberini vermiştir. NTV televizyonu 28 Mart 2020 tarihinde pazarlarda giyim, oyuncak satışının engellendiği ve insanların mesafesi ile ilgili Bahçelievler belediyesinin zabıta ekiplerinin kontrol yaptığı konusunda bir haber yayınlamıştır.

23 Mart 2020 tarihinde *Hürriyet*gazetesinde *"Belediye Bize Gelsin"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi tarafından belirlenen yaşlıların evlerinde özel bakımları yapılarak diğer ihtiyaçları için de yardım yapıldığı ifade edilmiştir.

23 Mart 2020 Tarihinde *İstanbul* gazetesinde Bağcılar belediyesinin sokak hayvanlarına yardım ettiği ile ilgili bir haber yayımlanmıştır. Aynı haber Ayrıntılı Haber gazetesinde "*Koronavirüs Salgınında Sokak Hayvanları Unutulmadı"* başlığı altında verilmiştir.

23 Mart 2020 tarihinde *Bizim Anadolu* gazetesinde *"Esenlerde evde Kal'an Kazanacak!"* başlıklı haberde ve evlerinde kalan vatandaşlar için bir yarışmayla, her gün evdeki en güzel anlarını paylaşacakları ve sürpriz hediyeler kazanacakları açıklanmıştır.

23 Mart 2020 tarihinde yayımlanan *Analiz* gazetesinde *"Esenler'de eğitimler online devam ediyor"* başlığıyla verilen haberde Esenler Belediyesi Sanat Evi'nin (ESEV) piyano, keman, gitar, bağlama, filografi, karikatür, ahşap rölyef, kara kalem, fotoğrafçılık ve radyo programcılığı eğitimleri, Şehir Ekranı TV'den canlı yayınlanmaya başladığı belirtilmiştir. Belediyeden yapılan açıklamamaya göre, yeni tip Koronavirüs salgınıyla mücadele tedbirle kapsamında, ertelenen pek çok kültür ve sanat etkinliği, uzaktan eğitim modeliyle sürdürülmekte olduğu ifade edilmiştir. ESEV'in piyano, keman, gitar, bağlama, filografi, karikatür, ahşap rölyef, kara kalem, fotoğrafçılık ve radyo programcılığı eğitimleri online yayınlanmaya başladığı ve yağlı boya eğitimiyle başlayan ve ilgi gö ren uzaktan eğitimlerin diğer branş eğitmenlerinin de katılımlarıyla devam edilmekte olduğu yazılmıştır.

23 Mart 2020 tarihinde *Hürriyet* gazetesinde *"Belediye Size Gelsin"* başlığıyla yayımlanan haberde, Esenler Belediyesi'nin 65 yaş üzerindeki vatandaşlar için Esenler Belediyesi bünyesinde 7/24 hizmet veren Esenler Belediyesi Toplumsal İletişim Merkezi'ni arayarak asgari ihtiyaç malzemelerinin satın alınıp kendilerine ulaştırılması veya sağlık yardım taleplerindin alındığı kaydedilmiştir.

24 Mart 2020 tarihindeki *Cumhuriyet* gazetesindeki *"Bankları topladılar"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi zabıta ekipleri gün boyu sokaklarda gezerek anons yaptığı ve zabıta ekiplerinin vatandaşların dışarıda oturmaya devam etmesi üzerine parklardaki bankları topladıkları yazılmıştır.

NTV haber kanalında 24 Mart 2020 tarihinde 65 yaş üzeri olanların alışveriş yapabilmeleri için Esenler belediyesi tarafından acil hayat kolyesi ve telefonla aramak suretiyle ihtiyaçların belediye ekipleri tarafından karşılandığı ifade edilmiştir.

Beyaz TV 25 Mart 2020 tarihinde koronavirüs önlemleri kapsamında Bahçelievler belediyesinin bir merkez oluşturarak sokağa çıkamayan yaşlıların evlerini ziyaret ederek ihtiyaçlarının karşılandığı ifade edilmiştir. *Beyaz TV* 26 Mart 2020 tarihinde aynı konudaki haberi dikkat çekmektedir.

25 Mart 2020 tarihinde *NTV* televizyon kanalı Bağcılar Belediyesi ve Kaymakamlığı'nın evden çıkamayan yaşlıların ihtiyacını karşıladıkları ifade edilmiştir. *SHOW TV* kanalı 25 Mart 2020 tarihinde aynı haberi vermiştir. 25 Mart 2020 tarihinde *STAR TV*, Bağcılar Belediyesi ve Kaymakamlığı Evden Çıkamayan Yaşlıların İhtiyacını

karşılamakta olduğu ifade edilmiştir. *TGRT* televizyon kanalı 25 Mart 2020 tarihinde aynı haberi vermiştir.

Dokuz Sütun gazetesinin 25 Mart 2020 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler'de sıkı tedbirler"* başlıklı haberinde Bahçelievler Belediyesi Sağlık ve Temizlik İşleri Müdürlüğü ekiplerinin ilçede bulunan cami, cemevi, huzurevi, kamu binaları ve belediyeye bağlı tüm merkezlerde dezenfekte ve ilaçlama işlemlerine ara vermeden devam ettikleri yazılmıştır.

26 Mart 2020 tarihinde *Bursa Kent* gazetesinde yayımlanan "*Sahte Maske Üretenlere Baskın"* başlıklı haberde Bahçelievler'de ruhsatsız maske üretimi yapan bir imalathaneye polis ve zabıta ekipleri tarafından baskın düzenlediği yazılmıştır. Yapılan baskında ruhsatsız şekilde üretim yapan iş yerinde paketlenmeye hazır halde bekleyen 50'li paketler halinde 85 bin maske ele geçirildiği ve bu maskelerin incelenmek üzere İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü ekiplerine teslim edildiği bildirilmiştir.

Türkiye gazetesinin 26 Mart 2020 tarihindeki *"Fırına ve yufkacıya koronavirüs Mührü"* başlıklı sayısında başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi'ne bağlı zabıta ekipleri şikâyetler üzerine polis eşliğinde hem yufka satan dükkâna hem de fırına denetimde bulunduğu yazılmıştır.

Kanal 7 televizyonunda 26 Mart 2020 tarihinde 65 yaş üstü vatandaşların ihtiyaçlarının karşılanması için Vefa timlerin iş başında oldukları ve Bahçelievler'de bu timlerin görev yaptıkları aktarılmıştır. Kanal 7 televizyonunda 27 Mart 2020 tarihinin 18 haber ana haber bülteni nde vefa destek timlerinin haberi tekrar verilmiştir.

Ayrıntılı Haber gazetesinde 26 Mart tarihinde "*Yaşlılara Vefa"* şeklinde verilen haberde Sokağa çıkamayıp ihtiyaçlarını karşılayamayan vatandaşlar için belediyeler ve kamu kurumlan devreye girdiği yazılmıştır Bağcılar Belediyesi ve Bağcılar Kaymakamlığı'nın ortaklaşa yürüttüğü "Vefa İletişim Merkezi' taralından vatandaşların ihtiyaçlarının karşılandığı ifade edilmiştir. Aynı haber *Yeni Çağrı* ile İstanbul gazetelerinde yer aldığı görülmektedir.

26 Mar 2020 tarihinde *Karar* gazetesinde yayımlanan *"Korona Fırsatçılarına Göz Açtırılmıyor"* başlıklı haberde maske, eldiven, dezenfektan gibi ürünlerin sahtesini üretip piyasaya sürenler ile manipülatif haber ve paylaşım yapanlara fırsat verilmediği ve İstanbul Bağcılar Belediyesi zabıta ekipleri ve Bağcılar İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün ortaklaşa gerçekleştirdiği operasyonda merdiven altı imalathaneye dönüştürülen depoda şişe ve bidonlara doldurularak satışa hazır hale getirilmiş aıtibakterivel el temizleme tespit

edilerek bu konuda soruşturma açıldığı bildirilmiştir. Aynı haber *Önce Vatan* gazetesinde *"Bağcılar'da Sahte Kolonya Üreten Depoya Basın"* ve *Yenigün* gazetesinde *"Bağcılar'da Sahte Kolonya Üreten Depoya Baskın"* şeklinde verilmiştir.

Habertürk televizyonu 27 Mart 2020 tarihinde *"Şirinevler evde kal çağrısına uyuyor mu"* haberinde insanların kurallara pek uymadıkları ve insanların toplu halde dolaştıkları haberi verilmiştir.

A Haber kanalı, 30 Mart 2020 tarihinde Bahçelievler belediye zabıta ekiplerinin koronavirüs önlemlerine uyulup uyulmadığı konusunda otobüslerde kontrol yapıldığını bildirmiştir. A haber kanalı 30 Mart 2020 tarihinde aynı haberin sonraki bültenlerde verildiği görülmektedir.

Yeni Devir gazetesinin 31 Mart 2020 tarihinde yayımlanan *"Uyarılara rağmen yüzde 50'den fazla yolcu alıp, ayakta taşıdı"* başlıklı haberde Bahçelievler'de polis ve zabıta ekiplerinin İçişleri Bakanlığı'nın tüm toplu ulaşım araçlarında yolcu taşıma kapasitesinin yüzde 50 düşürülmesi ile ilgili genelge ile ilgili olarak denetleme yaptığı yazılmıştır. Denetlemelerde uyarılara rağmen bir minibüs içerisinde yolcuların ayakta seyahat etmesi şaşkınlık oluşturduğu ve minibüs şoförüne 392 TL ceza kesildiği habere eklenmiştir.

Bölge gazetesinin 1 Nisan 2020 tarihinde *"Esenler'ın sokaklarında Koronavirüs Temizliği"* başlığı altında verdiği haberde Esenler Belediyesi'ne bağlı ekipler koronavirüsün yayılmasını önlemek için sokak sokak gezerek yolları yıkamakta oldukları ve kapı girişlerini dezenfekte ettikleri yazılmıştır. Gazete aynı tarihte *"M. Tevfik Göksu'dan Evde Kalın'çağrısı"* başlıklı haberde Esenler Belediye Başkanı Mehmet Tevfik Göksu'nun, sosyal medya hesabında vatandaşlarla hasbihal ederek *"evde kalın"* çağrısında bulunduğu ve hakkında çıkan *"Koronavirüs testi yaptırdığı ve pozitif çıktığı"* iddialarına yanıt veren Göksu'nun, iyi olduğunu ve hakkında çıkan haberlerin asılsız olduğunun açıkladığı yazılmıştır.

Diriliş Postası gazetesinde 1 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan *"Belediyeler seferber oldu"* başlıklı haberde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın koronavirüs ile mücadele boyunca ihtiyaç sahiplerinin kullanımı için başlattığı Dayanışma Kampanyası için Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı ve Çekmeköy Belediye Başkanı Ahmet Poyraz'ın 6 aylık başkanlık maaşlarını bağışladıkları yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 2 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan "*Toplu taşıma araçlarına yönelik denetim yapıldı"* başlığı altında verilen haberde koronavirüs tedbirleri kapsamında- kontrolların yapıldığı yazılmıştır.

4 Nisan 2020'de *Tünaydın* gazetesinde *"Esenler'de Hayata Dair Her Şey Şehir Ekranı Tv'de"* başlıklı haberde Esenler Belediyesi'nin hayata dair her şeyi Şehir Ekranı TV'de online olarak vatandaşların evine götürdüğü ve tüm dünyayı etkisi altına alan Koronavirüsün yayılımını engellemek için yapılan evde kal çağrıları toplumda karşılık bulduğunu ifade ettikleri yazılmıştır.

Gazete Damga gazetesinde 4 Nisan 2020 "tarihinde çıkan *"Askıda ekmeğe yoğun ilgi"* başlıklı haberde *"Askıda Ekmek"* uygulamasıyla korona günlerinde hayırseverler vatandaşların 5 bin adet ekmek bağışladığı yazılmıştır. Aynı haber Yeni Gün gazetesinde 4 Nisan 2020 tarihinde verilmiş, *"Köklü geleneğimiz "Askıda Ekmeğe Yoğun İlgi"* başlığı altında haberin ayrıntıları yazılmıştır. Aynı haber 5 Nisan 2020 tarihinde Ayrıntılı Haber ve Doğru Haber Gazetelerinde verilmiştir.

4 Nisan 2020 *Kanal 24* kanalında Bağcılar Belediyesi Zabıta Ekipleri'nin semt pazarlarında koronavirüs önlemleri aldığı konusu haber yapılmıştır. Aynı tarihte *TV 100* kanalında aynı haber verilmiştir. *Yeni Devir* gazetesinin 5 Nisan 2020 tarihinde yayımlanmış olan *"Bağcılar'da Giriş ve Çıkışlar Kontrol Altında"* başlıklı haberde aynı konu işlenmiştir. Aynı haber 7 Nisan 2020 tarihinde verilmiştir.

Akşam gazetesinin 7 Nisan 2020'de*"Evdekal, ödülleri topla Ödülleri"* başlığıyla verilen haberde Esenler Belediye Başkanı'nın evler için hazırlıkları online aktiviteleri anlattığı ve bunlardan birisinin Şehir Ekranı adlı You Tube kanalında düzenlenen 'Evde Kal Kazan' adlı ödüllü bilgi yarışması olduğunu aktarmıştır. Bilgi yarışmasında kazananlara tablet bilgisayar, powerbank, kulaklık, 1 GB internet, termos, takım forması, maske ve kolonya hediye olarak verildiği açıklanmıştır. *Posta* gazetesinin 9 Nisan 2020'de *"Koronavirüse karşı "Moral Timi"* başlığıyla aynı haber verilmiştir. *Yeni Şafak* gazetesi bu haberi 10 Nisan 2020 tarihinde "Koronavirüse karşı *"Moral Timi*" başlığıyla vermiştir. Önce *Vatan* gazetesi 12 Nisan 2020 tarihinde *"Salgına Karşı Moral Timi"* olarak verdiği görülmektedir. İstanbul gazetesi'nin 9 Nisan 2020 tarihinde bu haberi *"Koronavirüs'e Karşı"* başlığıyla vermiştir.

TGRT Haber kanalında 7 Nisan 2020 tarihinde Esenler ilçesinde belediye zabıta ekiplerinin otobüsleri dezenfekte ettiğini ve pazar alanları denetlendiği haberi verilmiştir.

7 Nisan 2020 tarihinde *TRT* Haber televizyon kanalı Bağcılar Belediyesi ekiplerinin koronavirüs tedbirleri kapsamında sokak hayvanlarını unutmayarak ihtiyaçlarını karşıladıkları ifade etmiştir.

Yeni Şafak gazetesinin 8 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan *"Yaşlılar İçin Seferberlik"* başlıklı haberinde Bahçelievler Belediyesi: Vefa destek grubuyla birlikte 17 bin haneye hijyen paketi dağıttığı ve Günlük 2 bin 500 kişinin yaşadığı 651 hanenin sıcak yemek ihtiyacı karşılandığı yazılmıştır.

8 Nisan 2020 tarihinde *A Haber*'de yayınlanan haberde koranovirüs taramalarında pozitif çıkan ailelere Bağcılar Belediyesi'nin Destek olduğunu belirtmiştir. 8 Nisan 2020 tarihinde *Akit TV*'de Bağcılar Belediyesi Karantinaya Alınan Ailelere Desteğini sürdürmekte olduğu ifade edilmiştir.

Kanal D televizyon kanalı 8 Nisan 2020 tarihinde Bağcılar Belediyesi Ekipleri'nin Mahmutbey Stadını Cuma namazı için hazırladıkları haberini verilmiştir.

8 Nisan 2020 *NTV* televizyon kanalında Mesut Yarla tarafından sunulan Sabah Haberleri'nde karantinaya alınan ailelere Bağcılar Belediyesi destek oldukları haberi verilmiştir.

Habertürk televizyon kanalında 8 Nisan 2020 tarihinde Esenler belediyesi tarafından evde kalanlar için moral timinin sokakta konserler verdiği haberi yer almıştır. 13 Mayıs 2020 tarihinde Habertürk televizyon kanalında sıfır ile 14 yaş arası çocukların koronavirüs önlemleri kapsamında sokaklara ve oyun alanlarına çıktığı ve Esenlerli Çocukların Esenler belediyesinin organize ettiği palyaçolar eşliğinde top oynadıkları ilgili bir haber verilmiştir.

8 Nisan 2020 tarihinde *Kanal D* televizyon kanalında koronavirüs önlemleri kapsamında evlerinden çıkamayanlar için Esenler belediyesinin moral timinin sokaklarda konser verdiği haberi verilmiştir.

9 Nisan 2020 tarihinde *Haber Global* televizyon kanalında koronavirüs salgını ilgili mücadele kapsamında yeni doğan aşıları Esenler Sağlık Ocağı tarafından yapıldığı haberi verilmiştir.

Dokuz Sütun gazetesinin 9 Nisan 2020 tarihinde "*Zabıta eşliğinde eve götürüyorlar"* başlığında yayımlanan haberde, Belediyenin servis aracı ile siparişler zabıta

eşliğinde evlere teslim edildiği ve 65 yaş üstü vatandaşlar ve evinde yaşlı bakmakta olan kadınların uygulamadan çok memnun olduklarını belirttikleri yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 9 Nisan 2020 tarihinde *"Pazarcılardan evlere servis"* başlığında yayımlanan haberde Koronavirüs salgını nedeniyle sokağa çıkamayan 65 yaş üstü vatandaşlar ve kronik hastalar, pazar alışverişini telefonla yaptıkları ve zabıtaların vatandaşlara bu konuda yardımcı oldukları yazılmıştır.

Show TV televizyon kanalında 10 Nisan 2020 tarihinde koronavirüs önlemleri kapsamında Esenler'de bazı caddeleri trafiğe kapatıldığını ve Esenler belediyesi zabıta ekiplerinin bu caddelerde önlem aldıkları konusunda bir haber yayınlanmıştır. Aynı kanalda 29 Nisan 2020 tarihinde Esenler'de *"Balkondan Balkona Yarış"* adı altında Esenler belediyesinin eğlence etkinliği düzenlediği ve yarışmalar yapıldığı bildirilmiştir.

Sabah gazetesinin 10 Nisan 2020 tarihli "*Koronavirüs icin özel tedbirler"* başlıklı haberinde"Esenler Belediyesi'nin Koronavirüs salgınının durdurulması amacıyla sıkı tedbirler aldındığı yazılmıştır. Aynı haber *Takvim* gazetesi tarafından *"İki Cadde Kapatıldı"* başlığıyla verilmiştir. Türkiye gazetesi ise bu haber *"Esenlerde virüse Özel Tedbir: İşlek cadde ve meydan yaya trafiğine kapatıldı"* başlığı altında verilmiştir. 10 Nisan 2020 tarihinde Sabah gazetesinde *"Koronavirüs için özel tedbirler"* başlığı altında ve Takvim gazetesinin*"2 Cadde Kapatıldı"* Türkiye Gazetesi'nin"İşlek cadde ve meydan yaya trafiğine kapatıldı" şeklinde aynı haberi verdikleri görülmektedir.

Bursa gazetesinin 11 Nisan 2020 *"Tiyatroseverler Radyo Başına"* başlıklı ve *"Koronavirüs salgını nedeniyle evde vakit geçiren tiyatroseverler için, radyo tiyatrolarının en güzel örnekleri her gün 'Radyo Esenler'de dinleyicisiyle buluşuyor"* alt başlıklı haberdeyeni tip koronavirüs salgını sürecinde *"Evde Kal"* çağrısına uyarak evde kalan vatandaşlar için dijital ortamlarda çeşitli kültür sanat etkinlikleri düzenlendiği ve Radyo Esenler de bu kapsamda tiyatronun hayal sahnesini radyo tiyatrolarıyla evlere taşıdığı aktarılmıştır. Aynı haber 12 Nisan 2020 tarihinde İstanbul gazetesinde *"Esenler'de radyo tiyatrolar evlerde"* başlığıyla verilmiştir. Son An gazetesinin 18 Nisan 2018 tarihinde *"Radyo Esenler ile Radyo Tiyatroları Evinizde!"* başlığı altında aynı haber verilmiştir.

Gazete Damga gazetesinin 11 Nisan 2020 *tarihindeki "Karantinadakilere psikolojik Destek"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi, yeni tip koronavirüs nedeniyle karantina altına alınan dört binada yaşayanlardan isteyene telefonla veya görüntülü olarak psikolojik destek vermeye başladığı belirtilmiştir. Aynı haber Günboyu Milat ve Türkiye

gazetelerinde yayımlanmıştır. Ayrıca 14 Nisan 2020 tarihinde çıkan Gazete Damga ve İzmir'de çıkan Haber Ekspres gazetelerinde psikolojik desteğin canlı yayında yapıldığı eklenmiştir. Aynı tarihte *Önce Vatan* gazetesi *"Kadınlara Canlı Yayında Psikolojik Destek"* ve *Türkgün* gazetesi *"Canlı yayında Psikolojik Destek"* başlıkları altında aynı haber yayımlanmıştır.

Tünaydın gazetesinin 11 Nisan 2020 tarihindeki sayısında Korona virüs tedbirleri kapsamında evlerinden dışarıya çıkamayan 17 bin yaşlı ve kronik hastaya Bahçelievler Belediyesi Vefa Sosyal Destek Grubu ekiplerinin hijyen paketi dağıttığı yazılmıştır.

Milat gazetesinin 11 Nisan 2020 tarihli "K*arantinaya alınanlara psikolojik destek"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nde görevli uzman klinik psikolog Semih Toy'un dört mahallede karantina altına alınan binada yaşayan kişilere, telefonla veya internet üzerinden görüntülü bağlanarak psikolojik destek vermeye başladığı yazılmıştır.

"Karantinadaki 4 binadaki vatandaşlara psikolojik destek hizmeti" başlıklı *Türkiye* gazetesinin 11 Nisan 2020 tarihindeki haberinde Bağcılar Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nde görevli uzman klinik psikolog Semih Toy, yeni tip koronavirüs sebebiyle ilçeye bağlı 4 mahallede karantina altına alman binada yaşayan kişilere, telefonla veya internet üzerinden görüntülü sağlık hizmeti verildiği belirtilmiştir.

12 Nisan 2020 tarihinde *Kanal 7* televizyon kanalında günlük taze ekmeklerin evlere ulaştırması için Esenler belediyesinin destek verdiğini ve Kızılay ile işbirliği yapılarak ekmek dağıtıldığı ifade edilmiştir. 23 Mart 2020 tarihinde Kanal 7 haber kanalında koronavirüs salgını nedeniyle dışarı çıkmayan yaşlılar için Alo Vefa destek grubu tarafından hizmet verildiği Esenler belediyesi zabıta ekiplerinin yaşlılara maaşlarını bankadan çekebilmek için yardımcı oldukları konusunda bir haber verilmiştir.

13 Nisan 2020 tarihinde *EGE TV*'de Bağcılar halkının sokağa çıkma sınırlamasına uyduğu ve Bağcılar Belediyesi Vefa Timleri ihtiyaç sahiplerini yalnız bırakmadığı ve ihtiyaçların karşılandığı ifade edilmiştir. *SHOW TV* kanalı 13 Nisan 2020 tarihinde Bağcılar Belediyesi Vefa timlerinin ihtiyaç sahiplerini yalnız bırakmadıkları ve gerekli yardımları yaptıkları ifade edilmiştir.

Dokuz Sütun gazetesinin 13 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan sayısında BahçelievlerKent Konseyi kadın Meclisi Gönüllülerinin ilçedeki sağlık çalışanları içinyüz siperliği üretimine başladığı aktarılmıştır.

Türkiye gazetesinin 13 Nisan 2020 tarihindeki sayısında çıkan *"Sokak Hayvanları Unutulmadı"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi veterinerlik birimi ekiplerinin, meydanı mesken tutan güvercinleri beslemeyi ihmal etmediği ve yiyecek bulmakta zorlanan sokak hayvanlar için ilçenin belli noktalarında bulunan beslenme odaklarına mama dağıtımı gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

*Son Saat*gazetesi'nin 13 Nisan 2018'de *"Esenler'de Sokak Hayvanlar Unutulmadı" başlığı altında verilen haberde* Esenler Belediyesi ekiplerinin salgın sırasında sokağa çıkma yasağı ilan edilmesinin ilk gününde sokak hayvanlarını unutmayarak mama kaplarına yiyecek bıraktığı haberi verilmiştir.

14 Nisan 2020 tarihinde *"Bağcılar'da vefa timleri ihtiyaçları gideriyor"* başlığı altında *Önce Vatan* gazetesinde yayımlanan haberde gece saatlerinde 31 ilde Sokağa Çıkma Yasağı getirilmesiyle birlikte İstanbul'un en büyük üçüncü ilçesi olan Bağcılar'da yasağa uyulduğu görüldüğü ve polisin ilçede birçok noktada denetimleri sürdürürken devriye ekiplerinin de ara sokakları kontrol ettikleri yazılmıştır.

Yeni Şafak gazetesinin 17 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan "*Lütfen Maske ve Eldivenleri Atmayın"* başlıklı haberinde muhabirlerin Bahçelievler Belediyesi temizlik görevlileri ile konuştukları yazılmıştır. Koronavirüs salgınıyla mücadelede sokakları çöplerden temizleyen temizlik görevlilerinin büyük rol oynadıkları belirtilmiş ve. heran enfekte olmakla karsı karsıya olduklarını söyleyen temizlikçilerin gün boyu sokaklardan yüzlerce kullanılmış eldiven ve maske topladıklarını ifade etmişlerdir.

Gazete Damga gazetesinin 19 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan sayısında Bahçelievler Belediyesi tarafından vatandaşların ihtiyaçlarının evlerde karşılanması için gönde beş bin çağrıya cevap verdiği yazılmıştır.

Ülke TV kanalında 19 Nisan 2020 tarihinde 31 ildeki pazar ve marketlerde kontrol yapıldığını ve bu kapsamda Bahçelievler'de polis ve zabıta ekiplerinin kontrol ve denetim yaptıkları haberi verilmiştir.

Habertürk kanalının 19 Nisan 2020 tarihinde maske eldiven için tıbbi atık uygulamasına Bahçelievler tıbbi atık kutularının zabıta ekipleri tarafından belli noktalara yerleştirildiği haberi verilmiştir.

Kanal 24 televizyon kanalı 19 Nisan 2020 tarihinde Bahçelievler belediyesinin koronavirüs tedbirleri kapsamında çağrı merkezinde 5000 telefona cevap verdiklerini ve ihtiyaç sahiplerine yardım ettikleri konusunda bir haber yapılmıştır. Aynı kanalın 22 Nisan

2020 tarihinde Bahçelievler zabıta ekiplerini düzenli olarak alışveriş yapmak isteyenlere yardım ettikleri aktarılmıştır. Aynı gün Kanal 24 televizyonu ramazan pidesi konusunda zabıta kontrolleri yapıldığı konusunda bir haber vermiştir. Aynı tarihte insanların Bahçelievler belediyesi ekipleri kontrolünde alışveriş yaptıkları konusunda bir haber yapılmıştır. Bahçelievler belediyesi ekiplerinin gerekli kontrolleri yaptıkları insanlara sosyal mesafe ve alışveriş konusunda yardımcı oldukları belirtilmiştir.

Haber Ekspres 20 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan *"Ekmek dağıtımı devam etti" başlığı altında verilen haberde* Türkiye'de 30 büyükşehir ve Zonguldak'ta uygulanan hafta sonu sokağa çıkına yasağının ikinci gününde de Esenler Belediyesi Zabıta Ekipleri mahallelerde ekmek dağıtımına devam ettiği ifade edilmiştir. Aynı haber Önce Haber gazetesinde 20 Nisan 2020 tarihinde *"Yasağın İkinci gününde de ekmek dağıtımı yapıldı"* şeklinde verilmiştir.

Kanal 7 televizyonu tarafından 20 Nisan 2020 tarihinde Bahçelievler zabıta ekiplerinin özveriyle çalıştığı ve halkın bu ekiplere teşekkür ettiklerini aktarılmıştır. Aynı kanal 26 Nisan 2020 tarihinde koronavirüs salgını nedeniyle Bahçelievler belediyesi ekipleri tarafından ihtiyaç sahiplerine yemek dağıtıldığını ifade etmişlerdir. Ayrıca Bahçelievler aşevinde 2000 ihtiyaç sahiplerine yemek dağıtıldığı haberi verilmiştir. Aynı kanalın 27 Nisan 2020 tarihinde iftarlıkların eve teslim edildiğini ve 500 öğrenciye ve 3700 ihtiyaç sahibine yemek dağıtıldığı konusunda bir haber yapmıştır.

NTV haber kanalında 21 Nisan 2020 tarihinde 23 Nisan etkinlikleri kapsamında Esenler belediyesinin resim defteri ve boya kalemlerinin palyaçolar tarafından dağıtıldığı konusunda bir haber yayınlanmıştır.

CNN Türk haber kanalında 21 Nisan 2020 tarihinde koronavirüs tedbirleri kapsamında dört günlük sokağa çıkılmaması tedbirlerinden önce Bahçelievler Semt pazarlarında yoğunluk yaşandığı ve sosyal kurallara uymadığı haberi verilmiştir. Ayrıca Şirinevler pazarında maske takmayanların zabıta ekipleri tarafından pazara alınmadığı bildirilmiştir.

Sabah gazetesinde, 22 Nisan 2020 tarihindeki sayısında *"Esenler'de 23 Nisan Çoşkusu Başladı"* şeklinde verilen haberde23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, bu yıl koronavirüs tedbirleri kapsamında her yıl olduğundan daha farklı kutlanmakta olduğu ve sokağa çıkıp coşkuyu yaşayamayan çocuklar için Esenler Belediyesi harekete geçtiği yazılmıştır. Sanat Evi (ESEV) öğrencilerinden oluşan 3 kişilik bir animasyon ekibi,

sokak sokak gezerek Esenlerli çocukları eğlendirdiği yazılmıştır. Türkiye gazetesi aynı haberi *"23 Nisan'ı Evinde Geçirecek Çocuklar Unutulmadı"* başlığıyla verilmiştir.

Sabah gazetesinin 22 Nisan 2020 tarihinde *"Esenler'de Ramazan ruhu evlere taşınacak"* başlıklı haberinde Esenler Belediye Başkanı M. Tevfik Göksu'nun, telekonferans yöntemi ile düzenlediği basın toplantısında Ramazan ayı boyunca ilçede yürütülecek çalışmaları anlattığı ve şimdiye kadar Çocuk İftarından İftar Çeşmelerine. Eve Teslim İftar'dan Alo İftara, Helva Sohbetleri'nden Anadolu Erenleri'ne kadar Ramazan'ın manevi iklimine uygun çok farklı programları hayata geçiren Esenler Belediyesi, koronavirüs tedbirleri çerçevesinde bu sene Ramazan'da farklı bir konsept uygulayacağını duyurduğu yazılmıştır.

22 Nisan 2020 tarihinde *Tünaydın*gazetesinin *"Nikahlara Koronavirüs Düzenlemesi"* başlığı altında verilen haberde Yeni tip koronavirüs salgınının İstanbul'da çiftlerin nikah tarihlerini değiştirmelerine neden olduğu ve kentte ilçe belediyeleri nikah tarihleriyle ilgili farklı uygulamalara yaptıkları yazılmıştır. Bu amaçla Bağcılar Belediyesinin tedbirler kapsamında nikâh günü vererek nikahların gerçekleştirildiği yazılmıştır.

Tünaydın gazetesinin 22 Nisan 2020 *"Nikâhlara koronavirüs Düzenlemesi"* başlıklı haberde İstanbul'daki belediyelerin koronavirüs salgını nedeniyle nikâh önlemleri alındığı yazılmıştır. Bahçelievler Belediyesi'nin nikâh kıyımına sağlık önlemleri alarak devam edildiği ve bu arada ilçede daha önce kayıt yaptıran birçok çift, salgın nedeniyle nikâhlarını iptal ettikleri ifade edilmiştir.

İstanbul gazetesinin 23 Nisan 2020 tarihinde yayımlanan "*Temassız Tıbbi atık Kutusu"* haberinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 8 ve 10 Nisan tarihlerinde yayımladığı genelgeler ile maske ve eldivenlerin tıbbi atık olarak değerlendirilmesi kararının ardından harekete geçen Bahçelievler Belediyesinin *"Temassız tıbbi atık kutusu"* dönemine geçtiği yazılmıştır. Halk sağlığının korunması ve salgının önlenmesi maksadıyla kullanılmış maske, eldiven ve izole kıyafetler çöp konteynerleri yerine ilçenin farklı noktalarına konumlandırılacak özel üretilen temassız tıbbı atık kutularına atılacağı da eklenmiştir.

TV 100 haber kanalında 24 Nisan 2020 tarihinde 23 Nisan etkinlikleri kapsamında Bahçelievler belediyesinin çocuklara devredildiğini ve sokakların temizlenmesi için emir verdikleri konusunda bir haber yapılmıştır.

25 Nisan 2020 *Habertürk* kanalında- Bağcılar Belediyesi ve Kaymakamlığı evden çıkamayan yaşlıların ihtiyacını karşıladıkları dile getirilmiştir. Kanal 7 kanalında 28 Nisan 2020 tarihinde aynı haber verilmiştir.

28 Nisan 2020 tarihinde *Yeni Çağrı* gazetesinin 11 Nisan 2020 *tarihindeki "Bağcılarda Ramazan evde farklı yaşanıyor"* ve *Dokuz Sütun* gazetesinin *"Ramazan çoşkusu online evlere taşındı"* başlıklı haberlerde belediyenin her yıl düzenlediği iftar etkinliklerinden farklı olarak uzaktan online ve görüntülü olan etkinlikler düzenlediği yazılmıştır. Aynı haberler 29 Nisan 2020'de *Tünaydın* ve *Önce Vatan* gazetesindeki ramazan sayfasında yer almıştır.

1 Mayıs 2020 *Bölge* gazetesinde *"Haftalar Sonra Çocuk Sokağında' Eğlence"* başlıklı haberinde koronavirüs salgının edeniyle 20 yaş altı için uygulanan sokağa çıkma yasağının ardından Esenler'de haftalar sonra 0-14 yaş grubu, sokağa çıktığı haberi verilmiştir. Gazetede aynı gün *"Akıllı Şehir Esenler için e-çalıştayı"* başlıklı haberinde Esenler'de yapımına devam edilen "Türkiye'nin İlk Akıllı Şehri Esenler" projesinin e-Çalıştay'ı telekonferans yöntemiyle yapıldığı yazılmıştır. Gazetede bir başka haberde *"Esenler'de Yaşlılar Güneşin Keyfini Çıkardı"* başlıklı haberinde Koronavirüs salgını nedeniyle 65 yaş ve üzeri için uygulanan sokağa çıkma yasağının ardından Esenler'de 65 yaş üstü vatandaşların ikinci kez sokağa çıktıkları yazılmıştır. *Bölge* gazetesinde, 1 Mayıs 2020 tarihinde *"Göksu Çocukların Bayramını Kutladı"* başlığıyla verilen haberdei Esenler Belediye Başkanı'nın korona virüs önlemleri dolayısıyla 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı evlerinde kutlayan çocukların bayramını bir video ile kutladığı ve kutlama videosunda çocukların sevgilisi palyaçolar Göksu'ya eşlik ettiği yazılmıştır. Aynı gazetede *"Esenler'de Çocuk Bayramı Evlere Sığdı"* başlığıyla verilen haberde, Esenler Belediyesi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı, Çocuk Sokağı'nda animasyon ekipleri, çocuk şarkıları, canlı konserler ve hediyelerle doyasıya kutladığı yazılmıştır.

1 Mayıs 2020 *Gazete 365*'te "Yaşlılar 4 saatlik izinde çocuklar gibi sevindi" başlıklı haberde Kovid-19' ile Mayıs ayı normalleşme planı kapsamında; 65 yaş üstü olanlar için pazar günü kısıtlamanın dört saatliğine kaldırılması kararının ilk kez uygulanmasıyla renkli görüntüler ortaya çıktığı ve 22 Mart'tan beri sokağa çıkama yasağı nedeniyle evlerinde bulunan Bağcılarlı 35 bini aşkın 65 yaş üstü ilçe sakini de saatler on biri gösterdiğinde kendini dışarı attıkları yazılmıştır. Bu sırada Bağcılar Belediyesi Zabıta

Müdürlüğü ekiplerinin de büyükleriyle yakından ilgilendiği eklenmiştir. Aynı haber *Güncel Posta*'da "Koca Koca Çınarlar Çocuklar Gibi Şendi" başlığıyla verilmiştir.

1 Mayıs 2020 tarihinde *Gazete Bağcılar*'da *"Kuaför Berber ve Güzellik salonları denetlendi"* başlığı altında yer alan haberde Kovid-19 tedbirleri kapsamında erkek ve kadın kuaförleri 21 Mart'tan itibaren geçici olarak kapatıldığı ve normalleşme adımları atılmaya başlanması üzerine İçişleri Bakanlığı'nca yayınlanan genelgeyle yaklaşık iki aydır kapalı olan kuaför, berber ve güzellik salonlarının açılmasına karar verildiği yazılmıştır. Bağcılar Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekipleri tarafından ilçe merkezindeki tüm berber, kuaför ve güzellik salonlarına kurallara uyulup uyulmadığı noktasında kontroller yaptığı habere eklenmiştir.

1 Mayıs 2020 tarihinde *Gazete Damga*'da "*Kimse Aç Kalmasın Diye Çalışıyoruz*" başlığıyla verilen haberde Bağcılar Belediyesi, koronavirüs nedeniyle sokağa çıkamayan 65 yaş üstü ve kimsesi olmayan ihtiyaç sahibi bin kişiye iftar ve sahur yemeği götürdükleri ifade edilmiştir. Önceliğin sağlık olduğunu belirten Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağrıcı'nın *"Salgın nedeniyle hep birlikte iftar yapamasak da hizmetlerimizle hemşehrilerimizin yanındayız. Aç kimse kalmasın diye bütün gücümüzle çalışıyoruz"* dediği aktarılmıştır.

2 Mayıs 2020 tarihinde *Milat* gazetesindeyayımlanan *"Her Gün 1000 Kişiye İftar ve Sahur Yemeği"* başlıklı haberde koronavirüs nedeniyle sokağa çıkamayan 65 yaş üstü ve kimsesi olmayan ihtiyaç sahibi 1000 kişiye iftar ve sahur yemeği götürdükleri belirtilmiştir. Aynı haberin *Son Saat* ve *Son An* gazetelerinde yer alığı görülmektedir

Gazete Damga gazetesinin 3 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan "*İstanbul'un Beyaz Ordusu"* başlıklı haberde koronavirüs salgınını önlemek amacıyla1200 ekipten oluşan filyasyon nunkurulduğu yazılmıştır. Bahçelievler'de görev yapan Bahçelievler İlçe Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı 60 kişiden oluşan 30 filyasyon ekibinin şimdiye dek 5 bini pozitif vaka olmak üzere, temaslılarıyla birlikte yaklaşık 10 bin kişinin tedavi ve izolasyon süreçlerini yönettiği ifade edilmiştir.

Gazete Damga gazetesinin 7 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *"Ya Menikür Ya Pedikür"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediye Başkanı'nın erkek ve kadın kuaförlerinin dezenfekte çalışmaları kapsamında yaptığı açıklamada, *"Normalleşme sürecine girdiğimiz bu günlerde vatandaşlarımızın ve berberlerimizin 3 altın kurala özen*

göstermelerini rica ediyorum. Maske kullanımı, hijyen ve fiziki mesafe kuralına dikkat etmelerini özellikle rica ediyorum"' ifadelerini kullandığı yazılmıştır.

TV Net kanalında 10 Mayıs 2020 tarihinde saat 15:00'teki haberlerde sokağa çıkma yasağı kapsamında anneler günü etkinliklerinin Esenler belediyesi tarafından yapıldığı ve annelere sepetlerle çiçekler bırakıldığı bildirilmiştir.

10 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *Gazete Damga*'da "*Bağcılar yaşlıları Bekliyor"* başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi, koronavirüs nedeniyle bir ayı aşkın kaldıkları evlerinden kısa süreli de olsa çıkacak 65 yaş üstü çocuk ve gençler için parkları hem temizlik hem de tadilat çalışmasıyla hazır hale getirdiği yazılmıştır. Aynı haberin *Yeni Çağrı* gazetesinde yer aldığı görülmektedir.

CNN Türk haber kanalının 10 Mayıs 2020 tarihinde yapılan haberde Anneler Günü 'nde Esenler belediyesi animasyon ekiplerinin hediye dağıttığı bildirilmiştir. *CNN Türk* haber kanalında 19 Nisan 2020 tarihinde yapılan haberde 19 Mayıs kutlamaları kapsamında Esenler belediyesi ile Kızılay ekiplerinin halka bayrak ve kumanya dağıttığı haberi verilmiştir.

11 Mayıs tarihinde *Gazete Damga*'da *"Zabıta Süt Taşıyor"* başlığıyla verilen haberde Sokağa çıkma yasağı nedeniyle hastanedeki 29 günlük bebeğinin yanına gidemeyen Ziya-Şerife Sütçü çiftinin yardımına Bağcılar Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekiplerinin koştuğu yazılmıştır. Aynı haber Türkiye gazetesi ile Yeni Devir gazetesinde yer almıştır.

11 Mayıs tarihinde *Gazete Damga*'da *"Riskleri baştan Önleyeceği*" başlıklı haberde Bağcılar Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekipleri, yeniden mesaiye başlayan berber, kuaför ve güzellik salonlarını denetlediği ve. Belediye Başkanı Lokman Çağına, *"Bu denetimler sayesinde salgına karşı olası riskleri önlemeye çalışıyoruz"* dediği aktarılmıştır.

13 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *Son Saat gazetesi "Esenler'de açılışın ilk gününde berber ve kuaförler denetlendi"* başlıklı haberinde, Esenler Belediyesi Zabıta ekipleri 21 Mart'tan beri kapalı olan ve bugün kapılarını açarak ilk müşterilerini randevu sistemi ile kabul eden berber ve kuaför salonlarında denetlemelerde bulundukları ve zabıta ekipleri ayrıca kuaför ve berberlere hijyen kiti de dağıttıkları yazılmıştır.

CNN TÜRK kanalı Bağcılar Belediyesi'nden 17 Mayıs 2020 tarihinde 65 Yaş Üstü Vatandaşlara Müzik Ziyafeti verildiği aktarılmıştır. Aynı kanal 17 Mayıs 2020 tarihinde

Bağcılar Belediyesi ve Kaymakamlığı evden çıkamayan yaşlıların ihtiyacını karşıladıkları ifade edilmiştir.

Kanal 24 televizyon kanalında 17 Mayıs 2020 tarihinde Bağcılar Belediyesi'nden 65 yaş üstü vatandaşlara müzik ziyafeti verildiği haberi verilmiştir. Aynı televizyon kanalında karantinaya alınan ailelere Bağcılar Belediyesi ekiplerinin destek oldukları haberi verilmiştir.

SHOW TV kanalı 17 Mayıs 2020 Bağcılar Belediyesi'nden 65 yaş üstü vatandaşlara müzik ziyafeti verildiği ile ilgili haberi sunmuştur.

17 Mayıs 2020 *STAR TV* kanalında Mesut Yarla'nın sunuculuğunu yaptığı Sabah Haberlerinde karantinaya alınan ailelere Bağcılar Belediyesi'nin destek oldukları haberi verilmiştir.

17 Mayıs 2020 tarihinde *TV 100* kanalında Bağcılar Belediyesi'nden 65 yaş üstü vatandaşlara müzik ziyafeti verildiği ifade edilmiştir.

Gazete Damga gazetesinin 17 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *"Kurala uymayan 2 berber Kapatıldı"* başlığı altında yayımlanan haberde koronavirüs tedbirlerine uymayan iki berberin mühürlendiği yazılmıştır. Aynı haberin İstanbul gazetesinde 19 Mayıs 2020 tarihinde yayımlandığı görülmektedir.

Gazete Damga gazetesinin 17 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *"Berber Kaçtı Polis Kovaladı"* başlıklı haberde Bahçelievler'de, denetimde üzerinden herhangi bir kimlik çıkmayan berber, polisleri karşısında görünce korkarak kaçmaya başladığı ve kısa kovalamacanın ardından polisler ve zabıta tarafında yakalanan Pakistan uyruklu Alican Muhammed, hakkında yasal işlem yapılmak üzere polis merkezine götürüldüğü yazılmıştır.

Gazete Damga gazetesinin 17 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *"Engellilere Evde Ziyaret"* başlıklı haberde koronavirüs salgını nedeniyle sokağa çıkamayan engelli vatandaşların Bahçelievler Belediyesi ekiplerinin engelliler haftası nedeniyle evlerinde ziyaret ettikleri ve engelli vatandaşlara ve ailelerine çiçek ve hediyeler götüren ekipler, engelliler haftasını kutladıkları yazılmıştır.

18 Mayıs tarihinde *Gazete Damga*'da *"Müzik Eşliğinde Eğlence"* ve 19 Mayıs tarihinde Son Saat gazetesinin *"Sosyal mesafeli Sokak Konseri"* haberlerinde 65 yaş

üstünün Bağcılar'da sokağa çıkışları nedeniyle belediye ekiplerinin konser düzenledikleri yazılmıştır.

20 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *Yeni Çağrı* gazetesi *"Akademisyenler ve Yazarlar 'Şehir ve Salgın'ı konuştu"* başlıklı haberinde on farklı oturumda yazarlar ve akademisyenlerin 'Şehir ve Salgın' üzerine konuştuğu III. Şehir Yazarları ve Akademisyenleri Toplantısı online oturumlarla devam ettiği haberi yer almaktadır.

21 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan *Son Saat*gazetesi *"Esenler Türk bayraklarıyla donatıldı"* başlıklı haberinde Esenler Belediyesi koronavirüs sebebiyle evde kalan vatandaşlara moral olmaya devam ettiği ve bu kapsamda 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kutlamaları çerçevesinde anlamlı bir programa imza attığı yazılmıştır.

Dokuz Sütun gazetesinin 27 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan başlıklı haberde *"Taksilere Ticari Hijyenik Belgesi veriliyor"* başlıklı haberinde Koronavirüs tedbirleri kapsamında İçişleri Bakanlığının 81 ilin valiliğine gönderdiği genelgeyle ticari taksilerde hijyen tedbirlerinin belirlenmiş olduğu yazılmıştır. Genelge kapsamında araçta müşteriler için hijyen malzemesi bulundurulması, şoförlerin maskesiz olmaması, araçların en az haftada bir dezenfekte edilmesi ve araçlarda dezenfektan belgesinin bulunmasının kararlaştırılmış olduğu habere eklenmiştir. Bu kapsamda Bahçelievler Belediyesi ekiplerinin ticari taksileri dezenfekte ederek bir hafta geçerli olan hijyenik ticari araç belgesi ve içinde kolonya ve maske de verdikleri ifade edilmiştir. Aynı haberin İstanbul gazetesinde 23 Mayıs 2020 tarihinde yayımlandığı görülmektedir.

Sabah gazetesinin 28 Mayıs 2020 tarihinde *"İlk Cuma Namazında Camiler Dezenfekte Edildi"* başlıklı haberde Bahçelievler Belediye Başkanı'nın Eyüpsultan Belediye Başkanı ile Bağcılar Belediye Başkanı'nın *"Ekiplerimiz camilerimizi tepeden aşağı temizleyerek her yeri pırıl pırıl yaptı"* dedikleri yazılmıştır.

İstanbul gazetesinin 4 Haziran 2020 tarihinde yayınlanan *"Şirinevler'de minibüsler dezenfekte edildi"* başlıklı haberde İçişleri Bakanlığının toplu taşımada yüzde 50 taşıma kapasitesi zorunluğunun kaldırılmasını açıklamasının ardından bundan böyle koltuk sayısı kadar yolcu taşınabileceği yazılmıştır. Uygulamanın yürürlüğe girmesiyle birlikte Bahçelievler Belediyesi tarafından Şirinevler minibüs durağında şoför ve yolculara bu yeni kuralların anlatıldığı ve Bahçelievler Belediye Başkanı'nın uyarılarda bulunduğu ifade edilmiştir. Yapılan bilgilendirmenin ardından Şirinevler minibüs durağındaki tüm

minibüslerindezenfekte edildiği ve bu araçların camlarına hijyen belgesi yapıştırılarak tüm şoförlere maske hediye edilirken araç sahiplerine bir haftalık hijyen belgesi verildiği aktarılmıştır.

2020 yılının başlarında yaşanan Korona virüs salgını tüm Dünya uluslarını etkilemiştir. Türkiye'de de önlemler alınmış ve bu kapsamda sokağa çıkışın kısıtlanması, genç ve çocuklar ile 65 yaş üstündekilerin sokağa çıkmaması gibi önlemler getirilmiştir. Okullar Mart ayının ortasında tatil edilniş ve şehirlerarası ve ülkelerarası seyhat yasağı uygulanmıştır. İncelenen üç belediyeninde bu günlerde oldukça aktif oldukları görülmektedir. Bu kapsamda belediyelerin kısa vadeli ve hızlı bir şekilde giderilmesi gereken ihtiyaçların karşılanması zaten yerel yönetim sorumluluğuna verildiği için (Çöpoğlu, 2014:234) belediyeler bu süreçte aktif rol oynamışlardır. Belediyelerin bu faaliyetlerinin medyaya yansıması hem haber ve duyuruların iletilmesi hem de hizmetlerin halka götürülmesi açısından önemli hale gelmiştir.

3.4.10. Diğer Haberler

Belediyeler diğer sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında iş bulma faaliyetleri, moral faaliyetlerinin de yansıtıldığı görülmektedir.

Bizim Anadolu Gazetesi'nin 15 Nisan 2013 tarihinde yayımlanan sayısında *"Bu Fuarda İş Var"* başlıklı haberde Esenler Belediyesinin İŞKUR ile düzenlediği İSİİF Fuarı'nın 24 Nisan Çarşamba günü kapılarını açtığını yazmıştır.

Haber Türk gazetesinin 25 Nisan 2013 tarihinde yayımlanan sayısındaki *"İş arayanla işvereni buluşturan fuar"* başlıklı haberde Esenler Belediyesinin İŞKUR İstanbul İl Müdürlüğü ile ortaklaşa düzenlediği 2013 İSİİF'de düzenlenen törenle açıldığı yazılmıştır. Aynı gazetenin 28 Nisan 2013 tarihli sayısında *"İş arayanlar ile işverenler fuarda buluştu"* başlığının altında fuar ile ilgili bilgi verilmiştir.

Diriliş Postası gazetesinin 19 Kasım 2014 tarihli sayısında *"Felçli köpeğe protez sistemi"* başlıklı haberde yayımlanmıştır. Haberde Bahçelievler'de bir parkta arka ayaklan felç olan yavru köpeğe yoğurt kovası, su borusu ve pazar arabası tekerleğinden protez yapıldığı ve böylece yavru köpeğin basit düzenekle tekrar yürümeye başladığı yazılmıştır.

Güneş gazetesinin 17 Aralık 2014 sayısında "*ESKAM ile istihdam artıyor"* başlığıyla verilen haberde Esenler'de iş arayanların umut kapısı olan ESKAM, Türkiye

genelinde de istihdam oranının arttırılmasına katkı sağladığı alt başlıkla yayımlanmıştır. Aynı gün Türkiye gazetesi ise *"ESKAM İş Sahibi Yapıyor"* başlığıyla aynı haberi vermiştir. Aynı gün Ayrıntılı haber gazetesi ise haberi *"Eskam'la İstihdam Artıyor"* başlıkla verdiği görülmektedir. Yeni Çağrı ve Yeni İstanbul gazeteleri de bu habere yer vermişlerdir.

Resim 3.4: Güneş Gazetesi 17 Aralık 2014

18 Nisan 2015 tarihinde saat 19:42'de *Show TV*, Esenler belediyesinin işi olmayanlar için Esenler kariyer merkezinde kurs düzenlediğini ve iş bulma çabaları ile işsizlere yardım ettiklerini, ayrıca iş bulana kadar Edim kart ile işsizlerin alışveriş yaptıklarını sağladıkları ifade edilmiştir. 6 Kasım 2015 tarihinde *Ülke Tv*'de Esenler belediyesi Sanat Evi'nin açıldığını ve İstanbul belediye başkanı ile Esenler belediye başkanının açılışa katıldıkları ifade edilmiştir Burada 40'tan fazla sanat kurslarının verildiği ifade edilmiştir.

Türkiye gazetesinin 7 Aralık 2016 tarihli sayısında yayımlanan "*ESKAM İş Sahibi Yapıyor"* başlıklı haberi yayımlanmıştır. *Ayrıntılı Haber* gazetesinin "19 Aralık 2016 tarihli sayısında yayımlanan "*Eskam'la istihdam artıyor"* başlıklı haberde Esenler'de iş arayanların umut kapısı olan ESKAM'ın, Esenler ilçesinin yanı sıra Türkiye genelinde de istihdam oranının arttırılmasına katkı sağladığı ifade edilmiştir.

Sabah gazetesinin 26 Mart 2018 tarihinde yayımlanan *"Kadın Gönüllülerden Mehmetçiğe Destek"* başlıklı haberde, Afrin'de Mehmetçiğe bir desteğinde İstanbul Bahçelievler Belediyesi Kadın Kent Gönüllüleri'nden geldiği ve 500 kişilik bir yemek düzenleyen kadınlar, askerlere yollanmak üzere 15 koli ıslak mendil topladığı yazılmıştır.

Gazete Harbi'nin 3 Mayıs 2018 tarihinde *"Uganda'dan Bahçelievler'e kardeş geldi" başlıklı haberde* Uganda'nınikinci büyük şehri olan Jinja ve Bahçelievler Belediyesi arasında imzalanan kardeş belediye protokolü çerçevesinde Bahçelievler Belediye Başkanı'nın davetlisi olarak çeşitli temaslarda bulunmak üzere Uganda'dan gelen Jinja Belediye Başkanı Majit Bitambuze ve belediye yetkililerinden oluşan heyet, BahçelievlerBelediyesi'ni ziyaret ettikleri bildirilmiştir.

"Sinema keyfi yaşanacak" başlığıyla 12 Temmuz 2018 tarihinde *Gazete Damga*'da yayımlanan haberde Bahçelievler Belediyesi'nin 12 Ağustos ile 11 Eylül tarihleri arasında 'Yıldızların Altında Sinema Keyfi' adı altında film gösterimleri gerçekleştireceği yazılmıştır.

*Önce Vatan*gazetesinin 14 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"15 Temmuz Demokrasi Birlik Günü Etkinlikleri"* başlıklı haber yayımlanmıştır. *Sabah* gazetesinin 15 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"Roman yarışması sonuçlandı"* başlıklı haberde, Bahçelievler Belediyesi'nin 15 Temmuz darbe girişimine karşı direniş ruhunu canlı tutmak amacıyla düzenlediği *"Tarihin Şahitleri Yazılıyor"* başlıklı roman yarışmasının ödül töreni, Nurettin Topçu Kültür Merkezinde yapıldığı ve*"Gündoğarken Bir Gül Solunca"* romanıyla birinci olan Ali Söyler, 50 bin liralık ödülün sahibi olduğu yazılmıştır.

15 Temmuz 2018 tarihinde *Gazete Damga*'da *"O Gün Yaşananları Yazarak Anlattılar" başlığıyla* yayımlanan haberde Bahçelievler Belediyesi tarafından düzenlenen 'Tarihin Şahitleri Yazılıyor' başlıklı roman yarışmasının yapıldığı ve 15 Temmuz edebiyatla anlatıldığı yarışmanın birincisinin "*Gündoğarken Bir Gül Solunca"* romanıyla Ali Söyler olduğu ifade edilmiştir.

Türkiye gazetesinin 15 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan *"Bahçelievler Belediyesinden Polise Araç Desteği",* başlıklı ve *"Her şey Emniyet için"* alt başlıklı haberde Bahçelievler Belediyesi, önleyici asayiş hizmetlerinde kullanılmak üzere Bahçelievler İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne 10 araç tahsis edildiği bildirilmiştir.

Diriliş Postası gazetesinin yazarı İsrafil Kuralay 19 Temmuz 2018'deki köşesindeki *"15 Temmuz'un romanını yazmak"* başlıklı köşesinde 15 Temmuz darbesi, İstanbul Bahçelievler Belediyesi tarafından düzenlenen roman yarışmasına konu olarak seçildiği ve Belediye Başkanı'nınöncülüğünde Başkan Yardımcısı'nın koordinasyonuyla düzenlenen 15 Temmuz Roman yarışmasının teması *"Tarihin şahitleri yazılıyor"* başlığını taşıdığı aktarılmıştır.

21 Eylül 2018 tarihinde *Gazete Damga* yazarı Burak Zihni'nin *"Olmasaydınız"* başlığıyla köşesinde Gaziler Günü sebebiyle ilçedeki gazilerle bir araya gelen Bahçelievler Belediye Başkanı'nın "Gazilerimiz ve şehitlerimiz çok kıymetlidir. İstiklal Savaşında bu mücadeleyi sürdürenler İstanbul için hayatını vermemiş olsalardı biz bugün burada hayatımızı sürdürüyor olamazdık" dediğini yazmıştır.

3 Aralık 2018 tarihinde yayınlanan *TV Net* kanalındaki Gündem Sanat programında Bağcılar belediyesinin Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç 'in anısına bir etkinlik düzenlendiği konusunda bir haber yayınlanmıştır.

Diğer haberlerde incelenen belediyelerin sosyal faaliyetlerine ilişkindir. Sosyal belediyecilik alanında iş bulma, sokak hayvanlarına yardım, şehitleri anma gibi sosyal faaliyetlerle ilgilenen ve bir takım çözüm yolları üretmeyi kendine vazife edinen belediyelerin bu faaliyetlerin medyada sık olarak yer alması dikkat çekmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin ve bu faaliyetlerin medyaya yansımasını ele alan bu tezde Türkiye'deki belediyelerin sosyal konularda görev ve sorumlukları bulunmaktadır iddiasından hareket edilmiştir. Belediyeler sosyal belediyecilik kapsamında belirli rol ve faaliyetler üstlenmişlerdir ve bu kapsamda belediyelerin üstlendikleri sosyal görevlerin yapılması için çeşitli uygulamalar ve projeler yaptıkları görülmektedir. Bu faaliyetlerin çoğunluğu medyada kendisine yer bulmuştur. AK Parti'nin iktidarda bulunduğu Türkiye'de ve İstanbul'un bu ilçelerinde büyük miktarda sosyal belediyecilik faaliyetinde bulunulduğu gözlemlenmektedir. Bu sosyal belediyecilik faaliyetlerinin birçok yerel belediyede de icra edildiği anlaşılmaktadır. Bu çalışmada örneklem olarak İstanbul'un Bağcılar, Esenler ve Bahçelievler belediyeleri seçilmiş ve bu belediyelerin yaptıkları sosyal belediyecilik uygulamaları ile bu faaliyetlerinin medyaya yansıması incelenmiştir. Özellikle İstanbul'un nüfus olarak oldukça kalabalık olan ve sosyal belediyecilik anlamında yoğun faaliyetler içerisinde olduğu tespit edilen bu üç ilçesi seçilerek daha çok örnekleme ulaşılması sağlanmıştır.

Bu tezin iddialarını ispat etmek için bahsi geçen belediyelerin medya sorumluları ile derinlemesine görüşmeler yapılmış ve bu uygulama örneklerinin ortaya konması ile bunların sosyal belediyecilik ile ilgisi tespit edilmiştir.

Belediyelerdeki faaliyetlerinin medyaya yansıması niteliksel içerik analizi yöntemiyle tespit edilmiştir. Medya kapsamında gazeteler, televizyonlar ile elektronik medya ortamları incelenmiştir. Tezde konu belirlenmiş ve neden seçildiği açıklanmıştır. Birimler tespit edilerek yöntemin uygulanmasına geçilmiştir. Bulgulara temel olacak olan kategoriler varsayımlardan hareketle ortaya çıkarılmış ve bu varsayımlar doğrultusunda bulgularda bir takım kategoriler ortaya konulmuştur. Bu kategoriler her üç belediyenin sosyal belediyecilik uygulamaları ve bu uygulamaların medyaya yansıması şeklindedir. Bu kategoriler şu şekilde sıralandırılmıştır: Sosyal Etkinlikler, Çocuklara Yönelik Etkinlikler, Engellilere Yönelik Etkinlikler, YaşlılaraYönelik Etkinlikler, Kadınlara Yönelik Etkinlikler, Gençlere Yönelik Etkinlikler, Yoksullara Yönelik Etkinlikler, Eğitim ve Kurslar, Sağlık Etkinlikleri, Diğer Etkinlikler. Bu etkinlikler arasında 2020 yılının Mart ayı ortalarından itibaren Türkiye'ye de görülen Koronavirüs Salgını nedeniyle genelde belediyelerin özelde ise bu üç belediyenin bu konuda etkinlikleri ve faaliyetleri de incelenmiştir.

Belediyeler tarafından sunulan ve topluma maddi, sosyal ve psikolojik destek sağlamayı amaçlayan sosyal belediyecilik faaliyetleri, belediyenin büyüklüğüne, personel kalitesine, maddi durumuna, sosyal ve kültürel gelişmişliğine göre çeşitlilik göstermektedir. Bu tez çalışmasında Türkiye'nin en çok nüfuslu ili olan İstanbul'dan seçilen üç belediye de bu hizmetlerin farklı olduğu görülmektedir.

Esenler ilçesine bakıldığında alt gelir gruplarının yoğunlukla yaşadığı görülmektedir. Bu nedenle Esenler belediyesi tarafından üretilen EDİM ile bir takım aktivitelerin yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu proje hayırsever vatandaşlar ile muhtaç vatandaşları buluşturmayı amaçlamaktadır. İnsanlar kendilerine verilen kart ile alışveriş yapmakta muhtaç durumları bir ölçüde hafifletilmektedir. Bu projenin basına ve televizyona yansıması sık olarak olmuştur. Gazetelerde "*EDİM yoksulların yüzünü güldürdü"* ve *"iyilik kapısı"* olarak ifade edilmiş ve bu proje yardımlaşmanın örneği olarak halka yansıtılmıştır. Esenler belediyesinin hayat butonu, acil hayat kolyesi gibi acil çağrılara yönelik projeleri tesis ettiği görülmektedir. Yapılan yardımlar ve katkılar, yoksulluktan insanların biraz daha rahat nefes almasını hedeflemektedir. Çorba çeşmeleri ile halka yemek sunulan proje ile çocuk sokağı projesi ve EDİM uygulaması örnek olarak gösterilen projeler arasındadır.

Bağcılar belediyesinin insana dokunan projeleri yapması dikkat çekmektedir. Merkezi bir yerde olan ilçe fazla sanayileşme ve göç hareketlerini birlikte yaşamıştır. Çarpık kentleşme bu ilçede yaşanmış ve bu durumun getirdiği yaraların sarılması hedeflenmiştir. Yaşanabilir bir ilçe olmayı hedefleyen Bağcılar'da halk sarayları adıyla çeşitli konferans, sergi, kültür alanlarının oluşturulduğu görülmektedir. İlçe bir çok metro, otobüs ve tramvay hattına sahip olmuştur. Halk ile görüşmeler yapılarak ilçenin birlik, kardeşlik ve dayanışma duygusunu güçlendirmesi hedeflenmektedir. Ramazan ayı süresince çeşitli etkinlikler yapılmıştır. Her yıl iftar çadırları kurularak birlikte yemek edilmektedir. Bağcılar belediyesinin ihtiyaç sahiplerine giyim yardımı ve toplu nikâh törenleri yaptığı görülmektedir. Kadın ve Aile Kültür Sanat Merkezi'nde resim, takı tasarımı ile ilgili kurslar düzenlenmekte ve halkın meslek sahibi olması amaçlanmaktadır. Ayrıca psikolojik danışma merkezinde insanlara psikolojik destek verilmiş ve kadınların spor yapmalarını sağlayan spor merkezleri açılmıştır. İlçe belediyesi tarafından işsizlerin meslek edindirme kurslarıyla iş sahibi yapıldığı ve kredi sağlandığı görülmektedir. Ayrıca Engelliler Sarayı yapılmış ve meslek edindirme kursları, spor faaliyetleri, eğitim ve öğretim faaliyetleri, çeşitli dil kursları ve yaz okulları düzenlenmiştir. Belediyenin

faaliyetlerinin geniş olması çeşitli projelerin uzun yıllar devam etmesi ve kalıcılığının sağlanmasından dolayı olduğu anlaşılmaktadır.

Bahçelievler belediyesi kültür merkezilerinin ve spor tesislerinin yoğun olarak hizmet verdiği ve bilgi toplumunu hedefleyen çalışmalarıyla örnek teşkil eden çalışmaların olduğu belediyeler arasındadır. Sosyal belediyeciliği daha çok genişleten anlayışıyla sağlık konularına yönelmiş ve büyük bir devlet hastenesinin yapılması sağlanmıştır. Psikolojik sorunların çözümü için Sevgi Evi Rehabilitasyon Merkezi açılmıştır. Bahçelievler aile destek evi ile ailelere yardım edilmesi hedeflenmiştir. Bahçelievler belediyesi çeşitli kurslar düzenlemiş ve bekâr çiftleri düğün törenleri ile evlendirme konusunda çeşitli projeler üretmiştir. İlkokul öğrencilerine trafik ortamını yaşatarak çeşitli kurslar verilmektedir. Engellilere havuz terapisi verilmekte ve havuzlarda çocuklara yüzme eğitimi verilmektedir.

Bu uygulamalar, sosyal belediyecilik anlayışıyla çeşitli proje ve uygulamaları hayata geçirmek şeklinde olmuştur. Bu belediye hizmetlerinin halka ve çeşitli kurumlara duyurulması görevinin medya tarafından yapıldığı görülmektedir. Sosyal etkinlikler konusunda hem ulusal hem de yerel kanallardan haberlerin yapıldığı anlaşılmaktadır. İşsiz oranının düşürülmesi projelerinin basına yansıdığı ve Ramazan ayında etkinliklerin her yıl geniş olarak yer aldığı görülmektedir. İftar çadırları konusunda birçok haberin yapıldığı ve bayramlar öncesinde çocuklara yardım edildiği yazılmıştır. İmkânı olmayan kimselerin evlendirilmesinden Çanakkale şehitlik gezilerine kadar birçok haberin yer aldığı görülmektedir. Çocuklara yönelik faaliyetlerin her üç belediye tarafından yoğun bir şekilde oluştuğu anlaşılmaktadır. Esenler belediyesinin çocuk sokağı olarak hizmete açtığı bu sokak ve bunun devamı olan sokakların başında ve televizyonda sık olarak yer aldığı görülmektedir. 23 Nisan törenleri kapsamında ülkemize gelen dünyanın değişik yerlerinden çocuklara yönelik faaliyetlerinde basında sık olarak yer almıştır. Bu çocuklarım kendi ülkelerinden getirip ekmek yaptıkları haberi yer almaktadır. Çocukların bu ekmekleri dünya liderlerine göndereceklerini ifade edilmiştir. Çocukların hem dini hem de milli bayramlarda faaliyetlerinin basın ve televizyonda yer aldıkları dikkat çekmektedir. Engellilere yönelik olan faaliyetlerde hem engellilerin sosyal faaliyetleri hem de yolların ve kaldırımların bu insanlara uygun hale getirilmesi, ayrıca farkındalık ve destek projelerinin basına yansıdığı görülmektedir. Belediye tarafından engellilerin Engelliler fuarına götürüldüğü, engelsiz mikrofon ödülü yarışması ve yüzme gibi yarışmalar, engellilere elektrikli sandalye yardımları yapıldığı bu konular arasındadır. Yaşlılar için

belediyelerin onların evlerine giderek yardım etmeleri, yaşam merkezi kurmaları ve yaşlılara özel bakım üniteleri kurmaları ile ilgili haberler yapılmıştır. Acil hayat butonunun yaşlıların hayatını kurtardığı bu haberde yer aldığı görülmektedir.

İncelenen bu üç belediyede kadınlara özel önem verildiği anlaşılmaktadır. Kadın Meclisi üyelerinin kadına şiddete hayır yürüyüşü düzenlediği ve kadınların iş sahibi yapılması gibi çeşitli kurslar ile Suriyeli kadınlara Türkçe kursu ve e-ticaret eğitimi gibi uygulamaların verildiği basında haber olarak yer almıştır. İncelenen belediyelerin gençlerle ilgili projelerinin basına yansımasının az olduğu görülmektedir. Gençler için kurslar düzenlediği, Bağcılar belediyesi Gençlik Merkezi'nin bu projelerin uygulandığı gazetelerde yer almıştır. Burada üniversite hazırlık kurslarını düzenlendiği ve gençlerin madde bağımlılığından kurtulması için proje üretildiği yer almaktadır. İncelenen belediyelerde yoksullukla ilgili etkinlikler ve projeler dikkat çekmektedir. Esenler belediyesinin EDİM Projesi ile yoksullara yardım edildiği, Bahçelievler belediyesi tarafından paylaşım noktası kurulduğu yazılmıştır. Esenlerdeki çorba çeşmelerinin yoksulları doyurulduğu ve erzak paketlerini sahiplerine ulaştığı ifade edilmiştir. Özellikle Ramazan ayı boyunca hem erzak hem de giyim yardımları yapıldığı konuları basında yer almaktadır.

Belediyelerin eğitim ve kurslar konusunda bir hayli etkin olduğu anlaşılmaktadır. Çeşitli kurslar, sertifika programları, meslek edinme kursları, çocuklara trafik eğitimi ve yüzme kursları, kitap yardımları, okullara yardımlar, spor yardımları, 15 Temmuz roman yarışması gibi etkinliklerin belediyeler tarafından yapıldığı yazılmıştır. Belediyelerin sağlık etkinliklerini mutat dönemlerde madde bağımlısı çocuklara psikolojik destek, kan bağışları, kanser konusunda bilinçlendirmeler ve destek konserleri gibi uygulamaların yapıldığı ifade edilmiştir.

Sağlık konusundaki haberlerin yoğunlaşması, koronavirüs salgınının yaşandığı 2020 yılının mart ayından sonra olmuştur. Okullarda temizlik ve hijyen haberlerini sonrasında kolonya, maske, dezenfektan kontrollerinin yapıldığı yazılmıştır. Belediyenin bir takım yerleri dezenfekte edildiği ve insanları uzaktan konser yoluyla eğlendirdiği, ihtiyaçların karşılanması için belediyeden yardım alma gibi etkinliklerin başlatıldığını yazılmıştır. Yaşlılara destek projeleri ile insanların bir araya gelmemesi gibi zabıta uyarıları, pankların toplanması, pazarlardaki 3 metre mesafesinin kurulması ile benzer önlemlerin alındığı ifade edilmiştir. Artık tüm işlemler uzaktan yani online olarak yapılmaya başlanmıştır. Eskiden bir araya gelelim, toplanalım şeklinde duyurular yerine

"evde kal ve izole ol" söylemleri yaygınlaştırılmıştır. Bağcılar belediyesinin salgın günlerinde sokak hayvanlarına destek verdiği, çeşitli kontroller sonucu belediyelerin fırın ve marketleri kapattığı, yaşlıların evlerinde bakıldığı ifade edilmiştir. Artık belediyeler kurs ve projeleri uzaktan yapmaya başlamışlar ve uzaktan insanların ihtiyaçlarını karşıladıkları konularını gündeme almışlardır. Bu doğrultuda haberlerin yoğun olarak verildiği görülmektedir. ESEV moral tipi aracılığıyla Esenler'de sokak konserleri düzenleyen belediye, askıda ekmek projelerinin yapıldığı yazılmaktadır. Bağcılar belediyesi zabıta ekiplerinin pazarların girişlerinde halkın ateşlerini ölçüp dezenfektan verip pazarlara insanların alındığı haberi yapılmıştır. Belediyelerin koronavirüs salgını döneminde ilçelerde özel önlemler aldıkları ve çeşitli caddeleri kapattıkları haberleri de bulunmaktadır. Ramazan döneminde de salgın önlemlerinin devam ettiği ve ramazan coşkusunun evlere taşındığı haberleri yapılmıştır. Bağcılar belediyesinin ilçedeki berber, kuaför ve güzellik salonlarını kontrol ettiği ve filyasyon denilen salgının yayılmasını önleyen ekiplere destek verdikleri ifade edilmiştir. Koronavirüs salgını tedbirlerinin etkilediği mayıs sonu döneminde belediyelerin camiler dahil her yeri yıkayıp dezenfekte ettikleri ve yeni kurallara uyulması konusunda minibüs sürücülerine uyardıkları yolundaki haberlerin yoğunluğu dikkat çekmektedir. 2020 yılının temmuz ayına gelindiğinde Koronavirüs salgının azalarak devam ettiği ve kapatılan veya sınırlandırılan ortamların açıldığı görülmektedir. Belediyelerin ise hizmet ve kontrollara devam ettiği ve salgının aşılmasına katkıda bulunmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır.

İncelenen her üç belediye konusunda yapılan diğer haberler istihdam, sokak hayvanların haklarının korunması, kurslar ve kariyer merkezleri, 15 Temmuz Şehitleri ilgili haberler, çeşitli yarışmalar gibi uygulamaların basına yansıması şeklindedir. Bu konularda belediyeleri çevre, eğitim ve yardım faaliyetleri ele alınmıştır.

Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin medyaya yansımasının hem belediye hizmetlerinin halka duyurulmasında hem de insanların bu hizmetlere erişimi bakımından olumlu olduğu değerlendirilmektedir. Bu şekilde yoğun bir biçimde işlenen ve gösterilen faaliyetler aynı zamanda bu ilçelerinin adının ve hizmetlerinin duyurmasına katkıda bulunmaktadır. Zira İstanbul'da ve Anadolunun diğer şehirlerinde benzer faaliyetlerin yapıldığı ve bu belediyelerin hizmetlerinden yararlandıkları görülmektedir. Belediyelerin yaptıkları bu hizmetler ve bunların medyaya yansıması aynı zamanda belediye başkanlıklarını yapan isimlerin ünlü olmasına da katkıda bulunmaktadır. Örneğin Esenler Belediye başkanı Mehmet Tevfik Göksu tanınmış bir belediye başkanı olmuştur. Bu

hizmetlerin yapılmasında ve duyurulması bazı insanlar tarafından eksik ve israfa yönelik olarak değerlendirmektedirler. Belediye kaynaklarının belirli olması ve kaynakların eşit şekilde dağıtılmaması sorunu da bulunmaktadır. Aynı zamanda bu hizmetlerin partizan bir biçimde dağıtıldığı yönünde eleştirilerde bulunmaktadır. Örneğin belediyelerin kültürel faaliyetlerin kapsamında çok fazla israf yapıldığı veya maddi ve yiyecek yardımında bazı kesimlerin gözetildiği yolunda eleştiriler mevcuttur. Bu tezde her üç belediyenin çok çeşitli etkinliklerinin ve yardımlarının olduğu, engellilere, yoksullara, çocuklara ve yardıma muhtaç insanlara erişebilecekleri ortaya çıkmıştır. Bu sonucun bile bu etkinliklerin ve yardımların olumsuz taraflarının görülmemesini sağladığı değerlendirilmektedir. Çünkü belediye hizmetlerinde olumlu yanlarının olumsuz yanlarıdan daha fazla olduğu ve medya ile bunun daha da etkin hale getirildiği ortaya çıkmıştır. Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin siyasetin halkla, yerinde ve hızlı bir şekilde buluşmasını sağlaması, belediye hizmetlerinin olumlu olarak görmesine yol açmaktadır. Belediyelerin halkla ilk buluşan siyasi kurumlar olduğu, aynı zamanda halkın devlete ulaşmada ilk basamak olduğu değerlendirildiğinde sosyal belediyecilik faaliyetlerinin ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin hızlı ve etkin bir biçimde yapılması özellikle büyükşehirlerde halkın üzerindeki şehir baskısına bir nebze de olsa hafiflettiği değerlendirilmektedir. Artık iktidarlar devletin yaptığı birçok faaliyeti belediyelere bırakmakta ve halkla daha hızlı ve etkin buluşabilen ve hizmet verebilen belediyeler ortaya çıkmaktadır.

Araştırma kapsamında olan her üç belediyenin de sosyal belediyecilik alanında çeşitli görev ve sorumlukları üstlendikleri görülmektedir. Belediyelerin üstlendikleri görev ve hizmetler ile faaliyetler kapsamında halka daha kolay ulaştıkları için başarılı oldukları görülmektedir. Belediyeler bu fonksiyonları başarmak amacıyla çeşitli uygulamalar, projeler ve destek hizmetleri ile yerine getirmektedirler. Tüm bu faaliyetlerin çoğunluğu medyada yer bulmakta ve medya sayesinde belediyelerin hem kendilerini ifade etme imkânı elde ettikleri, hem de duyuru ve tanıtım amacı ile medyadan faydalandıkları söylenebilmektedir. Halka daha yakın olma bunun aracısı olarak basın ve televizyonu aracı yapma girişimleri belediyelerin medya kuruluşlarına ne kadar ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Sosyal belediyecilik faaliyetlerinin özellikle koronavirüs döneminde ne kadar önemli olduğu ve bir belediyenin uzaktaki insana ulaşma konusunda belediyelerle yapılan işbirliğinin çok hayati olduğu anlaşılmıştır. Bunun bu nedenle sosyal belediyecilik o belediye dâhilinde yaşayan her insana dokunma ve onunla ilgilenme, ihtiyaçlarını karşılama yönünde sosyal devlet anlayışının bir göstergesi olmaktadır. Sosyal belediyecilik

konularında yapılan bu araştırma hem belediye uygulama uygulamalarının üretilmesi hem de bu uygulamaların medyaya yansımasının önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın bundan sonraki yapılan araştırmalara bir kılavuz olması ümidiyle sosyal belediyeciliğin artık Türkiye ‘de iyice yerleşmiş olduğu söylenebilmektedir. Bu yönde yapılan çalışmaların bu alana hizmet edeceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

Akarsu, S. (2014) Sosyal Belediyecilik (Zeytinburnu Belediyesi Örneği) Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı,URL:*http://acikarsiv.aydin.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11547/1807/368174.pdf?sequence=1&isAllowed=y,* 25.03.2020.

Albayrak, E.T. ve M. Birinci (2017), "Sosyal Devlet Modelleri: Demokrat Model, İsveç-Norveç Örneği", *Journal of Social Work, Vol: 1, Issue: 1*, S.: 64-100.

Althusser, L. (2000) *Devletin İdeolojik Aygıtları*, Çev: Yusuf Alp. İstanbul: İletişim

Alcock, Pete ve diğ. (2011) *Sosyal Politika,* Ankara: Siyasal

Akın, R. (2011) "Anayasa Mahkemesinin Cumhuriyet İlkesi Sosyal Devlet", URL: *https://dergipark.org.tr/tr/pub/@ridvan_1023*, Erişim Tarihi:22.02.2020.

Aktan, Coşkun Can, (1995), 21. Yüzyıl İçin Yeni Bir Devlet Modeline Doğru: Optimal Devlet, İstanbul: TÜSİAD Yayınları.

Atik, A. ve Raci Taşcıoğlu (2009) Radyo ve Televizyonun Yerel Yönetimlerin Halkla İlişkiler Uygulamalarında İletişim Yöntem ve Aracı Olarak Kullanımı: Erzurum Belediyeleri Örneği", Zonguldak Karaelmas University Journal of Social Sciences. Dec2009, Vol. 5 Issue 10, p159-170. 12p.

Avrupa Kentsel Şartı – 2: Yeni Bir Kentlilik İçin Manifesto Karar No. 269 (2008) 11 Avrupa Konseyi 15. Genel Oturumu Strazburg, 27 – 29 Mayıs 2008, Çeviri: Aydan Erim, Mimarlar Odası - Ağustos 2008, URL: http://ceidizleme.org/ekutuphaneresim/dosya/125_1.pdf, 25.03.2020

Azrak, Ü., Sosyal Devlet ve 1961 Türk Anayasasının Sistemi, İstanbul Üniversitesi *Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. XXVII,* S. 1-4, s. 208-224.

Aydın, M. (2008*), Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler*, Yedirenk Yayınevi: İstanbul.

Barufald, D, (2020) "A Review of Past Recessions", URL: *https://www.investopedia.com/articles/economics/08/past-recessions.asp*

Baş, H.ve Başak Işıl Çetin(2017) "Bir Sosyal Belediyecilik Uygulaması Olarak İstanbul Esenler Belediyesi Gençlik Merkezi Örneği", AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2017, Cilt:17, Yıl:17, Sayı: 1, 17: 149-175, URL: *https://acikerisim.medipol.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12511/417/ba%c5%9f%2c%20halim.pdf?sequence=1&isAllowed=y,* 21.03.2020.

Beki, A. (2008), "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları (Ümraniye Belediyesi Örneği)", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi*: Sakarya.

Berkün, S. (2017) "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı", e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi / Journal of Oriental Scientific Research (JOSR) ISSN:1308-9633 Kasım-2017 Cilt:9 Sayı:2 (18) / November-2017 Volume:9 Issue:2 (18) Sayfa:582-598, URL: h*ttps://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/361500,* 26.03.2020.

Bilişli, K. (2011) "Askeri Keynescilik" Aksaray Üniversitesi İİBF dergisi, Temmuz 2011, Cilt 2, Sayı:2, *URL: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/209429,* Erişim Tarihi: 22.02.2020.

Bourdieu, P. (2016) *Devlet Üzerine,* çev.: Aslı Sümer, İstanbul: İletişim.

Buğra, A. 2018)*Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye'de Sosyal Politika*, İstanbul: İletişim

Butler ve diğerleri (2005) *Olumsallık, Hegemonya, Evrensellik*, İstanbul: Hil.

Bütün, M. ve Zümrüt Ecevit Satı (2016) "Üniversite Öğrencilerinin E-Yönetişim Bağlamında Belediyelerin Sosyal Medya Kullanımını Değerlendirmesi", *Smart Technology & Smart Management (Akıllı Teknoloji & Akıllı Yönetim),* Eda: Prof.Dr. Vahap TECİM Yrd.Doç.Dr. Çiğdem TARHAN Yrd.Doç.Dr. Can AYDIN, İzmir: Gülermat Matbaacılık.

Çağlar, T. (2015). Refah Devleti Bağlamında Almanya'da Yaşlılara İlişkin Temel Haklar. Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 39 (2), 225-243. URL: https://*Dergipark.Org.Tr/En/Pub/Cumusosbil/İssue/4353/59543*.

Çelik, A. (2014) "Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16 (1), 1-20. DOI: 10.26745/gaziuiibfd.300852*.

Çiçek E. (2012), *Türkiye'de Belediyelerin Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Politikaları: Batı Akdeniz Örneği*, Türkiye Belediyeler Birliği: Ankara.

Çöpoğlu, M. (2014) "Sosyal Belediyecilik ve Sorunları" Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(2): 223-247, URL: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/253916, 21.03.2020.

Doğan, A. (2010) Yerel medyanın Siyasal Etkisi (2009 Yerel Seçimleri Örnek Olay İncelemesi)", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, URL: *https://acikerisim.firat.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11508/16556/263634.pdf?sequence=1&isAllowed=y*, 22.03.2020.

Eğilmez, Mahfi (2012) *Kolay Ekonomi*, İstanbul: Remzi Yayınevi.

Eğilmez, Mahfi (2018) *Değişim Sürecinde Türkiye*, İstanbul: Remzi Yayınevi.

Erdoğan, Mustafa (2006) *Aydınlanma Modernlik ve Liberalizm*, Ankara: Orion.

Erdoğan, İ. (2012) *Pozitif Metodoloji ve Ötesi*: Ankara: Erk.

Ersöz, H. Y. (2004), *Sosyal Politika Perspektifinden Yerel Yönetimler, İngiltere, İsveç ve Türkiye Örneği*, Filiz Kitabevi: İstanbul.

Ersöz, H. Y. (2006) "Sosyal Politika-Refah Devleti-Yerel Yönetimler İlişkisi", *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, (Prof. Dr. Toker Dereli'ye Armağan Özel Sayısı), Cilt: 55, Sayı:1,* ss. 759-775.

Ersöz, H. Y. (2011), Sosyal Politikada Yerelleşme, İTO Yayınları, İstanbul. Es M. (2007), "Kentsel Yoksulluğun Azaltılmasında Sosyal Belediyeciliğin Rolü", *Yerel Siyaset Dergisi, Sayı: 13. Sosyal Belediyecilik Anlayışının e-Belediyecilik Uygulamalarına Entegre Edilmesi Sayıştay Dergisi • Sayı:102 Temmuz- Eylül 2016,* s.:88.

Friedman, M. (2002) *Kapitalizm ve Özgürlük*, İstanbul: Plato Film Yayınları.

Gilpin, R. (2017) *Uluslararası İlişkilerin Ekonomik Politiği,* İstanbul: Kripto Basın Yayın.

Gökal, İ. (1997). "Global Değişim, Stratejik Ticaret Politikası ve Türkiye İçin Bir Ticaret Senaryosu". Ankara: *T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı Yayınları*

Göze, A. (2016) *Liberal Marxiste Faşist Sosyalist ve Sosyal Devlet*, İstanbul: Beta

Gözübüyük, A. Ş. (2001), *Türkiye'nin Yönetim Yapısı,* 7. Basım, Turhan Kitabevi: Ankara.

Gümüş, T. (2010), Sosyal Devlet Anlayışının Gelişimi ve Dönüşümü, 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Hekimler, A. (2016) "Federal Almanya'da Sosyal Devlet İlkesinin Bir Uygulaması Olarak Çocuk Parası ve Getirilen Yeni düzenlemeler" *Sosyal Siyaset Konferansları, Journal of Social Policy Conferences, Sayı71-2016,* s.: 1-30.

Karakaş, Eser (2001) "Türkiye Cumhuriyeti'nin 1923'ten Bu Yana Ekonomik Politikaları", Friedrich Noumannn Vakfı ve Liberal Düşünce Topluluğu, Liberalizmin *İncelenmesi Friedrich Noumannn Vakfı'nın Türkiye'deki On Yıllık Siyasi Çalışması,* Uluslararası Konferans, Ed.: Vahit Bıçak, Ankara, 4-6 Mayıs 2001.

Karasu, Mihat Arman (2014) 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Olası Etkenler: Şanlıurfa Örneği, *Gazi Universitesi Iktisadi ve Idari Bilimler Fakultesi Dergisi; Ankara Vol. 15, Iss. 1,* (2013): 123-139.

Keynes, J. M. (2010), *Genel Teori: İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisi*, İstanbul: Kalkedon.

Koray, M. (2012), *Sosyal Politika*, Ezgi Kitabevi Yayınları, İstanbul: İmge

Oral, A. İ. (2003) "ABD ve İngiltere Kamu Sağlık Sigortası Programları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme", Sosyal Bilimler Dergisi 2002-2003, URL: *http://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/510/194857.pdf?sequence=1&isAllowed=y*

Pekküçükşen, Ş. (2004), Sosyal Belediyecilik ve Selçuklu Belediyesi Şefkat Evleri Örneği, *Yerel Yönetimler Kongresi, Bildiriler Kitabı*, Çanakkale.

Pekşen, N. (2014), Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde Engellilere Sunulan Hizmetler: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,* Sakarya.

Pektaş, E.K. (2010) "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Karşılaşılan Sorunlar", *Akademik İncelemeler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 1,* ss.5-23.

Petring, A. ve diğ. (2012) *Sosyal Devlet ve Sosyal Demokrasi*, İstanbul: Fried Ebert Vakfı

Polanyi, K. (2003) *Büyük Dönüşüm,* çev.: Ayşe Buğra, İstanbul: İletişim.

Postacı, T. ve Ayhan, A. (2013), "e-Dönüşümün Kent Yaşamına Etkileri (e-Belediye) ve Yeni Beklentiler", Anahtar Dergisi. *Sosyal Belediyecilik Anlayışının e-Belediyecilik Uygulamalarına Entegre Edilmesi Sayıştay Dergisi • Sayı:102 Temmuz – Eylül, 2016,* s.: 89.

Rawls, P. (2007) *Siyasal Liberalizm*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.

Sayımer, İ. ve diğ. (2019) "Dijitalleşen Kentlerde Yönetişim: Marmara Bölgesi Büyükşehir Belediyeleri'nin Karşılaştırmalı E-Belediyecilik Uygulamaları" IBAD, 2019; (5): 420-443, URL: *https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/851981*, 15.03.2020.

Secer, B. (2007) "Amerika Birleşik Devletleri'nde Çalışan Yoksullara Yönelik Sosyal Refah Programları", *Kamu-İş, C: 9, S.: 2/2007,* S.: 137-164.

Sezik, M. (2016) "Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi ve Sorun Alanları"İnönü University International Journal of Social Sciences (INIJOSS), 5 (2),171-186, URL:*https://dergipark.org.tr/tr/pub/inijoss/issue/28897/420123*, 17.03.2020.

Soygüzel, H. (2015). "Kent Konseylerinin Arasında İletişim ve İşbirliği: Türkiye Kent Konseyleri Birliği Örneği". *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*, ss.: 217-242. Retrieved from https://dergipark.org.tr/en/pub/paradoks/issue/16345/171177

Şahin, C. (2010) Amerikan Federal İdare Hukukunda "Regülasyon" (ve Türk İdare Hukukuna Yansımaları) On İki Levha Yayıncılık: İstanbul.

Şahinoğlu, İ. (2014) Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı, Marmara Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul.

Şenkal, A. ve Doğa B. Sarıipek (2007) "Avrupa Birliği'nin Karşılaştırmalı Refah Modelleri ve Sosyal Politikada Devletin Değişen Rolü"*Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (14) 2007 / 2: 146-175*

Talas, C. (1990), *Toplumsal Politika*, İmge Kitabevi, Ankara.

Talas, C.(1992)*Türkiye 'nin Açıklamalı Sosyal Politika Tarihi*, Ankara: İmge.

Taşçı, F. (2010) "Yaşlılara Yönelik Sosyal Politikalar: İsveç, Almanya, İngiltere ve İtalya Örnekleri" Çalışma ve Toplum, 2010/1, URL: *http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423874030.pdf*

Tokol, A. ve Yusuf A.2000), *Sosyal Politika*, Bursa: Dora.

Topak, O.(2012) *Refah Devleti ve Kapitalizm*, İstanbul: İletişim.

Uçar, A. Y.(2016) "Şehremini:Müntehab mı?Mansub mu? Erken Cumhuriyet Döneminde Merkeziyet Sorunu" Çağdaş Yerel Yönetimler, 25(3) Temmuz 2016, s.95-117, URL: *https://www.researchgate.net/profile/Asli_Yilmaz_Ucar/publication/308265258_Metropolitan_Municipality_Mayor_Appointed_or_Elected_A_Political_-_Administrative_Conflict_in_1920s/links/59e47cc9a6fdcc7154e1112d/Metropolitan-Municipality-Mayor-Appointed-or-Elected-A-Political-Administrative-Conflict-in-1920s.pdf*

Vergara, F. (2002*) Liberalizmin Felsefi Temelleri*, İstanbul: İletişim.

Yayla, Atila (2001) *Turgut Özal'ın Siyasi Anlayışı ve Siyasi liberalizm*, Ankara: liberté Yayınları.

Yaylı, H. (2009), *Türkiye'de Belediyelerin Kent Yoksulluğu ile Mücadele Politikalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma: Kırıkkale Belediyesi Örneği*, Ulusal Kalkınma ve Yerel Yönetimler, TODAİE: Ankara.

Yıldız, A. (2006) Türkiye'deki Sosyal Sigortalar Kurumlarının Primli Rejimlerinde Yaşlılık Sigortası Uygulaması Ve Eleştirisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık Ve Sigortacılık Enstitüsü Sigortacılık Anabilim Dalı, İstanbul.

Yılmaz, Bahri (2001) "Türkiye'nin Ekonomide Dünyaya Açılışı ve Değişimi", Friedrich Noumannn Vakfı ve Liberal Düşünce Topluluğu, Liberalizmin *İncelenmesi Friedrich Noumannn Vakfı'nın Türkiye'deki On Yıllık Siyasi Çalışması,* Uluslararası Konferans, Ed.: Vahit Bıçak, Ankara, 4-6 Mayıs 2001.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı	: KISKAÇ, Ayhan
Uyruğu	: T.C.
Doğum tarihi ve yeri	: 1971-Gölbaşı
Medeni hâli	: Evli
Telefon	: 05055773389
e-mail	: kiskacayhan@gmail.com

Eğitim

Lisans	Ege Üniversitesi BSYO Radyo Televizyon ve Sinema	1992
Lise	Gölbaşı Lisesi	1986

İş Deneyimi

Yıl	**Yer**	**Görev**
1996-2010	Kanal 7 TV	Muhabir
2010-2011	Esenler Belediyesi	Basın Danışmanı
2012-2015	Başakşehir Belediyesi	Basın Danışmanı
2016-2016	Ekonomi Bakanlığı	Basın Müşaviri
2017-Halen	TRT Haber	Konuk Kordinatörü

Yabancı Dil

İngilizce

Hobiler

Trekking yapmak, seyahat etmek, yüzmek, spor yapmak.

le.ahbv.edu.tr

ankara HBV

le.ahbv.edu.tr